

Broj 2/2022. - Godina CXXXVI - Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Mons. Tomo Vukšić,
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Dražen Kustura

Grafička obrada:

Ivan Popović - Medijski centar
Vrhbosanske nadbiskupije

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

UVODNIK

Kumstvo – između uzornosti i(li) sponzorstva	81
"Ako je moguće, koliko je do vas, u miru budite sa svima!"	82

SVETA STOLICA

Urbi et Orbi za Uskrs 2022.	84
Čin posvete Bezgrešnom Srcu Marijinu	86
Pismo svećenicima o sinodskom hodu	88
Poruka pape Franje u povodu 2. Svjetskog dana djedova, baka i starijih osoba	90
Poruka pape Franje za 108. Svjetski dan selilaca i izbjeglica	93

BK BiH

Priopćenje s 83. redovitog zasjedanja BK-a BiH	95
Promemorija o potrebi uspostave pravde i društvene sloge	97
Peti susret svećenika u BiH	101

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Duhovne vježbe za članove Župnih pastoralnih i ekonomskih vijeća	102
Posveta Rusije i Ukrajine Bezgrešmo Srcu Marijinu	103
Obavijest o otkazivanju Ministrantskog zborovanja, 7. svibnja 2022.	104
Poziv na Sabor svećenika, Sarajevo, srijeda 20. travnja 2022.	105
Primanje kandidata u malo sjemenište i u bogosloviju	106
Odgovor na prijedlog da samostanska crkva Kraljice sv. Krunice u Sarajevu bude jubilara crkva	108
Imenovanje Upravnog odbora Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije	109
Imenovanje Nadzornog odbora Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije	110
Poziv na redovitu sjednicu Ekonomskog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije (EUVN)	111
Poziv na IX. Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini	112
Poziv dekanima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji na IX. međudekanski susret u Bosni i Hercegovini	113
Poziv na 5. susret svećenika u BiH	114
Poziv na V. susret svih svećenika u BiH (Livno, 1. lipnja 2022.)	115
51. Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije	116
Duhovna obnova za ministrante u Nadbiskupskom sjemeništu <i>Petar Barbarić</i> u Travniku od 19. do 21. lipnja 2022.	117
Proslava svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije u Nadbiskupijskom svetištu Gospe Kondžilske u Komušini i na brdu Kondžilo	118
Imenovanje ispovjednika u Nadbiskupijskom svetištu Gospe Kondžilske u Komušini, 14. i 15. kolovoza 2022.	119
Dozvole	120
Imenovanja i premještaji	121
Kronika vrhbosanskog nadbiskupa mons. Tome Vukšića od 1. ožujka do 31. svibnja	122

PREDSTAVLJANJE NADBISKUPA

Liturgijsko predstavljanje novog vrhbosanskog nadbiskupa	130
Zapisnik primopredaje Vrhbosanske nadbiskupije	131
Pozdrav rektora katedrale prigodom Svečane večernje	133
Nagovor mons. Komarice na Svečanoj večernjoj molitvi	134
Pozdrav kardinala Puljića prije čina primopredaje pastirskog štapa	136
Propovijed nadbiskupa Vukšića prigodom liturgijskog uvođenja u službu	137
Pozdravna riječ mons. Đure Hranića na inauguraciji u službu mons. Tome Vukšića	139
Pozdravni govor mons. Tunjića u ime klera	141
Pozdravni govor provincijala Joze Marinčića u ime redovništva	142
Pozdravni govor Emanule Buzuk u ime obitelji Vrhbosanske nadbiskupije	143

PRILOZI

Propovijed mons. Tome Vukšića na Misi posvete ulja	144
Propovijed nadbiskupa Vukšića na uskrсноj misi u katedrali	146
Živjeti svećeništvo bez Boga - <i>Put u nesretan i promašen život</i> -	148

BILJEŽIMO

Tajnik za odnose Svete Stolice s državama posjetio BiH	157
Misa bdijenja u sarajevskoj prvostolnici	159
XXVI. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije	161
Nova uprava Franjevačke provincije Bosne Srebrene	164
Nadbiskup Vukšić otvorio svibanjsku pobožnost u Olovu	165
51. dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije	167

NAŠI POKOJNI

+ vlč. Josip Vranješ	169
+ mons. Luka Kesedžić	171
+ vlč. Marinko Grubešić	173

Kumstvo – između uzornosti i(li) sponzorstva

Cjelokupni ljudski život sastoji se od različitih vrsta učenja. To je proces koji počinje rođenjem i traje sve do smrti pojedinca. Iako se na spomen učenja prvenstveno misli na usvajanje i memoriranje gradiva kako bi se uspješno položio ispit na fakultetu ili dobila dobra ocjena u školi to je u biti čin koji nikada ne prestaje. Od najranije dobi dijete uči govoriti, sjediti, hodati, izražavati svoje emocije, usvajati druge motoričke vještine poput voziti bicikl ili plivati, a u kasnijoj fazi čitati i pisati. Postoje različiti načini i tehnike usvajanja znanja. Psihologija kao jednu od najvažnijih metoda učenja u ranoj fazi života prepoznaje *učenje po modelu*. Upravo na taj način pojedinac usvaja gotovo trajne oblike ponašanja i životnih vrijednosti. Pojednostavljeno kazano ako je dijete odrastalo u obitelji u kojoj se ne psuje, ne svađa, nema nasilja, redovito Boga moli i odlazi na misu velika je vjerojatnoća kako će takav način života i samo usvojiti.

I u samom kršćanstvu učenje po modelu je visoko cijenjeno jer je svaki krštenik pozvan živjeti po uzoru na Isusa Krista. Međutim, pored ovoga teško dostižnog ideala, postoje i drugi, istina manje savršeni uzori, koji bi djetetu trebali pomoći tijekom odrastanja i usvajanja općeljudskih i kršćanskih vrijednosti. Osim roditelja tu se prije svega misli na kumove. Zbog toga je njihova uloga od velikog značaja kod primanja dva sakramenta: krštenja i krizme, dok kod vjenčanja traži svjedoke što se bitno razlikuje od kumovanja na sakramentima inicijacije. Zakonik kanonskog prava donosi opće odredbe i uvjete koje neka osoba treba ispunjavati kako bi bila prikladna kumovati. Tako, među ostalim, kanon 874 da kumove trebaju odrediti krštenik ili njegovi roditelji ili u krajnjoj nuždi, ako nema roditelja ili skrbnika, župnik ili krstitelj; da ima 16 godina života; da je katolik i to potvrđen i pričestćen i da provodi život u skladu s vjerom i preuzetom službom što znači ako je u braku da je crkveno vjenčan ili da ne živi „divlji“ brak; da nema nikakvu kanonsku kaznu te da nije otac ili majka djeteta. Drugim riječima kum/-a bi

trebala biti svjedok vjere, preuzeti zadaću pomoći odgoja djeteta u vjeri, a ne tek sponzori koji će se u određenom trenutku „isprsi“ te dijete darovati skupocjenim darovima.

Posljednjih desetljeća puno se govori kako je kumstvo izgubilo svoju bit. Sve se češće župnici na terenu susreću s neugodnostima kada ne mogu nekoga pripustiti kumstvu jer recimo ne živi u sakramentalnom braku. Tada nastupaju različite vrste pritisaka ili čak uvjetovanja: „Ako on/ona ne može biti kum/a moje se dijete neće krizmati!“ Posebno žalosti kada takve riječi dolaze od vjernika koji su svake nedjelje na misi. Duh sekularizma i hedonizma odavno je prisutan i među kršćanima pa djeca i roditelji kumove biraju po prijateljskoj ili još gore sponzorskoj liniji iako znaju da te osobe ne žive po načelima katoličke vjere. Sve je to dovelo do toga da su pojedine biskupije na Zapadu, osobito u Italiji, na određeno vrijeme suspendirale kumstva na krštenju i krizmi. Tomu treba dodati kako je u našim krajevima prisutno i da svećenici kumuju na krizmama iako neki od njih svoje kumče upoznaju neposredno pred obred krizme. Stoga se postavlja opravdano pitanje koliko jedan prezbiter može izvršiti svoju zadaću kuma i biti prisutan u životu i odgoju kumčeta ako se zna kakva je narav njegove službe te da nema puno slobodnog vremena koje bi mogao provoditi s kumčetom.

Stoga u vremenu kada društvo živi u sustavu poremećenih vrijednosti i kada su stasale generacije odrasle na gledanju i poistovjećivanju s *reality show-ovima* koji su koncipirani na propagiranju: nasilja, vrijeđanja, seksa pred kamerama, elitne prostitucije, lake zarade, a sudionici nerijetko imaju kriminalnu prošlost, nezavršenu ili jedva završenu školu više nego ikada potrebno je pronalaziti prave uzore - poštene, moralne i čestite. Kada ti parametri budu dominantni i u izboru kumova onda će to biti pokazatelj duhovne obnove cijeloga društva koja je važna u dobivanju blagoslova u životu.

Dražen Kustura

"Ako je moguće, koliko je do vas, u miru budite sa svima!"

Prigodom svetkovine Uskrsa vrhbosanski nadbiskup i metropolita mons. Tomo Vukšić uputio je prigodnu poslanicu koju je naslovio „Ako je moguće, koliko je do vas, u miru budite sa svima“. Istu donosimo u cijelosti:

U vrijeme u kome svi kršćanski vjernici, bez obzira kojoj crkvenoj zajednici pripadaju, očeukuju svetkovinu Uskrsa kojom se radosno sjećaju Isusove pobjede nad smrću, prisiljeni su svakodnevno slušati vijesti i gledati slike o stradanju ljudi i razaranju plodova čovjekova rada, što se nikada i nigdje ne bi smjelo događati. Tako pored radosti zbog Isusove pobjede nad smrću i umjesto smirena razmišljanja o radosti i ljepoti života koji je čovjeku darovan kao prilika da čini dobro, pred očima nam prolaze slike koje ne bismo željeli nikada gledati, u ušima odzvanjaju riječi koje ne bismo željeli slušati i u pameti misli o smrti i nasilju, o progonima i izbjeglicama, o siročadi i udovicama, o suzama i plaču, koji zahtijevaju svu ljudsku i kršćansku solidarnost. I pri tomu sjećamo se i sami sličnih stradanja jer smo slično iskusili u ne tako dalekim godinama.

Mir koga svijet daje

Naspram tragičnih sukoba društveni mir je moralni imperativ. On je velika ljudska potreba i uvijek je posljedica dobre volje, pravde i dogovora. Održava se dijalogom, strpljenjem i uvažavanjem koje uvijek treba voditi i njima ravnati razboritost. Jer prastaro je saznanje, koje se temelji na iskustvu, da se čak i pravedan zakon, ako ga ne vodi razboritost, lako pretvori u svoju suprotnost i da se također svaka krjepost, bez njezina razborita vršenja, može pretvoriti u manu. Zbog svega toga mir koga svijet daje, čak i kad se temelji na dobroj volji i dogovoru ljudi, trenutno je i nestalan jer njegovo trajanje i kvaliteta posvema ovise o ostatku svijeta, trećim osobama, društvenim stvarnostima i nepredvidljivim događanjima.

Obraćen čovjek poštuje Božji zakon i, poslušajući tom zakonu, voli Boga i bližnjega. Glasnik je i svjedok Božjega poziva da također svi ostali učine jednako. To je ujedno početak posvećenja čovjeka

Za sva ratna stradanja bilo gdje u svijetu i bez obzira u kojem se razdoblju povijesti događaju, obično se kaže da su posljedica različitih razloga kao što su na primjer: presizanja na područja drugih zemalja ili politički, ideološki, gospodarski, geostrateški, militaristički planovi radi stvaranja interesnih zona. No, još više i mnogo prije svih tih mogućih njegovih uzroka, osvajački rat je najgori mogući plod koji proizlazi iz etičkog otuđenja i moralne sljepoće čovjeka, njegova uma i srca. Ili, kako nedavno reče **papa Franjo**, rat je ludilo. Njegovi zavojevači su zapravo najveći duhovni siromasi jer su prebogat i zlim nakanama i obiluju grijesima. Oni su sužnjevi zla. I osim što je takav rat nasilje nad čovjekom, on je uvijek također izravna i strašna pobuna protiv Božje volje i zakona jer Bog je jednom zauvijek i svima jednako zapovjedio: Ne ubij!

Iz obraćena srca izlazi dobro

Korizma je vrijeme koje poziva na poniznost i plemenitost protiv svake uznositosti, samodostatnosti i oholosti i tako je ona vrijeme obraćenja koje se događa kad čovjek srcem odluči i napusti vlastite loše sklonosti i odbaci svaki oblik zla. I da tako oslobodi svoju savjest, očisti srce i postane dobar čovjek.

Obraćenje čovjekova srca je potrebno radi osobna posvećenja, ali i zato da bi u međuljudskim odnosima prevladavalo dobro jer, kao što reče **Isus** u svojoj nastupnoj besjedi: „Dobar čovjek iz dobra blaga srca svojega iznosi dobro, a zao iz zla iznosi zlo“ (Lk 6,45). Odnosno, kao što je rekao na drugom mjestu: „Ta iznutra, iz srca čovječjega, izlaze zle namisli, bludništva, krađe, ubojstva, preljubi, lakomstva, opakosti, prijevara, razuzdanost, zlo oko, psovka, uznositost, bezumlje. Sva ta zla iznutra izlaze i onečišćuju čovjeka“ (Mk 7,21-23).

Isusov mir

Prema pisanju evanđelista, Isus se u svom propovijedanju često vraćao temi mira. Tako je u oproštajnom govoru smatrao za potrebno i svojim učenicima izgovorio i riječi: „Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje“ (Iv 14,27).

Mir, koji Isus daje i nudi, drukčiji je, dakle, od mira koji svijet daje. To je mir dobra srca i čiste savjesti. Čvrst je i stabilan. U ljudima je i među ljudima. On je za čovjeka, ali nije mu izvor čovjek ni ljudski dogovor ili zakon. A za one koji takav mir ne prihvaćaju, **Sveti Pavao** piše: „Noge im hitre da krv proliju, razvaline i nevolja na njihovim su putovima, put mira oni ne poznaju, straha Božjega nemaju pred očima“ (Rim 3,15-18).

Isusov mir je duboko u obraćenu čovjeku. Vrlo duboko! On je negdje u temeljima njegova postojanja i ravna također nemirnim danima čovjekova života. To je mir koji kad ga se ima, nitko ne može oduzeti upravo zato što je Božji dar i jer je vrlo duboko. Stabilan je tamo u ljudskoj dubini taj mir, čak i kad na vidljivi život udare nedaće i opasnosti. Kao što je mirno more u svojim dubinama i kad je površina istoga mora nemirna, uzburkana i puna opasnosti.

Obraćen čovjek poštuje Božji zakon i, poslušan tom zakonu, voli Boga i bližnjega. Glasnik je i svjedok Božjega poziva da također svi ostali učine jednako. To je ujedno početak posvećenja čovjeka koji je, miran u sebi, početak i graditelj također društvenoga mira. Jer koji Božji „Zakon ljube, velik mir uživaju, ni o što se oni ne spotiču“ (Ps 119,165).

Čovjek koji je blagoslovljen Isusovim mirom i vjeran Božjem zakonu, odgovoran je član ljudske zajednice. Radin je i pozitivan. I ne može biti drukčije. A govoreći slikovitim rječnikom proroka **Izaije**, svim dobronamjernim ljudima je znano da samo kad se mačeve prekuje u plugove i koplja u srpove, što je prorokovo viđenje mira i Božja želja: „Neće više narod dizati mača protiv naroda, niti se više učiti ratovanju“ (Iz 2,4). Jer samo u miru se božansko s ljudskim spaja! I samo tada je moguć svaki napredak čovjeka.

Svim svećenicima, redovnicima, redovnicama i svim ostalim Kristovim vjernicima želim sretan i blagoslovljen Uskrs. I riječima Svetoga Pavla molim: „Ako je moguće, koliko je do vas, u miru budite sa svim ljudima!“ (Rim 12,18).

Sarajevo, pred svetkovinu Uskrsa 2022.

Urbi et Orbi za Uskrs 2022.

Papa Franjo je na svetkovinu Uskrsa, 17. travnja uputio svoju tradicionalnu poruku uz blagoslov Urbi et Orbi (Gradu i svijetu) koju donosimo u cijelosti:

Draga braćo i sestre, sretan Uskrs!

Isus, Raspeti, uskrsnu! Dolazi među one koji ga oplakuju, zatvoreni u svojim domovima, puni straha i tjeskobe. Dolazi među njih i kaže: "Mir vama!" (Iv 20,19). Pokazuje rane na rukama i nogama, ranu na boku: nije duh, to je upravo On, isti Isus koji je umro na križu i bio pokopan. Pred očima učenika punima nevjericе ponavlja: "Mir vama!" (r. 21).

I naši su pogledi nepovjerljivi, u ovom ratnom Uskrsu. Vidjeli smo previše krvi, previše nasilja. I naša su srca bila ispunjena strahom i tjeskobom, dok su se mnoga naša braća i sestre morali zatvoriti kako bi se obranili od bombi. Teško nam je povjerovati da je Isus uistinu uskrsnuo, da je uistinu pobijedio smrt. Moda bi to mogla biti iluzija? Plod naše mašte?

Ne, nije iluzija! Danas više nego ikad odzvanja uskrsni navještaj tako drag kršćanskom istoku: „Krist je uskrsnuo! Uistinu je uskrsnuo!“ Danas ga trebamo više nego ikad, na kraju Korizme koja kao da ne želi završiti. Iza nas su dvije godine pandemije koje su ostavile teške tragove. Bilo je vrijeme da zajedno izađemo iz tunela, ruku pod ruku, udružujući svoje snage i resurse... Ali umjesto toga pokazujemo da u nama još uvijek postoji Kajinov duh, koji na Abela ne gleda kao na brata, već kao na suparnika, i razmišlja kako ga ukloniti. Potreban nam je Uskrsli da bismo vjerovali u pobjedu ljubavi, da bismo se nadali pomirenju. On nam je danas potrebniji nego ikada, da dođe među nas i opet nam kaže: "Mir vama!".

Samo On to može učiniti. Samo on danas ima pravo navijestiti nam mir. Samo Isus, jer on nosi rane, naše rane. Te njegove rane su dvostruko naše: naše su jer smo Mu ih mi nanijeli, naši grijesi, naša tvrdoća srca, bratoubilačka mržnja; ali su naše i zato jer ih on nosi za nas, nije ih uklonio sa svoga slavnog Tijela, htio ih je zadržati, nositi zauvijek u sebi. One su neizbrisiv pečat njegove ljubavi prema nama, trajni zagovor kako bi ih Otac nebeski

vidio i smilovao se nama i cijelom svijetu. Rane na tijelu uskrslog Isusa znak su borbe koju je on za nas vodio i u kojoj je pobijedio oružjem ljubavi, kako bismo mi mogli imati mir, biti u miru, živjeti u miru.

Gledajući te slavne rane, otvaraju se naše nepovjerljive oči, otvaraju se naša okorjela srca i puštaju da uđe uskrsni navještaj: "Mir vama!".

Dopustimo da Kristov mir uđe u naše živote, naše domove, naše zemlje!

Neka bude mir za izmučenu Ukrajinu, tako teško iskušanu nasiljem i razaranjem okrutnog i besmislenog rata u koji je bila uvučena. Neka nad ovom strašnom noći patnje i smrti, uskoro svane nova zora nade! Neka bude izabran mir. Neka se prestane pokazivati sila i moć dok ljudi trpe. Molim vas, ne navikavajmo se na rat, zauzmimo se svi glasno vapijući za mir, s balkona i na ulicama! Tko ima odgovornost za nacije, neka poslušna vapaj naroda za mirom. Poslušajte ono uznemirujuće pitanje koje su postavili znanstvenici prije gotovo sedamdeset godina: "Hoćemo li okončati ljudski rod; ili će se čovječanstvo odreći rata?" (*Russell-Einsteinov manifest*, 9. srpnja 1955.).

Nosim u srcu sve brojne ukrajinske žrtve, milijune izbjeglica i interno raseljenih osoba, razdvojene obitelji, starce koji su ostali sami, slomljene živote i srušene gradove. U očima nosim pogled djece koja su ostala siročad i bježe od rata. Gledajući ih, ne možemo a da ne čujemo njihov vapaj boli, zajedno s boli mnoge druge djece koja pate diljem svijeta: one koja umiru od gladi ili nedostatka skrbi, one koja su žrtve zlostavljanja i nasilja i one kojoj je uskraćeno pravo da se rode.

U boli rata ipak ne manjkaju i ohrabrujući znakovi, poput otvorenih vrata mnogih obitelji i zajednica koje prihvaćaju migrante i izbjeglice diljem Europe. Neka ova brojna djela milosrđa postanu blagoslov za naša društva, ponekad degradirana tolikom sebičnošću i individualizmom, te pomognu da budu otvorena svima.

Neka nas sukob u Europi podsjeti i na druge situacije napetosti, patnje i boli, koje pogađaju previše svjetskih područja i koje ne možemo i ne želimo zaboraviti.

Neka bude mir na Bliskom istoku, godina-ma rastrganom podjelama i sukobima. Na ovaj veličanstveni dan molimo mir za Jeruzalem i mir za one koji ga ljube (usp. Ps 121 [122]), kršćane, Židove i muslimane. Neka Izraelci, Palestinci i svi stanovnici Svetoga grada, zajedno s hodočasnici, isku-se ljepotu mira, življenja u bratstvu i slobodnom pristupu svetim mjestima uz međusobno poštovanje prava svakoga od njih.

Neka bude mir i pomirenje za narode Libanona, Sirije i Iraka, a posebno za sve kršćanske zajednice koje žive na Bliskom istoku.

Neka bude mira i za Libiju, kako bi pronašla stabilnost nakon godina napetosti, i za Jemen, koji trpi sukob zaboravljen od svih uz stalne žrtve: neka primirje potpisano prošlih dana vrati nadu stanovništvu.

Molimo uskrslog Gospodina za dar pomirenja za Mianmar, u kojemu i dalje traje dramatičan scenarij mržnje i nasilja, i za Afganistan, u kojemu opasne društvene napetosti ne jenjavaju i u kojem dramatična humanitarna kriza iscrpljuje stanovništvo.

Neka bude mir na cijelom afričkom kontinentu, da prestane iskorištavanje kojega je on žrtva i krvarenje uzrokovano terorističkim napadima – posebice u području

Sahela – neka pronađe konkretnu potporu u bratstvu naroda. Neka Etiopija, pogođena ozbiljnom humanitarnom krizom, pronađe put dijaloga i pomirenja, te neka prestane nasilje u Demokratskoj Republici Kongo. Neka ne ponestane molitve i solidarnosti za narode na istoku Južne Afrike, pogođene razornim poplavama.

Neka uskrsli Krist prati i pomogne stanovništvo Latinske Amerike, koje je u nekim slučajevima doživjelo pogoršanje društvenih uvjeta u ovim teškim vremenima pandemije, pogoršano također slučajevima kriminala, nasilja, korupcije i trgovine drogom.

Molimo Uskrsloga Gospodina da prati put pomirenja kojim Katolička crkva u Kanadi prolazi s autohtonim narodima. Neka Duh Uskrsloga Krista izliječi rane prošlosti i raspoloži srca u potrazi za istinom i bratstvom.

Draga braćo i sestre, svaki rat sa sobom nosi posljedice koje uključuju čitavo čovječanstvo: od žalovanja do drame izbjeglica, do ekonomske i prehrambene krize čije znakove već vidimo. Suočeni s kontinuiranim znakovima rata, kao i mnogim bolnim životnim porazima, Krist, pobjednik nad grijehom, strahom i smrću, potiče nas da se ne predamo zlu i nasilju. Dopustimo Kristovom miru da nas pobijedi! Mir je moguć, mir je dužnost, mir je primarna odgovornost svakoga.

Mato Zovkić/Ika

Čin posvete Bezgrješnom Srcu Marijinu

Odlukom pape Franje na svetkovinu Blagovijesti, 25. ožujka cijeli svijet posvećen je Bezgrješnom Srcu Marijinu, a napose Ukrajina i Rusija. Ovom činu pridružila se i Vrhbosanska nadbiskupija, a u svim župama i samostanima toga dana izmoljena je predviđena molitva:

Marijo, Majko Božja i Majko naša, u ovome se času nevolje utječemo tebi. Ti si Majka, voliš nas i poznaješ: ništa ti nije skriveno što nosimo u srcu. Majko milosrđa, toliko smo puta iskusi tvoj brizljivu nježnost, tvoju prisutnost koja donosi nanovo mir, jer nas uvijek vodiš k Isusu, Knezu mira.

Međutim, mi smo izgubili put mira. Zaboravili smo opomenu tragedija iz prošloga stoljeća, žrtvu milijuna poginulih u svjetskim ratovima. Zanemarili smo napore Zajednice država i izdajemo snove mira naroda i nade mladih. Razboljeli smo se pohlepom, zatvorili smo se u nacionalističke interese, uvenuli smo u ravnodušnosti i onesposobili se egoizmom. Htjeli smo radije zanemariti Boga, živjeti s našim lažima, njegovati agresivnost, zatrti živote i gomilati oružje, zaboravljajući da smo čuvari svoga bližnjeg te istog zajedničkog doma. Ratom smo razorili perivoj Zemlje, grijehom smo povrijedili srce našeg Oca koji nas želi kao braću i sestre. Postali smo ravnodušni prema svima i svemu, osim prema nama samima. I sa sramom govorimo: oprostite nam, Gospodine!

U bijedi grijeha, u našim naporima i u našoj krhkosti, u otajstvu bezakonja zla i rata ti nas, Majko sveta, podsjećaš da nas Bog ne ostavlja, nego nas nastavlja gledati s ljubavlju, željan oprostiti nam i podignuti nas. On je taj koji nam je darovao tebe i položio je u tvoje bezgrješno Srce utočište za Crkvu i čovječanstvo. Po božanskoj si dobroti s nama te nas i u naizgled bezizlaznim situacijama povijesti nježno vodiš.

Utječemo se dakle tebi, kucamo na vrata tvoga Srca mi, tvoja draga djeca, koju se ne umaraš posjećivati u svako doba i pozivati na obraćenje. U ovome tamnome času dođi nam pomoći i utješiti nas. Ponovi svakome od nas: „Nisam li možda prisutna ovdje ja, koja sam tvoja Majka?“ Ti znadeš kako razvezati vezove našega srca i čvorove našega vremena. Darujemo ti naše povjerenje. Sigurni smo da ti,

osobito u trenutku kušnje, ne odbijaš naše molitve i dolaziš nam u pomoć.

Tako si učinila u Kani Galilejskoj, kada si požurila trenutak Isusovog posredovanja te si uvela u svijet njegovo prvo znamenje. Kada je slavlju prijetio kraj, u žalosti si mu kazala: „Vina nemaju“ (Iv 2,3). Majko, ponovi to Bogu opet, jer danas smo iscrpili vino nade, iščezla je radost, razvodnilo se je bratstvo. Izgubili smo čovječnost, rasuli smo mir. Postali smo sposobni za svako nasilje i razaranje. Žurno nam treba tvoj majčinski zahvat.

Primi stoga, o Majko, ovu našu prošnju. Ti, Zvijezdo mora, ne dopusti da potonimo u ratnoj oluji.

Ti, Škrinjo novoga saveza, nadahni planove i putove pomirenja.

Ti, „Zemljo Nebeska“, ponovno donesi Božju slogu u svijet.

Iskorijeni mržnju, smiri osvetu, nauči nas oprost.

Oslobodi nas od rata, sačuvaj svijet od nuklearne prijetnje.

Kraljice Krunice, probudi u nama potrebu za molitvom i ljubavlju.

Kraljice ljudske obitelji, pokaži narodima put bratstva.

Kraljice mira, isprosi svijetu mir.

Tvoj plač, Majko, neka pokrene naša otvrdnula srca. Suze koje si za nas prolila neka učine da procvjeta ova dolina koju je naša mržnja isušila. I dok zveckanje oružja ne šuti, tvoja molitva neka nas raspoloži za mir. Tvoje majčinske ruke neka zagrlje one koji pate i koji bježe pod naletom bombi. Tvoj majčinski zagrljaj neka utješi one koji su primorani napustiti svoje kuće i svoju Domovinu. Tvoje ožalošćeno Srce neka nas potakne na suosjećanje te nas odvaži da otvorimo vrata i da se pobrinemo za ranjene i odbačene ljude.

Sveta Majko Božja, dok si pod križem stajala Isus ti je, gledajući učenika pored tebe, rekao: „Evo ti sina“ (Iv 19,26): tako ti je povje-

rio svakoga od nas. Zatim učniku, svakome od nas, reče: „Evo ti majke“ (r. 27). Majko, želimo te sada primiti u naš život i u našu povijest. U ovome času čovječanstvo, iscrpljeno i uznemireno, stoji s tobom pod križem. Ima potrebu povjeriti se tebi, po tebi Kristu se posvetiti. Ukrajinski i ruski narod koji te časte s ljubavlju, utječu se tebi, dok tvoje srce kuca za njih i za sve narode pogođene ratom, glađu, nepravdom i bijedom.

Mi zato, Majko Božja i naša, svečano povjeravamo i posvećujemo tvom bezgrješnom Srcu nas same, Crkvu i svekoliko čovječanstvo, a na poseban način Rusiju i Ukrajinu. Primi ovaj naš čin kojeg izvršavamo s povjerenjem i ljubavlju, učini da prestane rat, providi svijetu

mir. Ono „da“ koje je niknulo iz tvoga Srca otvorilo je vrata povijesti Knezu mira; vjerujemo da će iznova, posredstvom tvogega Srca, doći mir. Tebi dakle posvećujemo budućnost cijele ljudske obitelji, potrebe i očekivanja naroda, tjeskobe i nade svijeta.

Neka se po tebi na Zemlju izlije božansko Milosrđe i neka slatki otkucaj mira ponovno odjekuje našim danima. Ženo onoga „da“, nad koju je sišao Duh Sveti, donesi među nas Božji sklad. Napoji naše usahnulo srce, ti koja si „živo vrelo nade“. Vezla si Isusu tkivo čovjštva, učini i nas tkalcima zajedništva. Hodila si našim putevima, vodi nas stazama mira. Amen.

VN

Pismo svećenicima o sinodskom hodu

Generalni tajnik Biskupske sinode kardinal Mario Grech i prefekt Kongregacije za kler Lazzaro You Heung Sik uputili su na blagdan Sv. Josipa 19. ožujka pismo svećenicima o sinodskom hodu. Pismo voditelja dvaju dikasterija prenosimo u cijelosti:

Dragi svećenici!

Evo nas, dvojice svećenika i vaše braće, k vama! Možemo li vas zamoliti za trenutak vašeg vremena? Željeli bismo s vama razgovarati o temi koja se tiče svih nas.

Božja Crkva je sazvana na Sinodu. Tim riječima započinje Pripremni dokument za Sinodu 2021.-2023. Cijeli je Božji narod pozvan kroz dvije godine razmišljati o temi *Za Sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje*. To je novost koja može pobuditi oduševljenje, ali i zbuñjenost.

Pa ipak, „u prvom tisućljeću, ‘zajednički hod’, to jest prakticiranje sinodalnosti, bio je uobičajen put Crkve.“ Drugi vatikanski sabor ponovno je iznio na vidjelo tu dimenziju crkvenog života, toliko važnu da je Sv. Ivan Zlatousti mogao reći: „Crkva i sinoda su istoznačnice“ (*Explicatio in Psalmum 149*).

Poznato je da je današnjemu svijetu hitno potrebno bratstvo. Svijet, a da toga nije ni svjestan, žudi za tim da susretne Isusa. Ali kako da dođe do toga susreta? Trebamo zajedno s cijelim Božjim narodom oslušivati glas Duha Svetoga, tako da obnovimo svoju vjeru i pronađemo nove putove i nove jezike za dijeljenje evanđelja s našom braćom i sestrama. Sinodski proces koji nam papa Franjo predlaže ima upravo taj cilj: upustiti se na putovanje, zajedno, u uzajamnom slušanju, u dijeljenju ideja i planova, kako bismo pokazali pravo lice Crkve: gostoljubive “kuće” otvorenih vrata, nastanjene Gospodinom i oduhovljene bratskim odnosima.

Kako se ne bi upalo u opasnosti na koje je jasno ukazao papa Franjo – to jest *formalizam* koji Sinodu svodi na prazno geslo; *intelektualizam*, koji čini Sinodu teorijskim promišljanjem o problemima; i *nepokretljivost*, koja nas prikiva za sigurnost naših navika tako da se ništa ne mijenja – važno je otvoriti svoja srca i slušati što Duh sugerira Crkvama (usp. Otk 2,7).

Pred tim hodom, očito, mogli bi nas obuzeti neki strahovi.

Prije svega, svjesni smo da svećenici u mnogim dijelovima svijeta već nose veliki pastoralni teret. A sada – može se činiti – dodaje se još jedna stvar “koju treba učiniti”. Umjesto da vas pozivamo da umnožite svoje aktivnosti, željeli bismo vas potaknuti da svoje zajednice promatrate onim kontemplativnim pogledom o kojem nam govori papa Franjo u *Evangelii gaudium* (br. 71) kako biste otkrili *brojne primjere sudjelovanja i dijeljenja* koji su se već ukorijenili u vašim zajednicama. Trenutna dijecezanaska faza sinodskog procesa ima za cilj „prikupiti bogatstvo iskustava življene sinodalnosti“ (Prip. dok. 31). Sigurni smo da je tih iskustava mnogo više no što bi se moglo činiti na prvi pogled, možda čak i neformalnih i spontanijih. Tamo gdje postoji uzajamno slušanje, gdje jedni od drugih učimo, prepoznavamo vrijednost i darove drugoga, pomažemo i zajedno donosimo odluke tamo je sinodalnost već na djelu. Sve to treba smatrati važnim i cijeniti, tako da se sve više razvija onaj *sinodski stil* koji je „specifičan *modus vivendi et operandi* Crkve Božjeg naroda“ (Prip. dok. 10).

No, može se javiti i drugi strah: ako se toliki naglasak stavlja na zajedničko svećeništvo krštenikâ i *sensus fidei* Božjeg naroda, što će biti s našom ulogom vođa i našim specifičnim identitetom zaređenih služitelja? Radi se, nesumnjivo, o tome da se sve više otkriva *temeljna jednakost svih krštenika* i da se potakne sve vjernike da aktivno sudjeluju u hodu i poslanju Crkve. Tako ćemo doživjeti radost da stojimo uz bok braće i sestara koji s nama zajedno dijele odgovornost za evangelizaciju. Ali u tome iskustvu Božjega naroda moći će i morati doći do izražaja na nov način također posebna karizma zaređenih služitelja da služe, posvećuju i animiraju Božji narod.

U tome smislu htjeli bismo vas zamoliti da pružite napose trojaki doprinos trenutnom sinodskom procesu:

– Učiniti sve kako bi se taj *hod temeljio na slušanju i življenju Božje riječi*. Papa Franjo nas je ovako nedavno potaknuo: „oduševimo se za Sveto pismo, pustimo da duboko prodre u nas Riječ, koja otkriva Božju novost i vodi tome da neumorno ljubimo druge“ (Franjo, *Homilija prigodom Nedjelje Božje riječi*, 23. siječnja 2022.).

Bez te ukorijenjenosti u životu Riječi u opasnosti smo da tapkamo u mraku, a naša bi se razmišljanja mogla pretvoriti u ideologiju. Ako nam, naprotiv, temelj bude provođenje Božje riječi u djelo gradit ćemo na stijeni (usp. Mt 7,24-27) i moći ćemo iskusiti, poput učenika iz Emausa, svjetlo i iznenađujuće vodstvo Uskrsloga.

– Nastojati da taj *hod bude u znaku međusobnog slušanja i uzajamnog prihvaćanja*. Prije no konkretni rezultati, vrijednost već predstavljaju duboki dijalog i pravi susret. Postoje, naime, mnoge inicijative i mogućnosti u našim zajednicama, ali prečesto se pojedinci i grupe izlažu opasnosti individualizma i autoreferencijalnosti. Svojom novom zapovjedu, Isus nas podsjeća da »po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge« (Iv 13,35). Kao pastiri možemo učiniti mnogo da ljubav ozdravi odnose i iscijeli rane koje često razdiru Crkvu, kako bi se ponovno vratila radost osjećaja da smo jedna obitelj, jedan narod na putu, djeca istoga Oca te dakle uzajamno braća i sestre, počevši od bratstva među nama svećenicima.

– Posvetiti brigu tome da taj *hod ne vodi introspekciji nego nas potakne da idemo ususret svima*. Papa Franjo, u *Evangelii gaudium*, predao nam je san o Crkvi koja se ne boji zaprljati ruke dajući se zaokupiti ranama čovječanstva, o Crkvi koja hodi u slušanju i služenju siromašnima i na periferijama. Taj dinamizam „izlaženja“ ususret braći, s kompasom Riječi i vatrom ljubavi, ostvaruje izvorni Očev plan: „Da svi budu jedno“ (Iv 17,21). U svojoj posljednjoj enciklici *Fratelli tutti* papa Franjo nas poziva da se zalažemo oko tog jedinstva zajedno s našom braćom i sestrama iz drugih Crkava, vjernicima drugih religija i svim ljudima dobre volje: opće bratstvo i ljubav bez isključivanja, kojom moraju biti obuhvaćeni svi i svaki pojedini. Kao služitelji Božjega naroda u povlaštenom smo položaju da se postigne to da to ne bude samo nejasna i opća smjernica, nego da se konkretizira tamo gdje živimo.

Predraga braćo svećenici, sigurni smo da ćete, polazeći od tog prioriteta, pronaći načine da pokrenete specifične inicijative, već prema potrebama i mogućnostima jer sinodalnost je uistinu Božji poziv za Crkvu trećeg tisućljeća. Usmjerenost tome cilju zasigurno neće biti lišena pitanja, napora i zastoja, ali se možemo pouzdati da će nam se to stotruko vratiti u bratstvu i plodovima evanđeoskog života. Dovoljno se sjetiti prve sinode u Jeruzalemu (usp. Dj 15). Tko zna koliki se samo napor skrivao iza kulisa! Znamo, međutim, koliko je taj događaj bio presudan za prvu Crkvu.

Zaključujemo ovo naše pismo s dva ulomka iz Pripremnog dokumenta koji nas mogu nadahnuti i pratiti gotovo kao neki vademekum.

„Sposobnost zamišljanja drukčije budućnosti Crkve i njezinih institucija koje će biti na razini primljena poslanja uvelike ovisi o izboru pokretanja procesâ slušanja, dijaloga i zajedničkoga razlučivanja, u kojima svi zajedno i svatko pojedino mogu sudjelovati i dati svoj doprinos“ (br. 9).

„Podsjećamo da svrha Sinode, pa tako i ovog savjetovanja, nije izrada dokumenata, nego ‘dati da se probude snovi, pobuditi proroštva i vizije, dati nadi da procvjeta, potaknuti povjerenje, poviti rane, ispreplesti odnose, oživjeti zoru nade, učiti jedni od drugih i stvarati pozitivan imaginarij koji će prosvijetliti umove, zagrijati srca, vratiti snagu mišićima“ (br. 32).

Zahvaljujući vam na vašoj pažnji jamčimo vam naše molitve i želimo vama i vašim zajednicama radostan i plodan sinodski hod. Znajte da smo blizu vas i da smo s vama na zajedničkom putu! I prihvatite, preko nas, zahvalnost također pape Franje koji osjeća veliku blizinu s vama.

Povjeravajući sve vas Blaženoj Djevici Mariji od Dobroga Puta, srdačno vas pozdravljamo u Gospodinu Isusu.

Mario kard. GRECH
Generalni tajnik
Biskupske sinode

Lazzaro YOU HEUNG SIK
Nadbiskup-biskup Daejeona
Prefekt Kongregacije za kler

Ika

Poruka pape Franje u povodu 2. Svjetskog dana djedova, baka i starijih osoba

U povodu 2. Svjetskog dana djedova, baka i starijih osoba koji će se ove godine obilježiti 24. srpnja papa Franjo poslao je svoju poruku pod naslovom "Rod donose i u starosti" (Ps 92,15) koju donosimo u cijelosti:

Predragi, predraga!

Redak iz Psalma 92 „Rod donose i starosti“ (r. 15) je blagovijest, pravo i istinsko „evanđelje“, koje u prigodi drugoga Svjetskog dana baka, djedova i starijih osoba možemo navijestiti svijetu. To je u opreci s onim što svijet misli o toj životnoj dobi, ali i sa stavom rezignacije nekih od nas, starijih osoba, koji žive s malo nade i ne očekuju više ništa od budućnosti.

Mnogi se starosti boje. Smatraju je nekom vrstom bolesti s kojom je bolje izbjegavati svaki kontakt: misle da nas se stari ljudi ne tiču i da je poželjno držati ih što je dalje moguće, možda okupljene zajedno, u struktura koje brinu o njima i štite nas od toga da mi sami preuzmemo na sebe odgovornost za njihove brige. To je „kultura odbacivanja“: onaj mentalitet zbog kojeg se osjećamo drugačijima od najslabijih i njihovu krhkost doživljavamo nečim stranim, što nam omogućuje da na to „mi“ i „oni“ gledamo kao na paralelne stvarnosti. Ali zapravo, dugovječnost, kao što Sveto pismo uči, je blagoslov, a starije osobe nisu izopćenici kojih se treba kloniti, već živi znakovi dobrohotnosti Boga koji daruje život u izobilju. Blagoslovljena kuća u kojoj živi starija osoba! Blagoslovljena obitelj u kojoj se starije poštuje!

Starost je, doista, dob života koju nije lako razumjeti, čak ni nama koji je već proživljavamo. Iako joj prethodi dug put, nitko nas nije pripremio suočiti se s njom, kao da nas malne iznenadi. Razvijenija društva troše znatna sredstva na tu dob života, ali ne pomažu tumačiti je: nude planove pomoći, ali ne i projekte koji im pomažu živjeti u punini [1]. Zato je teško gledati u budućnost i razaznati horizont prema kojemu treba težiti. S jedne strane smo u napasti da tjeramo od sebe starost skrivajući svoje bore i pretvarajući se da smo vječno mladi; s druge strane, čini se da nemamo

drugog izbora nego živjeti razočarani i pomiriti se s tim da nemamo više „plodove koje možemo donijeti“.

Završetkom radnog vijeka i s djecom koja su se već osamostalila, nestaju razlozi na koje smo trošili mnogo energije. Svijest da nam snage kopne ili da se javila bolest mogu dovesti u krizu naše sigurnosti. Svijet – sa svojim brzim tempom, s kojim teško držimo korak – kao da nam ne ostavlja alternativu i dovodi nas do toga da se u duši osjećamo beskorisno. Tako se k nebu uzdiže molitva psalma: „Ne zabaci me u starosti: kad mi malakšu sile, / ne zapusti me!“ (71,9).

Međutim, taj isti psalam, koji promišlja o Božjoj prisutnosti u raznim životnim dobima, potiče nas da se nastavimo nadati: kad dođu starost i sijede vlasi, On će nam nastaviti davati život i neće dopustiti da nas zlo svlada. Pouzdajući se u njega, naći ćemo snagu da mu uzdižemo sve veću hvalu (usp. rr 14-20) i otkrit ćemo da starenje nije samo prirodno starenje tijela ili neizbježan protok vremena, već dar dugog života. Starenje nije kazna, već blagoslov!

Zato se moramo brinuti za sebe i naučiti živjeti aktivnu starost, također s duhovnoga gledišta, njegujući svoj unutarnji život marljivim čitanjem Božje riječi, svakodnevnom molitvom, redovitim pristupanjem sakramentima i sudjelovanjem u bogoslužju. Osim odnosa s Bogom, valja njegovati i odnose s drugima: osobito u obitelji, s djecom, unucima, kojima trebamo iskazivati svoju ljubav punu brižnosti i pažnje; kao i sa siromasima i patnicima, kojima trebamo izražavati svoju blizinu kroz konkretnu pomoć i molitvu. Sve to će nam pomoći da se ne osjećamo kao puki promatrači u kazalištu svijeta, da se ne ograničavamo na „gledanje s balkona“, na „virenje kroz prozor“. Ako umjesto toga izoštrimo

svoja osjetila da prepoznaju Gospodinovu prisutnost [2], bit ćemo kao “zelena maslina u domu Božjem” (usp. Ps 52,10) i moći ćemo biti blagoslov onima koji žive s nama.

Starost nije beskorisno vrijeme u kojem se čovjeku valja povući u zapećak i vesla odložiti u barku, nego je vrijeme u kojem treba i dalje donositi plodove: pred nama je novo poslanje koje nas potiče upraviti pogled u budućnost. „Posebna osjetljivost nas starijih osoba, nas koji smo u starijoj životnoj dobi na pažnje, misli i naklonosti koje nas čine ljudima, ponovno bi mnogima trebala postati poziv. I bit će to izbor ljubavi starijih prema novim naraštajima“ [3]. To je naš doprinos *revoluciji nježnosti* [4], duhovnoj revoluciji koju se vodi golim rukama i bez oružja. Pozivam vas, dragi djedovi, bake i starije osobe, da postanete njezinim protagonistima.

Svijet prolazi kroz vrijeme teške kušnje, označen najprije neočekivanom i silovitom olujom pandemije, a potom i ratom koji narušava mir i razvoj na globalnoj razini. Nije slučajno da se rat vratio u Europu u trenutku kad s povijesne scene odlazi generacija koja ga je doživjela u prošlom stoljeću. A te velike krize mogu nas učiniti neosjetljivima na činjenicu da postoje druge “epidemije” i drugi rašireni oblici nasilja koji prijete ljudskoj obitelji i našem zajedničkom domu.

Sve to pokazuje potrebu za dubokom promjenom, za obraćenjem koje će razoružati srca i omogućiti svakom pojedincu da u drugome prepozna svoga brata ili sestru. A mi, bake, djedovi i starije osobe, imamo veliku odgovornost: naučiti žene i muškarce našeg vremena da na druge gledaju istim razumijevanjem i pogledom punim ljubavi kojim mi gledamo svoje unuke. Kroz brigu za bližnjega odrasli smo u čovještvu i danas možemo biti učitelji miroljubivog načina života ispunjenog pažnjom prema najslabijima. Naš stav se može pogrešno protumačiti kao slabost ili mekušavost, ali krotki su, a ne agresivni i izrabljivači, ti koji će baštiniti zemlju (usp. Mt 5,5).

Jedan od plodova koji smo pozvani donijeti jest briga za svijet. „Svi smo bili u krilu naših djedova i baka, koji su nas držali u naručju“ [5]; ali danas je vrijeme da – uz konkretnu pomoć ili čak samo molitvu – zajedno s vlastitima, na

koljenima držimo brojne preplašene unuke koje još ne poznamo, a koji možda bježe ili pate zbog rata. Čuvajmo u svojem srcu – kao što je to učinio Sv. Josip, taj nježan i brižan otac – mališane iz Ukrajine, Afganistana, Južnog Sudana...

U mnogima od nas je sazrela mudra i ponizna svijest koja je svijetu tako silno potrebna: ne spašavamo se sami, a sreća je kruh koji se zajedno blaguje. Posvjedočimo to onima koji se zavaravaju da u suprotstavljanju mogu pronaći osobno ispunjenje i uspjeh. Svi, pa i najslabiji, mogu to učiniti: i sama činjenica da dopuštamo da se o nama drugi brinu – i to često osobe koje dolaze iz drugih zemalja – govori da je zajednički život u miru ne samo moguć, već i nužan.

Drage bake i dragi djedovi, drage starice i dragi starci, u ovom našem svijetu pozvani smo biti tvorci *revolucije nježnosti*! Učinimo to tako da učimo sve više i bolje koristiti najvrjednije oruđe koji imamo i koje je najprikladnije za našu dob, a to je molitva. „Postanimo i mi pomalo pjesnici molitve: uživajmo u traženju vlastitih riječi, poslužimo se onima kojima nas uči Božja riječ“ [6]. Naša zaufana molitva može mnogo: može pratiti bolni vapaj onih koji trpe i pomoći da dođe do promjene u srcima. Možemo biti „stalni ‘zbor’ velikog duhovnog svetišta, gdje molitva prošnje i pjesma hvale podupiru zajednicu koja radi i bori se na poprištu života“ [7].

Svjetski dan djedova i baka i starijih osoba stoga je prilika da se još jednom, s radošću, proglasi da Crkva želi slaviti zajedno sa svima onima kojima je Gospodin – kao što kaže Biblija – “obilno ispunio dane”. Proslavimo ga zajedno! Pozivam vas da taj Dan naviještate u svojim župama i zajednicama; da posjetite najusamljenije starije osobe, u njihovu domu ili u domovima u koje su smješteni. Potrudimo se da nitko ne proživi taj dan u samoći. Imati nekoga za čekati može unijeti promjenu u životu onima koji više ne očekuju ništa dobro od budućnosti; i iz ovog prvog susreta može se roditi novo prijateljstvo. Posjećivanje usamljenih starijih ljudi je djelo milosrđa u naše vrijeme!

Molimo Gospu, Majku nježnosti, da nas sve učini tvorcima *revolucije nježnosti*, kako bismo zajedno oslobodili svijet od sjene samoće i zlođuha rata.

Neka do svih vas i vaših najmilijih dopre
moj blagoslov, uz jamstvo iskrene blizine.
Molim vas, ne zaboravite moliti za mene!

*Rim, Sv. Ivan Lateranski, 3. svibnja 2022.,
blagdan svetih apostola Filipa i Jakova*

FRANJO

-
- [1] *Kateheza o starosti – 1. Milost vremena i savez životnih dobi (23. veljače 2022.).*
 - [2] *Kateheza o starosti – 5. Vjernost Božjem pohodu za naraštaj koji dolazi (30. ožujka 2022.).*
 - [3] *Kateheza o starosti – 3. Starost – izvor dobra za bezbrižnu mladost (16. ožujka 2022.).*
 - [4] *Kateheza o svetome Josipu – 8. Sveti Josip – otac pun nježnosti (19. siječnja 2022.).*
 - [5] *Homilija na misi za I. svjetski dan djedova, baka i starijih osoba (25. srpnja 2021.).*
 - [6] *Kateheza o obitelji – 7. Djedovi i bake (11. ožujka 2015.).*
 - [7] *Ibid.*

Ika

Poruka pape Franje za 108. Svjetski dan selilaca i izbjeglica

SVETA STOLICA

"Graditi budućnost s migrantima i izbjeglicama" tema je poruke pape Franje za 108. Svjetski dan selilaca i izbjeglica koji se slavi 25. rujna 2022. Poruku donosimo u cijelosti:

„Nemamo ovdje trajna grada, nego onaj budući tražimo“ (Heb 13,14)

Draga braćo i sestre!

Konačni smisao našeg ovozemaljskog „putovanja“ jest potraga za pravom domovinom, Božjim kraljevstvom koje je uspostavio Isus Krist, koje će svoje puno ostvarenje naći kada On ponovno dođe u slavi. Njegovo kraljevstvo još nije ispunjeno, ali je već prisutno u onima koji su primili spasenje. „Kraljevstvo Božje je u nama. Iako je još uvijek eshatološko, budućnost svijeta i čovječanstva, ono je istodobno u nama“ [1].

Budući grad je „utemeljeni Grad kojemu je graditelj i tvorac Bog“ (Heb 11,10). Njegov projekt uključuje intenzivan rad na izgradnji u koji se svi moramo osjećati osobno uključeni. To je marljivi rad na osobnom obraćenju i preobrazbi stvarnosti, kako bi smo sve više bili u skladu s Božjim naumom. Povijesne drame podsjećaju nas na to koliko smo još daleko od postizanja našega cilja – novog Jeruzalema, „Šatora Božjeg s ljudima“ (Otk 21,3). Ne smijemo, međutim, zbog toga klonuti duhom. U svjetlu onoga što smo naučili u nedavnim nevoljama, pozvani smo obnoviti našu predanost izgradnji budućnosti koja više odgovara Božjem naumu, izgradnji svijeta u kojem svi mogu živjeti u miru i dostojanstvu.

„Iščekujemo nova nebesa i zemlju novu, gdje pravednost prebiva“ (2 Pt 3,13). Pravednost je jedan od konstitutivnih elemenata Božjega kraljevstva. U svakodnevnom traženju njegove volje, nju se valja izgrađivati strpljivo, velikodušno i odlučno, kako bi se svi koji su je gladni i žedni mogli nasititi (usp. Mt 5,6). Pravednost Kraljevstva treba shvatiti kao ostvarenje Božjeg reda, njegovog skladnog plana, gdje je, u Kristu umrlom i uskrsnom, cjelokupno stvorenje ponovno „dobro“, a čovječanstvo „veoma dobro“ (usp. Post 1,1-31). Ali da bi zavladao taj divan i čudesan sklad,

moramo prihvatiti Kristovo spasenje, njegovo Evanđelje ljubavi, kako bi se uklonilo nejednakosti i diskriminacija u ovome svijetu.

Nitko ne smije biti isključen. Njegov je plan u svojoj biti uključiv, a u središte stavlja one koji tavoru na egzistencijalnim periferijama. Među njima je mnogo migranata i izbjeglica, raseljenih osoba i žrtava trgovine ljudima. Božje kraljevstvo se gradi s njima, jer bez njih to ne bi bilo Kraljevstvo kakvo Bog želi. Uključivanje najranjivijih je preduvjet za steći punopravno građanstvo u njemu. Jer Gospodin kaže: „Dođite, blagoslovljeni Oca mojega! Primite u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta! Jer ogladnjih i dadoste mi jesti; ožednjih i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaogrnušte me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni“ (Mt 25,34-36).

Graditi budućnost s migrantima i izbjeglicama znači također prepoznati i valorizirati ono čime svaki pojedini od njih može pridonijeti procesu izgradnje. Sviđa mi se gledati na fenomen migracije kroz prizmu viđenja proroka Izaije, u kojem se strance ne predstavlja kao osvajače i rušitelje, već kao marljive trudbenike koji obnavljaju zidove novog Jeruzalema, Jeruzalema otvorenog za sve narode (usp. Iz 60,10-11).

U istom proroštvu dolazak stranaca predstavljen je kao izvor obogaćenja za sve: „K tebi će poteći bogatstvo mora, blago naroda k tebi će pritjecati“ (60,5). Povijest nas, doista, uči da je doprinos migranata i izbjeglica bio temelj društvenom i gospodarskom razvoju naših društava. A to je i danas. Njihov rad, samoprijegor, mladost i poletnost obogaćuju zajednice koje ih primaju. Taj bi doprinos, ipak, mogao biti mnogo veći da je valoriziran i podržan ciljanim programima. Riječ je o golemom potencijalu, koji je spreman izraziti se ako mu se za to pruži prilika.

Stanovnici novog Jeruzalema – tako Izaija nastavlja svoje proroštvo – uvijek drže vrata grada širom otvorena kako bi stranci mogli ući sa svojim darovima: „Vrata će tvoja biti otvorena svagda, ni danju ni noću neće se zatvarati, da propuste k tebi bogatstva naroda“ (60,11). Prisutnost migranata i izbjeglica, osim što je veliki izazov, ujedno je i prilika za kulturni i duhovni razvoj svijetu. Zahvaljujući njima imamo priliku bolje upoznati svijet i ljepotu njegove raznolikosti. Možemo sazreti kao ljudi i zajedno graditi veće “mi”. U međusobnoj otvorenosti stvaraju se prostori za plodonosno sučeljavanje različitih vizija i tradicija, koje otvaraju duh novim perspektivama. Ujedno otkrivamo bogatstvo sadržano u nama nepoznatim religijama i duhovnostima, a to nam daje poticaj za produbljivanje vlastitih uvjerenja.

U Jeruzalemu narodâ hram Gospodnji uljepšan je prinosima koji dolaze iz stranih zemalja: „Sva stada kedarska u tebi će se sabrati, ovnovi neabajotski bit će ti na službu. Penjat će se k’o ugodna žrtva na moj žrtvenik, proslavit ću dom slave svoje!“ (60,7). U tom smislu, dolazak katoličkih migranata i izbjeglica može unijeti novu energiju u crkveni život zajednica koje ih primaju. Oni često donose dinamičnost i živost, te svojim duhom obogaćuju naša slavlja. Dijeljenje različitih načina izražavanja vjere i pobožnosti povlaštena je prilika da se u punini živi katolicitet Božjeg naroda.

Draga braćo i sestre, a posebno vi mladi! Ako želimo surađivati s našim nebeskim Ocem u izgradnji budućnosti, činimo to zajedno s našom braćom i sestrama migrantima i izbjeglicama. Gradimo je danas! Jer budućnost počinje danas i počinje sa svakim od nas. Ne možemo ostavljati naraštajima koji dolaze odgovornost za odluke koje je potrebno donijeti danas, da bi se ostvario Božji plan za svijet i došlo njegovo kraljevstvo pravde, bratstva i mira.

Molitva

Gospodine, učini nas svjetlonošama nade, da tamo gdje je tama zavlada tvoje svjetlo, a gdje je bezvoljnost ponovno oživi povjerenje u budućnost.

Gospodine, učini nas oruđem svoje pravednosti, da tamo gdje je isključenost, procvjeta bratstvo,

a gdje je pohlepa, duh dijeljenja s drugima procvate.

Gospodine, učini nas graditeljima Kraljevstva svojega, zajedno s migrantima i izbjeglicama i sa svima koji žive na periferijama.

Gospodine, daj da naučimo kako je lijepo kao braća i sestre zajedno živjeti. Amen.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 9. svibnja 2022.

FRANJO

[1] Sv. Ivan Pavao II., *Govor prigodom pohoda Rimskoj Župi sv. Franje Asiškog i Katarine Sienske, zaštitnika Italije (Discorso nella visita alla Parrocchia romana dei SS. Francesco d’Assisi e Caterina da Siena Patroni d’Italia)*, 26. studenog 1989.

Ika

Priopćenje s 83. redovitog zasjedanja BK-a BiH

BK BiH

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine, 21. i 22. ožujka u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Mostaru održala je svoje 83. redovito zasjedanje pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog i apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tome Vukšića, potpredsjednika BK BiH. Sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije BiH među kojima i apostolski vizitator za župu Međugorje nadbiskup Aldo Cavalli. Također su sudjelovali delegati Hrvatske i Talijanske biskupske konferencije mons. Bože Radoš, varaždinski biskup, i mons. Andrea Migliavacca, biskup biskupije San Miniato pokraj Firence. Prenijeli su izraze blizine biskupa iz Hrvatske i Italije s biskupijskim zajednicama i ljudima u Bosni i Hercegovini. Članovi BK-a BiH zamolili su biskupe delegate da prenesu izraze zahvalnosti svojim Biskupskim konferencijama i brojnim ljudima dobra srca za trajnu pomoć i potporu katolicima i tolikim ljudima u potrebi u Bosni i Hercegovini. Posebno su zahvalili za upravo završeni *Tjedan solidarnosti* koji provodu Hrvatski Caritas u skladu s odlukom Hrvatske biskupske konferencije.

U prvom dijelu zasjedanja sudjelovao je i mons. Amaury Medina Blanco, otpravnik poslova Apostolske nuncijature u BiH, koji je izrazio zahvalnost biskupima i brojnim osobama koje su pomogle u organizaciji nedavnoga posjeta tajnika za odnose s državama pri Državnom tajništvu Svete Stolice nadbiskupa Paula Richarda Gallaghera. Posebno zahvaljuju onima koji su se pridružili molitvi tijekom misnih slavlja u katedralama u Sarajevu, Banjoj Luci i Mostaru od 17. do 19. ožujka.

Nakon što je, 29. siječnja Sveti Otac Franjo prihvatio odreknuće od pastoralnog vodstva Vrhbosanske nadbiskupije kardinala Vinka Puljića, čime je prestala i njegova služba predsjedanja Biskupskom konferencijom, za novog predsjednika izabran je nadbiskup Vukšić. Za potpredsjednika izabran je biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Petar Palić koji je prihvatio obnašati tu službu dok se, sukladno Statutu i

odredbama Kongregacije za biskupe, imenovanjem novih dijecezanskih biskupa, na steknu uvjeti izbora između više kandidata. Biskup Palić će također predsjedati Nadzornim vijećem Caritasa Bosne i Hercegovine i Vijećem za ekumenizam i dijalog među religijama i kulturama BK-a BiH. Nadbiskup Vukšić će preuzeti službu predsjednika Caritasa Bosne i Hercegovine. Također je dogovoreno da se objedine Vijeće za mala sjemeništa i Vijeće za bogoslovna sjemeništa u Vijeće za sjemeništa BK-a BiH kojim će predsjedati pomoćni biskup banjolučki mons. Marko Semren. Biskup Semren će također biti član Biskupske komisije HBK-a i BK-a BiH za Papinski hrvatski zavod *Sv. Jeronima* u Rimu.

Biskupi su se osvrnuli i na tijek sinodalnog procesa na razini svake biskupije u Bosni i Hercegovini u hodu cijele Crkve prema Biskupskoj sinodi 2023. o čemu će do sredine kolovoza 2022. godine biti poslano pisano izvješće Generalnom tajništvu Biskupske sinode. Zahvaljuju svima koji daju svoj doprinos u spomenutom sinodalnom hodu te potiču sve članove svojih biskupijskih zajednica na molitvu i na aktivno uključivanje u razne inicijative pod vodstvom sinodalnih biskupijskih timova.

Članovi Biskupske konferencije BiH dogovorili su da tema predstojećeg IX. Međudekanskog susreta u BiH, koji će biti održan 19. svibnja u Nadbiskupijskom sjemeništu *Petar Barbarić* u Travniku s misnim slavljem u 11 sati u sjemenišnoj crkvi Sv. Alojzija Gonzage, bude uzeta prema napatku Kongregacije za kler pod naslovom *Pastoralno obraćenje župne zajednice u službi evangelizacijskog poslanja Crkve*. Također je dogovoren program V. Susreta svećenika u BiH koji će biti upriličen 1. lipnja na Gorici u Livnu te teme XVII. Susreta biskupa BK-a BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica u BiH kao i s franjevačkim provincijalima predviđen za 18. svibnja u Sarajevu.

Saslušavši izvješća o djelovanju Vijeća i Komisija BK-a BiH u 2021., biskupi zahvaljuju svim članovima spomenutih tijela što su i u teškim okolnostima pandemije koronavirusa

bili otvoreni za sudjelovanje na sjednicama i davanje svoga dragocjenog doprinosa. Sa zabrinutošću su primili na znanje činjenicu da se posebno u pojedinim Katoličkim školskim centrima, kao i u drugim školama u Bosni i Hercegovini, smanjuje broj učenika što je pokazatelj žalosnog trenda odlaska mladih ljudi izvan domovine svoga rođenja i još žalosnijeg pada nataliteta u zemlji koja je donedavno bila primjer ljubavi prema životu u okrilju obiteljskog zajedništva. Ukazano je na potrebu još aktivnijega pastoralnog djelovanja u duhu Apostolske pobudnice *Amoris laetitia* i smjernica Dikasterija za laike, obitelj i život.

Pošto su saslušali godišnje izvješće nacionalnog ravnatelja Papinskih misijskih djela BiH koji ih je informirao o otvorenosti mnogih u svim biskupijskim zajednicama prema misijskom poslanju Crkve i misionarima, biskupi zahvaljuju svima koji su aktivno uključeni u misijske akcije, ali i svim vjernicima za njihove molitve i svakovrsnu potporu misijskih djelatnika i djelatnica iz BiH i iz hrvatskog naroda uopće kao i svih koji odlaze u razne zemlje svijeta širiti radosnu vijest evanđelja. Posebno potiču svećenike u pastoralu na čitanje i promicanje misijskog mjesečnika *Radosna vijest* koji ove godine obilježava pola stoljeća svoga postojanja.

Biskupi sa zebnjom svakodnevno prate teška ratna događanja u Ukrajini koja u njima, kao i u svim stanovnicima u BiH, bude sjećanje na razaranja, progone i sijanje smrti u vrijeme nedavnoga rata na ovim prostorima. Pridružuju se pozivu pape Franje na posvećenje Rusije i Ukrajine Bezgrješnom Srcu Marijinu na svetkovinu Naviještenja Gospodinova ili Blagovijesti u petak, 25. ožujka 2022. u 17 sati i pozivaju sve svećenike, redovnike, redovnice i druge Kristove vjernike da se ujedine u molitvi za mir.

Osvrćući se na aktualno stanje u Crkvi i u društvu u Bosni i Hercegovini, biskupi su sa žaljenjem konstatirali da je tijekom protekle dvije godine zbog pandemije velikim dijelom onemogućena provedba brojnih planiranih

pojedinačnih i zajedničkih akcija na pastoralnom, liturgijskom, katehetskom i karitativnom planu, ali ih raduje da su se na lokalnoj razini događala mnoga lijepa okupljanja vjernika, redovnica i svećenika. Zahvalni su brojnim dijecezanskim i redovničkim dušobrižnicima na terenu za njihovo aktivno pastoralno djelovanje i u vrijeme pandemije te ih potiču na još veće međusobno povezivanje posebno između pojedinih dekanatâ. Budući da je, uslijed pandemije i nesređenosti s obzirom na nedjelovanje pravne države u BiH – uočljiv sve dramatičniji odlazak u inozemstvo mladih ljudi pa i cijelih obitelji, a time i dramatični odljev domaće radne snage, biskupi potiču posebno predstavnike vlasti, ali i sve strukture i sve ljude da se još snažnije zauzmu oko stvaranja uvjeta za ostanak i opstanak i za otvorenost životu na prostorima Bosne i Hercegovine gdje ih je Bog u svom božanskom promislu pozvao na život.

Biskupi potiču sve na molitvu da se na ovim prostorima nikada više ne dogodi ratna tragedija, a sve nositelje vlasti pozivaju da, u skladu s pozitivnim zakonima, poduzimaju potrebne korake u očuvanju trajnog mira. Također pozivaju predstavnike vlasti da sva neriješena pitanja rješavaju samo dijalogom i pronalaze načine kako bi u svakom dijelu Bosne i Hercegovine bila poštivana sva pojedinačna prava i dostojanstvo svakoga čovjeka kao i kolektivna prava i dostojanstvo svakoga naroda. Pozivaju sve katolike, ali i sve ljude dobre volje na odgovorno življenje slobode poštujući svaku osobu i sva njezina prava.

Uoči svoga zasjedanja biskupi su se, 19. ožujka u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Mostaru susreli s nadbiskupom Gallagherom te sudjelovali na euharistijskom slavlju u mostarskoj katedrali na svetkovinu Sv. Josipa, nebeskog zaštitnika Mostarsko-duvanjske biskupije.

Mostar, 22. ožujka 2022.

Tajništvo BK-a BiH

Promemorija o potrebi uspostave pravde i društvene sloge

BK BiH

U ponedjeljak, 9. svibnja Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine obznanila je „Promemoriju o potrebi uspostave pravde i društvene sloge te o sadašnjem stanju Katoličke Crkve i hrvatskog naroda u BiH“.

Kako javlja KTA istu su potpisali svi članovi BK-a BiH: predsjednik mons. Tomo Vukšić, nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH, potpredsjednik mons. Petar Palić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski, zatim mons. Franjo Komarica, biskup banjolučki, i mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki.

Promemorija se sastoji od Uvoda i četiri broja koja donosimo u cijelosti:

U vjeri da je korisno za opće dobro i za očuvanje mira, biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine su mnogo puta govorili o potrebi uspostave pravde i društvene sloge u BiH te o sadašnjem stanju Katoličke Crkve i hrvatskoga naroda u njoj. U susretima s predstavnicima nekih država, kao što je javnosti već poznato, uručivali su također promemoriju. I uvijek su to činili u nadi da će biti od pomoći u nastojanjima oko uspostave društvene sloge i stvarnoga poštivanja pojedinačnih ljudskih i kolektivnih prava svakoga čovjeka, svakoga naroda i svih manjinskih grupa u BiH i radi pravednoga i trajnoga mira. Sada su, s istom nakanom i željom, u ovom važnom trenutku za odnose među ljudima i narodima, odlučili svoju promemoriju obznaniti kao poziv svima, a posebice onima koji će na bilo koji način sudjelovati u važnim odlukama za uspostavu pravde i u donošenju pravednih zakona i njihovoj dosljednoj primjeni, također radi ispravljanja počinjenih nepravda i onemogućavanja njihova legaliziranja te za izgradnju dijaloga i očuvanje mira.

U prvom dijelu promemorije biskupi podsjećaju na svoju izjavu od 5. studenoga 2021., a u drugom govori se o potrebi uspostave pravde i društvene sloge te o sadašnjem stanju Katoličke Crkve i hrvatskoga naroda u BiH.

PROMEMORIJA
BISKUPSKE KONFERENCIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

O POTREBI USPOSTAVE PRAVDE I DRUŠTVENE SLOGE TE O SADAŠNJEM STANJU KATOLIČKE CRKVE I HRVATSKOGA NARODA U BIH

I.

Izjava Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

objavljena na kraju 82. plenarnog zasjedanja, 5. studenoga 2021.

U povodu stanja koje je nastalo u Bosni i Hercegovini:

„Biskupi izražavaju svoju zabrinutost zbog neodgovornoga ponašanja i nepromišljenih izjava pojedinih političkih predstavnika, koji takvim svojim djelovanjem izazivaju osjećanje nesigurnosti i straha kod ljudi.

Sve, koji kao izabrani predstavnici sudjeluju u vlasti i donose odluke, i sve koji oblikuju medijski prostor, biskupi pozivaju

a) da se suzdrže od teških riječi i uvreda i

b) da poštuju pojedinačna i kolektivna prava ljudi, konstitutivnih naroda i manjinskih grupa.

Očekuju također da, radi uspostave društvene sloge i pronalaženja pravednog izbornog sustava i radi provođenja potrebitih ustavnih i zakonskih reformi, svoju pomoć pruže i predstavnici međunarodne zajednice.

Tu reformu zahtijeva pravda i radi toga da bi se otklonila svaka pravna i stvarna mogućnost preglasavanja, manipulacija i dominacije, i da bi se pronašao zakonski sustav i rješenje koje će osigurati poštovanje ljudskih prava i dostojanstva u kojemu će svaki narod i manjinska grupa sama birati i imati svoje predstavnike.

A dijalog je jedini moralno prihvatljiv način koji izabrani predstavnici moraju slijediti u pregovorima radi pronalaženja rješenja.

Potrebno je to također radi ispravljanja nepravda i stvaranja osjećaja sigurnosti, radi

podržavanja poduzetničke klime i otvaranja radnih mjesta, posebice za mlade.“

II.

Neke informacije i pogled u budućnost

Prema preliminarnim rezultatima popisa stanovništva iz 2013. godine, koje je objavila Agencija za statistiku, u BiH je te godine popisano 3.791.622 osoba, a prema konačnim službenim rezultatima, koje je objavila ista Agencija tek 2016. godine, u času popisa u BiH je bilo 3.531.159 stanovnika.

1. Procesi katoličkog i hrvatskog porasta i opadanja

Prisutnost katolika i Hrvata u BiH, izražena u apsolutnim brojevima, prema suvremenim popisima stanovništva (prvi 1879.), bila je u porastu sve do 1971. godine, otkada je u opadanju. Međutim, porast broja drugih, istovremeno, bio je mnogo brži i veći, pa je prisutnost katolika, izražena u relativnim brojevima (postocima), prema službenim rezultatima svih popisa stanovništva, u neprekidnom opadanju još od 1931. godine. Naime, Hrvati su 1971. godine (popis prema narodnoj pripadnosti) doživjeli svoj novovjekni apsolutni maksimum (772.491), a godine 1931. (popis prema vjerskoj pripadnosti) su doživjeli relativni maksimum od 24,01%, da bi godine 1991. (popis prema etničkoj pripadnosti) pali na 17,4%.

Nakon što je u posljednjem ratu (1991.-1995.) stradalo, prognano i raseljeno vrlo mnogo ljudi, službeni rezultati posljednjega popisa stanovništva (2013.), koji su objavljeni 2016. godine, kažu da je u BiH 544.780 (15,43%) Hrvata, 1.086.733 Srba (30,78%) te 1.769.592 Bošnjaka (50,1%).

Prema istom popisu, u BiH je 1.790.454 muslimana, 536.333 katolika, 1.085.760 pravoslavaca, 10.816 agnostika, 27.853 ateista, nisu se izjasnili 32.700, ostalih 40.655 te nepoznate vjerske pripadnosti 6.588.

Međutim, broj katolika, koji je rezultat istoga popisa stanovništva (536.333), dosta je veći od broja katolika, kojim raspolažu nadležne ustanove Katoličke Crkve. Naime, prema izvještajima biskupskih ordinarijata, koji su prikupljeni od svih župnih ureda na području pojedinih

biskupija, procjenjuje se da je u BiH bilo prisutno **345.448** katolika na kraju 2020. godine.

2. Problem negativnoga priraštaja i novog iseljavanja katolika (Hrvata)

Prema zbirnim podacima Biskupskih ordinarijata, prirodni priraštaj katolika u BiH 1996. godine bio je pozitivan za 1467. On se poslije toga svake godine smanjivao, ali je bio pozitivan sve do 2001. godine. Međutim, od 2002. godine do danas katolici u kontinuitetu imaju negativan priraštaj. Dapače, on se stalno produbljuje tako da je prirodni priraštaj katolika 2020. godine bio je čak - **3.989**.

Novo iseljavanje je drugi veliki problem katolika. Prema crkvenim podacima, katolici su, nakon preživljene ratne tragedije i početnoga laganog povratka poslije rata, najbrojniji bili 2003. godine, kada ih je bilo **464.821**. Otada njihov ukupan broj stalno opada, a posljednjih godina taj pad se ubrzava te je narastao na oko 14.000 godišnje. Prema istim crkvenim izvorima, na kraju 2020. godine katolika je **345.448**, što je u razdoblju od petnaest godina, od 2003. do 2017., gubitak od 119.373, odnosno oko **25,7%**. A budući da se odseljavaju uglavnom mlađe osobe, dok su u fertilnim godinama, to već sada ima velike posljedice na prosječnu dob preostalih vjernika, a za budućnost najavljuje opasne posljedice glede nataliteta.

Prema izvorima Katoličke Crkve, danas je u BiH oko 350.000 katolika, a 1991. godine bilo ih je oko 760.000. To jest, tijekom posljednjih 30 godina nestalo je više od polovice katolika a time i Hrvata, odnosno oko **54,6%**. Situacija je osobito teška u Republici Srpskoj gdje ih je 1991. godine bilo oko 220.000, a sada je samo oko 15.000 katolika, odnosno samo ih je **2,4%** od ukupnoga broja stanovnika ovog entiteta. A u entitetu Federacije BiH, prema posljednjem popisu, Hrvata je samo **22,4%**.

3. Sadašnje demografsko stagniranje posljedica mnogih razloga

Nakon što je broj Hrvata i katolika u BiH krajem 20. stoljeća skoro je prepolovljen zbog ratnih progona, raseljavanja i iseljavanja, demografski pad katolika i Hrvata u BiH u razdoblju poslije toga rata posljedica je istovremenoga djelovanja više uzroka.

Među njima najvažniji su: neuspjeh povratka prognanika i raseljenih tijekom posljednjega rata; vrlo negativan prirodni priraštaj; novo iseljavanje; visoka stopa nezaposlenosti i raširena korupcija koja potiče iseljavanje u potrazi za poslom; novo iseljavanje kao posljedica planova razvijenih zemalja da nadoknade vlastite demografske gubitke i dobiju radnu snagu; nedovoljna društvena i materijalna podrška ženama koje žele rađati; sve veća kriza bračnoga morala i sekularizacija; kriza svijesti o vrijednosti života; odlazak mladih i visoka prosječna dob stanovnika kao razlog neplodnosti; porast broja osoba koje se ravnaju prema načelu: *Ubi bene, ibi patria*, te ponekada ostavljaju siguran posao i odlaze u potrazi za još boljim materijalnim uvjetima.

Uza sve to, postoje i drugi brojni razlozi, koji kod Hrvata pojačavaju gubitak volje da budu u BiH, i potiču ih na odlazak, a tiču se njihova ustavnopravnoga položaja.

Mnoge frustrira nepravедna unutrašnja podjela BiH na dva entiteta, čija je upravna struktura u oba slučaja na štetu Hrvata, zatim neriješeno nacionalno pitanje te činjenica, da biračku volju pojedinca i naroda obezvrjeđuje izborni zakon. Taj zakon Hrvatima ni na jednoj razini, gdje su u manjini, ne osigurava mogućnost, da sami sebi izaberu predstavničke. Time, na etičkoj razini, legitimitet kao kriterij društvenoga zastupanja biva često spriječen i ne-etičnost legalizirana, a na psihološkoj razini pojedini birač i narod frustrirani. To jest, budući da drugi nerijetko odlučuju tko će im biti predstavnik, brojni Hrvati se osjećaju poniženi. Ta pojava ima za negativnu posljedicu i to, da se u nedogled odgađa unutarhrvatska demokratizacija i zdravi pluralizam, jer postoji potreba za zbijanjem redova. Uz to, majorizacija i opstrukcija koja se viši prema Hrvatima, pa i lažan samoproglašeni hrvatski identitet pojedinaca u državnoj upravi i diplomaciji, često se primjenjuju na štetu dostojanstva i prava Hrvata kod donošenja važnih odluka i preuzimanja nekih služba, na području investicija i personalne politike.

Pitanje entitetskih vlada u Federaciji BiH i Republici Srpskoj poseban je problem, jer je u njih strukturalno ugrađena mogućnost preglašavanja i diskriminacije manjine. Naime,

voljom tadašnjega visokog predstavnika, amandmanski je intervenirano na takav način u ustave oba entiteta 2002. godine.

U skladu s odlukom visokoga predstavnika iz 2002. godine, u vladi RS je „osam ministara iz reda srpskog, pet iz reda bošnjačkog i tri iz reda hrvatskoga naroda. Jednog ministra iz reda Ostalih može imenovati predsjednik Vlade iz kvote najbrojnijeg konstitutivnog naroda.” (čl 92). A u Federaciji BiH vlada ima „osam ministara iz reda bošnjačkog, pet ministara iz reda hrvatskog i tri ministara iz reda srpskog naroda. Jednog ministra iz reda Ostalih može imenovati premijer/predsjednik Vlade iz kvote najbrojnijeg konstitutivnog naroda” (IV B čl. 4).

U postojećem stanju stvari, samo Hrvati traže izmjene izbornoga zakona i garanciju legitimnoga predstavljanja, dok ni Srbi ni Bošnjaci ne pokazuju zanimanje za to a, pravno i realno gledajući, bez njihovih glasova u redovitoj proceduri nije moguće promijeniti zakon. Dapače, u sadašnjem stanju, odgovara im da sve ostane kao do sada te je potrebna intervencija međunarodne zajednice radi reforme nepravедnog izbornog zakonodavstva.

4. Pogled u budućnost

U traženju mogućega rješenja ovoga složenog problema katolika i Hrvata u BiH moralo bi se voditi računa o mnogo elemenata. Od sudbinske važnosti je stavljanje snažnoga naglasaka na brigu za one katolike koji su ovdje, zaustavljanje njihova iseljavanja i podizanje nataliteta. Prije svega, zato što povratak raseljenih i prognanih sve više izgleda, nažalost, pitanje prošlosti. Ne smije ga se nikada zaboraviti ali, i tamo gdje bi mogao, povratak se ne događa, dok na drugim stranama na razne načine biva opstruiran.

Zaustavljanje procesa novog iseljavanja od sudbinske je važnosti.

Jednako važno je stvaranje ozračja sigurnosti svake vrste u BiH, kako za pojedince tako za sve etničke i vjerske zajednice, te izgradnja međusobnoga povjerenja i društvene sloge. U okviru toga, posebice bi bilo korisno podizanje političke i pravne sigurnosti cijeloga društva, jačanje dijaloga i sloge, gospodarski razvitak, siguran posao i poštivanje prava radni-

ka, eliminacija korupcije i svih oblika nepotizma, smanjivanje političkih napetosti, prestanak prijetnja novim sukobima i postizanje ustavno pravne jednakosti svih, koja će pogodovati gospodarskom razvitku. U tom smislu, radi zaštite ljudskih prava svakoga čovjeka i uspostave društvene pravde, radi otklanjanja svake opasnosti od oružanih sukoba i radi održanja mira, podržavamo napore da se ubrza proces oko *pune integracije Bosne i Hercegovine u Europsku uniju* i unaprijed zahvaljujemo za sve što ćete učiniti kako bi se to čim prije ostvarilo.

Od presudne bi koristi bilo da se donese *državni plan demografske obnove*.

Neprekidno treba tražiti pravedan teritorijalni i upravni preustroj cijele države. Ta promjena daytonskoga teritorijalnog ustroja trebala bi ići u pravcu *reorganizacije cijele BiH* na način, kako je to nekada davno učinjeno u Švicarskoj (ili Belgiji). Naime tada se, upravo zbog vrlo sličnih problema i radi njihova rješavanja, poštovalo i istovremeno primijenilo više kriterija: narodni, jezični, teritorijalni, vjerski, gospodarski, povijesni, koji su i danas na snazi i čak se povremeno nadograđuju. Sve u službi konkretnoga čovjeka, svih naroda, njihovih potreba i identiteta, jer su tamošnji ljudi svjesni, da ni jedan oblik državnog ustroja ne može biti skup, ako je u službi pravde, pravednoga mira, društvene sloge, ljudskih prava i dostojanstva pojedinaca i naroda, bez čega je gotovo nemoguće zaustaviti iseljavanje, a ni podići natalitet.

Uza sve to, u BiH može biti trajnoga mira samo ako se, uz *poštovanje i primjenu kriterija ravnoteže pravde*, ugradi i mehanizam ravnoteže straha. Jer ovdje, nažalost, barem u sadašnjem trenutku, drugomu i drukčijemu se obično ne garantira njegova prava zato što netko ima pravo na to, nego zato što se često, zbog bojazni od ugroze svojih prava, mora poštivati prava drugoga.

Brojna su neriješena pitanja na području odnosa državnih vlasti prema Katoličkoj Crkvi i drugim vjerskim zajednicama, među kojima su dušobrižništvo u zdravstvu, pastoralno djelovanje u redarstvenim službama i zatvorima, pitanje neradnih dana za vrijeme vjerskih blagdana, zdravstveno osiguranje crkvenih osoba, zakon o povratu oduzete imovine, nadoknada za korištenje oduzete imovine, nejasna porezna politika glede neprofitnoga djelovanja crkvenih pravnih osoba, način financiranja školskih i dobrotvornih crkvenih ustanova, pitanje djelovanja karitativnih ustanova, pravna nesigurnost dobara danih Crkvi samo na korištenje, osporavanje građevinskih dozvola za crkvene objekte itd.

Radi rješavanja takvih problema, za Katoličku Crkvu bi bila vrlo važna *provedba dvaju ugovora sa Svetom Stolicom*: Temeljnoga, koji je potpisan još 2006. godine, i onoga u vezi Vojnog ordinarijata iz 2010. godine. Do danas državna vlast nije provela ništa od onoga što je potpisala u tim ugovorima, niti u ovom času ima naznaka da to namjerava učiniti. I možda upravo primjer ignoriranja i neprovođenja tih dvaju međunarodnih ugovora ponajbolje oslikava kakav je stvarni odnos vlasti prema katolicima i njihovoj Crkvi.

Sarajevo, 9. svibnja 2022.

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski
upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH

predsjednik BK BiH
Mons. Petar Palić
biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj
trebinjsko-mrkanski

Mons. Franjo Komarica
biskup banjolučki

Mons. Marko Semren
pomoćni biskup banjolučki

Peti susret svećenika u BiH

BK BiH

Predsjednik BK-a BiH mons. Tomo Vukšić, nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata, uputio je 5. svibnja preko Biskupskih ordinarijata i Franjevačkih provincijalata poziv svim svećenicima koji žive i djeluju ili su rodom iz BiH da sudjeluju na Petom susretu svećenika u BiH.

„Draga braćo u svećeništvu! U ime svih biskupa, članova Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, rado pozivam svakoga od vas svećenika koji živite s pastoralnim pravima i obvezama na teritoriju biskupijskih zajednica u Bosni i Hercegovini, dijecezanske i redovničke kao i svećenike Grkokatoličkog vikarijata Križevačke eparhije u Bosni i Hercegovini na čelu s križevačkim vladikom mons. Milanom Stipićem, također rodom iz BiH, da sudjelujete na Petom susretu svećenika u Bosni i Hercegovini. Susret će se održati u srijedu, 1. lipnja 2022. u samostanskoj crkvi i prostorijama Franjevačkog samostana Sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu, Gorička cesta b.b.

Putem Katoličke tiskovne agencije BK BiH i drugih crkvenih medija također pozivam i sve biskupe i svećenike, dijecezanske i redovničke, rodom iz Bosne i Hercegovine koji sada žive i djeluju u nekoj drugoj zemlji da nam se, prema mogućnostima, pridruže toga dana“, stoji u dopisu nadbiskupa Vukšića koji je pozvao i kotorskoga biskupa mons. Ivana Štironju da se, prema mogućnostima, kao i ranijih godina na Susret odazovu i svećenici Kotorske biskupije na čelu s njim i biskupom u miru mons. Ilijom Janjićem, a obojica su

rodom iz BiH. Podsjetio je da se spomenuti Susret održava u skladu s prethodnom odlukom Biskupske konferencije da se svake tri godine upriliči ovakvo okupljanje svih svećenika u Bosni i Hercegovini koje osmišljava Vijeće za kler BK BiH kojim sada predsjedava biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Petar Palić.

„Ovakvi susreti su vidljivi znak zajedništva biskupa i svećenika, dijecezanskih i redovničkih, u Isusu Kristu na prostorima ove zemlje Bosne i Hercegovine gdje nas je Bog pozvao i poslao naviještati Njegovu svetu riječ i svjedočiti Njegovo sveto Ime ili gdje smo se rodili i odrasli“, stoji u pozivu nadbiskupa Vukšića upućenog misnicima koji žive i djeluju u BiH ili su iz nje rodom da dođu na Susret koji će započeti u 10 sati u franjevačkoj samostanskoj crkvi u Livnu molitvom Srednjega časa i prigodnim predavanjem na temu svećeništva.

Nakon priprave i mogućnost za pristup sakramentu pomirenja uslijedit će euharistijsko slavlje koje će u 12 sati predvoditi nadbiskup Vukšić, a prigodnu propovijed uputit će pomoćni biskup banjolučki **mons. Marko Semren**. Susret će završiti zajedničkim druženjem oko bratskoga stola.

Nedjelja.ba/Kta

Duhovne vježbe za članove Župnih pastoralnih i ekonomskih vijeća

Datum: 14. ožujka 2022.

Broj: 132/2022

U skladu sa Pastoralnim kalendarom Vrhbosanske nadbiskupije za 2022. godinu i dopisom Ordinarijata broj 715/2021 od 10. prosinca 2021., ovim podsjećam na duhovne vježbe za članove župnih pastoralnih i ekonomskih vijeća koje će se održati u Nadbiskupskom sjemeništu *Petar Barbarić* u Travniku **od 1. do 3. travnja 2022.** U petak poslije podne u 17 sati je početak s pripremom za ispovijed i Misom u 18 sati, a duh. vježbe završavaju u nedjelju poslije ručka. Ostali program i raspored bit će obznanjeni vijećnicima kada dođu u Sjemenište.

Kako je broj sudionika ograničen na **50 osoba** potrebno je na vrijeme prijaviti zainteresirane. Napominjemo da nije zgodno, zbog ograničenog broja sudionika, prijaviti cijelo vijeće iz župe već par predstavnika. Kontakt tel: 030/518-823, fax: 030/512-714 mob.: 063/079-050 e-mail: ekonomat.sjemeniste@gmail.com.

Troškove puta preuzima osobno vijećnik ili župa, a sve ostalo osigurala je uprava Sjemeništa tako da se neće trebati plaćati nikakva participacija. Kod prijave treba navesti ime i prezime, župu iz koje dolazi i u kojem je vijeću. Duhovne vježbe vodit će vlč. Jakov Kajinić, duhovnik u Sjemeništu.

Najljubaznije molim župnike da animiraju vijećnike kako bi uzeli učešća na ovoj korizmnoj duhovnoj obnovi.

Upućujući zahvale za sav trud i rad, iskreno vas pozdravljam.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

Posveta Rusije i Ukrajine Bezgrešnom Srcu Marijinu

Svetkovina Navještenja Gospodinova, 25. ožujka 2022.

Datum: 22. ožujka 2022.

Broj: 148/2022

U utorak, 15. ožujka 2022., Tiskovni ured Svete Stolice izvijestio je da će Sveti Otac Franjo posvetiti Rusiju i Ukrajinu Bezgrešnom Srcu Marijinu, na svetkovinu Navještenja Gospodinova ili Blagovijesti, u petak, 25. ožujka 2022., tijekom pokorničkog slavlja koje će predvoditi u 17 sati u bazilici Svetoga Petra.

U nedjelju, 20. ožujka 2022., papa Franjo pozvao je sve zajednice i sve vjernike da mu se pridruže u tom »svečanom činu posvete svijeta, a posebno Rusije i Ukrajine, Bezgrešnom Srcu Marijinu, kako bi ona, Kraljica mira, izmolila mir svijetu«.

Vrhbosanski nadbiskup i metropolita mons. Tomo Vukšić s radošću pozdravlja poziv pape Franje upućen svim dijecezanskim biskupima i njihovim svećenicima te potiče sve svećenike, Bogu posvećene osobe i cijeli puk Božji da se tog istog dana, u svojim župnim i samostanskim zajednicama, ujedine s Papom u molitvi posvete i povjeravanja Rusije i Ukrajine Bezgrešnom Srcu Marijinu, moleći prigodnu molitvu koja će dotad biti objavljena.

S izrazima osobitog poštovanja, uz bratski pozdrav u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

Obavijest o otkazivanju Ministrantskog zborovanja, 7. svibnja 2022.

Datum: 7. travnja 2022.

Broj: 187/2022

Poštovani gosp. Župniče!

U Pastoralnom kalendaru Vrhbosanske nadbiskupije za 2022. godinu predviđen je godišnji susret ministranata naše Nadbiskupije u Sarajevu, koji se redovito slavi subotom pred nedjelju Dobrog Pastira.

Zbog aktualnih epidemioloških mjera civilnih vlasti koje su još uvijek na snazi na teritoriju cijele Bosne i Hercegovine, ali i zbog drugih razloga i promjena koje su se nedavno dogodile, smatramo da je ovogodišnje Ministrantsko zborovanje planirano za 7. svibnja razboritije otkazati.

Zahvaljujući na dosadašnjem pastoralnom zalaganju u radu s ministrantima, uz bratski pozdrav u Gospodinu.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

Poziv na Sabor svećenika, Sarajevo, srijeda 20. travnja 2022.

Datum: 12. travnja 2022.

Broj: 195/2022

Na Uskrsnu srijedu, 20. travnja 2022., održat će se Sabor svih svećenika koji pastoralno djeluju u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, a koji je ove godine anticipiran zbog redovitog provincijskog kapitula Franjevačke provincije Uzvišenja Sv. Križa, Bosna Srebrena.

Sabor ima tri zajednička dijela:

9:30 sati: Misno slavlje u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda, predslavi mons. Tomo Vukšić, vrhbosanski nadbiskup i metropolita; za koncelebraciju ponijeti albu i štolu bijele boje;

10:45: Radni dio u dvorani Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije:

molitva i pozdrav: nadbiskup Tomo Vukšić,

izlaganja na temu: *Zaštita maloljetnika kao pastoralna potreba,*

rasprava,

razno.

13:00 sati: Ručak u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu.

Svećenici koji budu spriječeni doći na Sabor dužni su to javiti kancelariji Ordinarijata u pisanom obliku.

Radujući se susretu iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

Primanje kandidata u malo sjemenište i u bogosloviju

Datum: 27. travnja 2022.

Broj: 225/2022

Prepoznati u mladima otvorenost prema duhovnom pozivu jedna je od vrlo važnih pastoralnih zadaća župnika i njegovih suradnika. U razgovoru s mladima koji izraze želju slijediti Krista odlazeći u malo sjemenište ili u bogosloviju, župnik im pomaže bolje upoznati smisao, ljepotu i zahtjevnost duhovnog poziva, nastojeći ujedno prosuditi njihove osobine ili vrline, sposobnosti i prikladnost. Uz to, župnik vodi računa i o administrativnoj proceduri za primanje kandidata u nadbiskupijske ustanove za odgoj i obrazovanje sjemeništara i bogoslova. S tim u vezi, u nastavku donosimo popis potrebnih isprava i drugih dokumenata koje treba priložiti za primanje u malo ili veliko sjemenište.

Nadbiskupsko sjemenište "Petar Barbarić" u Travniku:

1. Izvod iz matice rođenih (rodni list)
2. Krsni list s podatkom o primljenoj Potvrdi
3. Svjedodžba o završenoj osnovnoj školi (IX. razred)
4. Uvjerenje o završenom VI., VII. i VIII. razredu osnovne škole
5. Vlastoručna molba
6. Izjava o suglasnosti roditelja
7. Preporuka župnika
8. Liječničko uvjerenje
9. Dvije fotografije (veličina 6x4 cm)

S obzirom na upis sjemeništara u Gimnaziju koja djeluje u sklopu istoimenog KŠC-a, ostaje na snazi odluka Pedagoškog vijeća katoličkih škola za Europu o privremenoj odgodi polaganja prijemnog ispita.

Vrhbosansko bogoslovno sjemenište u Sarajevu:

1. Izvod iz matice rođenih (rodni list)
2. Krsni list s podatkom o primljenoj Potvrdi
3. Svjedodžbe o sva četiri završena razreda srednje škole
4. Svjedodžba o maturi ili svjedodžba o završnom ispitu
5. Liječničko uvjerenje i zdravstvena legitimacija
6. Uvjerenje o državljanstvu
7. Potvrdu o nekažnjavanju
8. Vlastoručna molba
9. Životopis (kraći za sjemeništara, duži za one koji izravno ulaze u bogosloviju)
10. Preporuka župnika
11. Četiri fotografije (veličina 6x4 cm)

S obzirom na to da pitomci velikog sjemeništa ili bogoslovije filozofsko-teološke studije pohađaju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, treba voditi računa o prijemnim rokovima za upis na studij. Dodatne informacije o tome mogu se dobiti od uprave KBF-a, o kojima treba blagovremeno upoznati zainteresirane kandidate.

Mole se župnici da gore navedene originalne isprave i druge dokumente dostave Vrhbosanskom nadbiskupskom ordinarijatu, po mogućnosti osobno i do početka srpnja 2022., kako bi vrhbosanski nadbiskup, mons. Tomo Vukšić, imao dovoljno vremena za procijeniti hoće li kandidata primiti u malo ili veliko sjemenište ili odbaciti njegovu molbu. Nakon toga, Ordinarijat će pismeno upoznati kandidate o odluci Nadbiskupa preko mjesnog župnika, koji će također primiti kopiju odluke.

Zahvaljujući na Vašoj suradnji, uz bratski pozdrav u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Odgovor na prijedlog da samostanska crkva Kraljice sv. Krunice u Sarajevu bude jubilarna crkva

Datum: 29. travnja 2022.

Broj: 231/2022

Gospođa Bernarda Malbašić
Predsjednica Kurije Gospa od puta
Hercegovačka 1b
71 000 SARAJEVO

Poštovana gospođo Malbašić!

Primio sam Vaše pismo od 5. travnja 2022. u kojem ste me upoznali da je u prigodi obilježavanja 100. godišnjice postojanja udruge Marijina legija, Apostolska pokorničarna podije-lila potpuni oprost članovima Marijine legije i drugim Kristovim vjernicima s iskrenim duhom pokore, od 7. rujna 2021. do 7. rujna 2022., ako pohode bilo koju crkvu udruge ili kada god hodočaste i pobožno sudjeluju u proslavama, ili barem pobožno izmole Gospodnju molitvu i Vjerovanje dodajući pobožne zazive Blažene Djevice Marije (Dekret br. 1034/21/I od 7. rujna 2021.). Budući da na području Vrhbosanske nadbiskupije ne postoji crkva koja pripada Marijinoj legiji, predložili ste da to bude samostanska crkva Kraljice sv. Krunice Družbe Kćeri Božje ljubavi, u kojoj bi se navedeni jubilej prigodno proslavio na dan koji za to bude određen.

Radujući se zajedno s Vama ovom Jubileju, i uz suglasnost s. Ljilje Martić, predstojnice zajednice sestara Kćeri Božje ljubavi, ovim prihvaćam Vaš prijedlog i određujem da se prigodno slavlje održi u naznačenoj crkvi na blagdan Pohoda Blažene Djevice Marije, u utorak 31. svibnja 2022. Tog istog dana, rado ću predslaviti euharistijsko slavlje u 18 sati, uz sudjelovanje članova Marijine legije u Bosni i Hercegovini i drugih vjernika.

U skladu s dekretom Apostolske pokorničarne i uz suglasnost predstojnice zajednice sestara Kćeri Božje ljubavi, određujem da crkva Kraljice sv. Krunice bude crkva u koju članovi Marijine legije i drugi vjernici mogu doći i u njoj zadobiti oprost do 7. rujna 2022. uključno, pod uobičajenim uvjetima (sakramentalna ispovijed, sveta pričest i molitva po nakani Svetoga Oca).

Uz molitvu da članovi Marijine legije i drugi vjernici, po zagovoru Blažene Djevice Marije, iskuse sladak i nježan dodir Božjega milosrđa i postanu svjedoci uskrsllog Gospodina, zazivam Božji blagoslov i srdačno Vas pozdravljam.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski

Imenovanje Upravnog odbora Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 30. travnja 2022.

Broj: 239/2022

Kao predsjednik Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije, ovim imenujem članove Upravnog odbora istog Caritasa na petogodišnji mandat:

mons. Ivo Tomašević, generalni tajnik BK BiH; predsjednik,

preč. Mladen Kalfić, kancelar; član,

gosp. Vlado Slišković, odvjetnik; član.

Službu predsjednika i članova Upravnog odbora imenovani će obavljati u skladu sa Statutom Caritasa, pozitivnim zakonskim odredbama i ciljevima Caritasa, usko surađujući s Ravnateljem Caritasa.

Uz zahvalu za stručni doprinos radu Upravnog odbora Caritasa, želim da povjerena služba bude na pastoralnu i karitativnu korist Vama i svima s kojima budete surađivali.

Srdačno Vas pozdravljam i molim Vam Božji blagoslov!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski
predsjednik Caritasa
Vrhbosanske nadbiskupije

Dostaviti:

Imenovanima

Ravnatelju Caritasa VN

Arhivu nadbiskupije – Sarajevo

Imenovanje Nadzornog odbora Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 30. travnja 2022.

Broj: 240/2022

Kao predsjednik Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije, ovim imenujem članove Nadzornog odbora istog Caritasa na petogodišnji mandat:

1. **preč. Vladimir Pranjić, ekonom; predsjednik,**
2. **vlč. Ilija Marković, župnik i profesor; član,**
3. **preč. Marko Mikić, župnik i dekan; član.**

Službu predsjednika i članova Nadzornog odbora imenovani će obavljati u skladu sa Statutom Caritasa, pozitivnim zakonskim odredbama i ciljevima Caritasa, usko surađujući s Ravnateljem Caritasa.

Uz zahvalu za stručni doprinos radu Nadzornog odbora Caritasa, želim da povjerena služba bude na pastoralnu i karitativnu korist Vama i svima s kojima budete surađivali.

Srdačno Vas pozdravljam i molim Vam Božji blagoslov!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski
predsjednik Caritasa
Vrhbosanske nadbiskupije

Dostaviti:
Imenovanima
Ravnatelju Caritasu VN
Arhivu nadbiskupije – Sarajevo

Poziv na redovitu sjednicu Ekonomskog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije (EVVN)

Datum: 4. svibnja 2022.

Broj: 243/2022

U skladu s člankom 10. *Pravilnika Ekonomskog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije*, ovim sazivam redovitu sjednicu Ekonomskog vijeća, koja će se održati u prostorijama Vrhbosanskog ordinarijata u utorak, 17. svibnja 2022., u 16 sati, prema sljedećem dnevnom redu:

1. Usvajanje zapisnika s prethodne sjednice
2. Osvrt na godišnje preslike blagajničkih dnevnika i izvješća nadbiskupijskih ustanova
3. Stanje poslovanja Ekonomata nadbiskupije u 2021. godini
4. Planovi i projekti predviđeni u 2022. godini
5. Razno

Uz molbu da odgovorne osobe pripreme sva potrebna izvješća i dokumente, na sve zazivam Božji blagoslov i srdačno Vas pozdravljam.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski

Poziv na IX. Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini

Datum: 3. svibnja 2022.
Broj: 114/2022

**Članovima Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine
Franjevačkim provincijalima u BiH
Članovima Vijeća za kler BK BiH**

U skladu sa zaključkom biskupa Biskupske konferencije BiH, ovim pozivam sve biskupe i franjevačke provincijale kao i članove Vijeća za kler BK BiH, a molim dijecezanske biskupe da pozovu svoje generalne vikare i sve dekane u svojim dijecezama, na **IX. Međudekanski susret** koji će se održati u četvrtak, **19. svibnja 2022.** u prostorijama Nadbiskupijskog sjemeništa *Petar Barbarić* u Travniku. Susret ćemo, u ime Božje, započeti u 9.30 sati u sjemenišnoj dvorani.

Dnevni red:

1. Pozdrav predsjednika BK BiH
2. Osvrt na Zapisnik s VIII. Međudekanskog susreta (nadbiskup Vukšić)
3. Izlaganja na temelju Naputka Kongregacije za kler: „*Pastoralno obraćenje župne zajednice u službi evangelizacijskog poslanja Crkve*“ (mons. Slađan Ćosić)
4. Izvješće o kolekti prikupljenoj u Nedjelju solidarnosti 2022. godine
5. Kratki osvrti dekana na trenutno stanje u dekanatima i planovi za uspostavu ili nastavak međudekanske povezanosti s partnerskim dekanatom
6. Razno

I ovom prigodom slavit ćemo Euharistiju u 11.00 sati u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage. U 12.15 sati predviđen je zajednički ručak te nastavak rada.

Radujući se našem skorom susretu, sve srdačno pozdravljam.

Mons. Ivo Tomašević
generalni tajnik BK BiH

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski
predsjednik BK BiH

Dostavlja se

1. *Naslovu*
2. *Rektoru preč. Željku Mariću – Travnik*
3. *Arhivi*

Poziv dekanima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji na IX. međudekanski susret u Bosni i Hercegovini

Datum: 4. svibnja 2022.

Broj: 244-1/2022

U skladu sa zaključkom biskupa Biskupske konferencije BiH ove godine predviđen je IX. međudekanski susret svih (nad)biskupa, provincijala, članova Vijeća za kler BK BiH i dekana u Bosni i Hercegovini koji će se održati u četvrtak, 19. svibnja 2022. s početkom u 9:30 sati u Nadbiskupskom sjemeništu *Petar Barbarić* u Travniku. Iz tajništva BK BiH stigao je Dnevni red tog IX. međudekanskog susreta i molba dijecezanskim biskupima da upute poziv dekanima na području svoje dijeceze.

Dnevni red:

1. Pozdrav predsjednika BK BiH
2. Osvrt na Zapisnik s VIII. Međudekanskog susreta (nadbiskup Vukšić)
3. Izlaganja na temelju Napatka Kongregacije za kler: „*Pastoralno obraćenje župne zajednice u službi evangelizacijskog poslanja Crkve*“ (mons. Slađan Ćosić)
4. Izvješće o kolekti prikupljenoj u Nedjelju solidarnosti 2022. godine
5. Kratki osvrti dekana na trenutno stanje u dekanatima i planovi za uspostavu ili nastavak međudekanske povezanosti s partnerskim dekanatom
6. Razno

Zajednička sv. Misa s pukom je u 11,00 sati u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage, a u 12:15 sati predviđen je ručak te nastavak rada.

Zahvaljujući na suradnji iskreno vas pozdravljam.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

Poziv na 5. susret svećenika u BiH

Datum: 5. svibnja 2022.

Broj: 117/2022

Draga braćo u svećeništvu!

U ime svih biskupa, članova Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, rado pozivam svakoga od vas svećenika koji živite s pastoralnim pravima i obvezama na teritoriju biskupijskih zajednica u Bosni i Hercegovini, dijecezanske i redovničke kao i svećenike Grkokatoličkog vikarijata Križevačke eparhije u Bosni i Hercegovini na čelu s križevačkim vladikom mons. Milanom Stipićem, također rodom iz BiH, da sudjelujete na Petom susretu svećenika u Bosni i Hercegovini. Susret će se održati u srijedu, 1. lipnja 2022. u samostanskoj crkvi i prostorijama Franjevačkog samostana sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu, Gorička cesta b.b. Putem Katoličke tiskovne agencije BK BiH i drugih crkvenih medija također pozivam i sve biskupe i svećenike, dijecezanske i redovničke, rodom iz Bosne i Hercegovine koji sada žive i djeluju u nekoj drugoj zemlji da nam se, prema mogućnostima, pridruže toga dana kao što su se na dosadašnjim susretima, prema mogućnostima, uključivali i pojedini svećenici Kotorske biskupije na čelu sa svojim biskupom mons. Ivanom Štironjom, koji je također rodom iz BiH.

Susret se održava u skladu s prethodnom odlukom Biskupske konferencije da se svake tri godine upriliči ovakvo okupljanje svih svećenika u Bosni i Hercegovini koje osmišljava Vijeće za kler naše Biskupske konferencije.

Također će to biti prigoda za pristup sakramentu pomirenja pa i ovom prigodom posebno molim naše misionare milosrđa i druge svećenike, kojima je povjerena duhovnička i ispovjednička služba u raznim dijecezanskim i redovničkim institucijama, da tijekom susreta budu na raspolaganju za svetu ispovijed.

Vrhunac našega zajedništva, kao i svaki put, bit će Euharistijsko slavlje koje je i nama biskupima prigoda da svi zajedno budemo u molitvi s vama svećenicima iz svih naših biskupija. Ovakvi susreti su vidljivi znak zajedništva biskupa i svećenika, dijecezanskih i redovničkih, u Isusu Kristu na prostorima ove zemlje Bosne i Hercegovine gdje nas je Bog pozvao i poslao naviještati Njegovu svetu riječ i svjedočiti Njegovo sveto Ime ili gdje smo se rodili i odrasli. U tom duhu na kraju Svete mise obnovit ćemo svećenička obećanja, koja smo dali na ređenju, i moliti da nas Gospodin uvijek iznova ispunja navjestiteljskim i svjedočkim zanosom u istinskoj ucijepljenosti u živi organizam Katoličke Crkve.

Biskupi pozivaju sve svećenike da se nakon Euharistijskog slavlja zadrže na zajedničkom objedu koji je prigoda za međusobne susrete i druženje misnika iz raznih dijelova naše domovinske Crkve.

Susret će započeti **1. lipnja u 10.00 sati** u samostanskoj crkvi sv. Petra i Pavla na Gorici u **Livnu**, a odvijat će se prema sljedećem dnevnom redu:

Pozdrav i molitva Srednjega časa

Predavanje na temu svećeništva

Priprava i pristup sakramentu pomirenja

12.00 sati - Euharistijsko slavlje

Zajednički objed i druženje

Još jednom želim dobrodošlicu svima na ovo naše svećeničko zajedništvo i srdačno pozdravljam.

Mons. Ivo Tomašević
generalni tajnik BK BiH

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski
predsjednik BK BiH

Poziv na V. susret svih svećenika u BiH (Livno, 1. lipnja 2022.)

Datum: 6. svibnja 2022.

Broj: 250/2022

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine donijela je odluku da se svake treće godine upriliči okupljanje svih svećenika u Bosni i Hercegovini koje osmišljava Vijeće za kler iste Konferencije. Peti susret svećenika će se održati u srijedu, 1. lipnja 2022. u samostanskoj crkvi i prostorijama Franjevačkog samostana sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu, Gorička cesta b.b.

Uz poziv koji je nadbiskup Tomo Vukšić, u svojstvu predsjednika BK BiH, uputio svim Ordinarijatima i Provincijalima, zajedno s dnevnim redom susreta, Vrhbosanski ordinarijat upućuje ovaj dopis kao dodatni poticaj za sudjelovanje na susretu svih dijecezanskih i redovničkih svećenika koji žive na teritoriju Nadbiskupije i imaju dekret za pastoralnu službu. Imajući u vidu činjenicu da su ovakvi susreti vidljivi znak zajedništva biskupā i svećenikā, dijecezanskih i redovničkih, Ordinarijat naglašava da razlog za eventualno nesudjelovanje treba biti ozbiljan i na vrijeme dostavljen Kancelariji u pisanom obliku.

S izrazima poštovanja, uz bratski pozdrav u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

51. Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije

Komušina - Kondžilo, 27. i 28. svibnja 2022. godine

»Tih dana usta Marija i pohiti u gorje« (LK 1,39)

Datum: 6. svibnja 2022.

Broj: 251/2022

Poštovana gospodo Župnici, Župni vikari i Mladi!

Radosno vas pozivam na sudjelovanje u 51. Danu mladih Vrhbosanske nadbiskupije u Gospinom svetištu u Komušini i na brdu Kondžilo, koji će se održati 27. i 28. svibnja pod geslom *Tih dana usta Marija i pohiti u Gorje* (Lk 1:39). Kako bismo se što bolje organizirali i pripremili za taj događaj, dali svoj doprinos i učinili ga plodnim i blagoslovljenim za čitavu Nadbiskupiju, uz ovaj dopis šaljem okvirni program hodočašća i neke opće odredbe (*Prilog*).

Organiziranjem ovog susreta Crkva želi mladima dati mogućnost za rast u vjeri u Isusa Krista i u ozračju evanđeoskih i životnih vrijednosti kako bi mogli doživjeti iskustvo osobnog susreta s uskrslim Gospodinom i postati vjerovjesnici mnogim drugim mladima. Mladi su sadašnjost i budućnost naše mjesne Crkve, stoga im kao njihovi duhovni pastiri trebamo posvećivati više pažnje, s njima se redovito susretati i oblikovati ih svojim primjerom i učenjem.

Naše 51. nadbiskupijsko hodočašće mladih Gospi Kondžilskoj i sve hodočasnike stavljam pod zaštitu i zagovor Marije, Kristove i naše majke.

Uz srdačne pozdrave svima rado podjeljujem svoj pastirski blagoslov!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski

Duhovna obnova za ministrante u Nadbiskupskom sjemeništu Petar Barbarić u Travniku od 19. do 21. lipnja 2022.

Datum: 10. svibnja 2022.

Broj: 255/2022

Prema već ustaljenoj praksi, u drugoj polovici lipnja, uz blagdan sv. Alojzija Gonzage, zaštitnika sjemenišne crkve, u Nadbiskupskom sjemeništu *Petar Barbarić* u Travniku organizira se trodnevna duhovna obnova za ministrante koji pohađaju osmi i deveti razred osnovne škole. Ovogodišnji susret počinje u nedjelju 19. lipnja dolaskom u Sjemenište do 16 sati, a završava u utorak 21. lipnja proslavom sv. Alojzija Gonzage. Duhovni, kulturni i sportski sadržaji žele dodatno doprinijeti izgradnji i rastu u vjeri naših mladih vjernika.

Ova duhovna obnova danas je prigoda za govor o duhovnim zvanjima. Briga za mlade i budućnost naše Crkve su dovoljni razlozi za prijavu ministranata (dječaka) iz Vašu župe koji žele svjedočiti svoju vjeru u mjestu i zajednici u kojoj žive. Preporučamo da voditelji koji se brinu za rad s mladima u župi (župnici, župni vikari i voditelji ministrantskih skupina) također sudjeluju u ovoj duhovnoj obnovi.

Čvrsto se nadamo da će Bog, po zagovoru časnog sluge Božjega Petra Barbarića, pobuditi duhovno zvanje kod ministranata.

U toj nadi, radujući se ovom susretu, iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Slađan Ćosić
generalni vikar

Za dodatne informacije obratite se Upravi Sjemeništa:

Preč. Željko Marić – rektor: 063 906 241; dinamoma@net.hr

Vlč. Josip Dedić – prefekt: 063 079 050; dedic.josip@gmail.com

Vlč. Jakov Kajinić – duhovnik: 062 318 275; jakov.kajinic@gmail.com

Proslava svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije u Nadbiskupijskom svetištu Gospe Kondžilske u Komušini i na brdu Kondžilo

Datum: 20. svibnja 2022.

Broj: 273/2022

U želji da godišnja proslava svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije u nadbiskupijskom svetištu Gospe Kondžilske u župi Komušina i na brdu Kondžilo, 14. i 15. kolovoza, bude dostojanstvena, i da se što je moguće bolje udovolji duhovnim potrebama hodočasnika, donosim sljedeće odluke koje se izričito odnose na sadašnje i buduće župnike i župne vikare na području Usorskog dekanata:

1. **Ispovijed:** Župnici i župni vikari neka budu na raspolaganju hodočasnima za Svetu ispovijed na uočnicu svetkovine, 14. kolovoza, od 15 sati sve dok to bude potrebno, kao i na samu svetkovinu, 15. kolovoza, od 7:30 do polaska procesije i na brdu Kondžilo.
2. **Koncelebracija s Nadbiskupom:** Župnici i župni vikari neka se ne uključuju u koncelebraciju s Nadbiskupom na uočnicu svetkovine ni na samu svetkovinu, nego neka Svetu misu tih dana slave u svojoj župi ili u svetištu u neko drugo vrijeme.
3. **Misna slavlja u župama Usorskog dekanata:** Imajući na umu činjenicu da veliki broj vjernika iz Usorskog dekanata tih dana hodočasti u župu Komušina i na brdo Kondžilo, neka se Svete mise u drugim župama dekanata na uočnicu svetkovine slave u jutarnjim satima, a na samu svetkovinu u jutarnjim ili večernjim satima.
Uvjeren sam da ćete ove odluke rado prihvatiti i svojim osobnim i zajedničkim zalaganjem doprinijeti proslavi Velike Gospe u župi Komušina i na brdu Kondžilo.
Iskreno zahvalan za Vašu bratsku suradnju, molim zagovor Gospe Kondžilske i zazivam Božji blagoslov!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski

Dostavlja se:

- Župnicima Usorskog dekanata
- Župi i Svetištu u Komušini
- Arhivu Vrhbosanske nadbiskupije

Imenovanje ispovjednika u Nadbiskupijskom svetištu Gospe Kondžilske u Komušini, 14. i 15. kolovoza 2022.

Datum: 20. svibnja 2022.

Broj: 274/2022

Poštovana braćo svećenici!

U želji da se ovogodišnjim hodočasniciima u Nadbiskupijsko svetište Gospe Kondžilske u Komušini i na brdu Kondžilo u prigodi svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije, 14. i 15. kolovoza, osigura mogućnost za Svetu ispovijed, ovim **imenujem svećenike ispovjednike**:

1. Mons. Slađan Ćosić, *generalni vikar*;
2. Preč. Vladimir Pranjić, *ekonom*;
3. Vlč. Ivan Rako, *profesor na KBF-u, Sarajevo*;
4. Vlč. Vlatko Rosić, *ravnatelj KŠC-a "Sv. Pavao", Zenica*;
5. Vlč. Mario Ćosić, *ravnatelj KŠC-a "Sv. Josip", Sarajevo*;
6. Vlč. Mirko Ikić, *svećenik na službi u Ordinarijatu*;
7. Vlč. Josip Dedić, *prefekt u Sjemeništu "Petar Barbarić", Travnik*;
8. Vlč. Sandro Jurešić, *odgojitelj u Internatu KŠC "Sv. Josip", Sarajevo*;
9. Vlč. Marcel Tunjić, *župni vikar, Novi Travnik*;
10. Vlč. Ivan Mijać, *župni vikar, Oštra Luka-Bok*;
11. Vlč. Ivan Matijević, *pastoralni suradnik NCM Ivan Pavao II.*;
12. Vlč. Josip Papak, *mladomisnik*;
13. Vlč. Josip Marković, *mladomisnik*;
14. Vlč. Dino Mustafi, *mladomisnik*;
15. Vlč. Paulo Henrique dos Santos Coelho, *mladomisnik*.

Od Vas se očekuje da budete na raspolaganju za Svetu ispovijed na uočnicu svetkovine, 14. kolovoza, od 15 sati sve dok to bude potrebno, i na samu svetkovinu, 15. kolovoza, od 7:30 do polaska procesije i na brdu Kondžilo. Svetu misu u naznačene dane možete slaviti zajedno u Svetištu, a Mladomisnici će koncelebrirati s Nadbiskupom samo na uočnicu svetkovine i podijeliti svoj mladomisnički blagoslov. Župnik i čuvar Svetišta će osigurati smještaj.

Iskreno zahvalan za Vaš doprinos u proslavi Velike Gospe u Komušini, molim zagovor Blažene Djevice Marije i zazivam Božji blagoslov!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup vrhbosanski

Dostavlja se:

- *Imenovanim svećenicima*
- *Župi i svetištu u Komušini*
- *Arhivu Vrhbosanske nadbiskupije*

Dozvole

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Dopis broj 42/2022 od 18. ožujka 2022.: Dozvola za izradu dokumentacije za unutarnje uređenje župne kuće u župi Glasovjeka Sv. Ivana Krstitelja Odžak.

Dopis broj 76/2022 od 18. ožujka 2022.: Dozvola za postavljanje novog poda i podnog grijanja u župnoj crkvi Sv. Franje Asiškog u Šikari.

Dopis broj 78/2022 od 18. ožujka 2022.: Dozvola za unutarnje uređenje župne kuće i crkve u župi Kraljice Krunice u Krepšiću.

Dopis broj 121/2022 od 18. ožujka 2022.: Dozvola za postavljanje novog sustava zvonjenja zvona u župnoj crkvi Sv. Vida u Vidovicama.

Dopis broj 122/2022 od 18. ožujka 2022.: Dozvola za obnovu prozora na župnoj crkvi u župi Bezgrješnog začeca BDM-a Crkvica u Zenici.

Dopis broj 140/2022 od 18. ožujka 2022.: Dozvola za gradnju nove kapelice na mjesnom groblju Jaklić u župi Uznesenja BDM-a Rama Ščit.

Dopis broj 152/2022 od 24. svibnja 2022.: Dopuštenje za gradnju nove kapelice na groblju u naselju Kuliješ u župi Sv. Ane u Banbrdu – Lepenici.

Dopis broj 154/2022 od 23. ožujka 2022.: Dozvola vanjskog uređenja dvorišta u župi Sv. Ivana Krstitelja u Donjoj Tramošnici.

Dopis broj 229/2022 od 28. travnja 2022.: Dozvola za blagoslov obnovljene kapele i novog zvona na groblju u selu Mršići u župi Rođenja BDM-a u Bežlji.

Dopis broj 236/2022 od 29. travnja 2022.: Dozvola unutarnje obnove i uređenja drugog kata u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu.

Dopis broj 237/2022 od 29. travnja 2022.: Dozvola nastavka obnove župne kuće u župi Sv. Antuna Pustinjaka u Goricama.

Imenovanja i premještaji

Vlč. gosp. Marko Zubak imenovan privremenim upraviteljem župe Rođenja BDM-a Husino (dekret broj 137/2022 od 18. ožujka 2022.).

Vlč. gosp. Vedran Lešić imenovan privremenim upraviteljem HKZ-a Sv. Ante Padovanskog Geelong (dekret broj 159/2022 od 24. ožujka 2022.).

Vlč. gosp. Ivan Nujić, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskog u Sivši (dekret broj 161/2022 od 25. ožujka 2022.).

Vlč. gosp. Anto Stjepanović inkardiniran u Vrhbosansku nadbiskupiju (dekret broj 234/2022 od 29. travnja 2022.).

Vlč. gosp. Marko Zubak imenovan župnikom župe Rođenja BDM-a Husino (dekret broj 246/2022 od 5. svibnja 2022.).

Vlč. gosp. Stipici Lešiću dopušten odlazak u biskupiju Kotida (Uganda) kao misionaru *fidei donum* na pet godina (dekret broj 248/2022 od 6. svibnja 2022.).

Kronika vrhbosanskog nadbiskupa mons. Tome Vukšića od 1. ožujka do 31. svibnja

01. ožujka 2022.

U 12:15 nadbiskup je slavio svetu misu u NCM *Ivan Pavao II.*, u sklopu seminara za svećenike do 10 godina misništva.

U 17:30 nadbiskup se susreo s članovima odbora za misu ustoličenja 11. ožujka 2022.

02. ožujka 2022

U 09:00 nadbiskup se susreo s rektorom sjemeništa u Vogošći vlč. Micheleom Capasom.

U 18:00 nadbiskup je na Čistu srijedu slavio svetu misu u katedrali.

03. ožujka 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio kardinala i generalnog vikara VN-a mons. Slađana Ćosića.

U 10:00 nadbiskup je primio gospodina Ivu Anđelića, ravnatelja Hrvatskog leksikografskog zavoda u Mostaru.

U 16:00 nadbiskup je primio finskog veleposlanika gospodina Kallea Kankaanpää, koji je akreditiran u Hrvatskoj pri Svetoj Stolici te u Bosni i Hercegovini.

04. ožujka 2022.

U 09:00 nadbiskup je otišao u Ministarstvo obrane gdje se susreo s generalom Ivicom Jerkićem.

U 16:00 nadbiskup je primio predstavnike Renovabisa g. prof. dr. Thomasa Schwartza i Herberta Schedlera, koji su bili u pratnji vlč. Šime Maršića i mons. Slađana Ćosića.

06. ožujka 2022.

Nadbiskup je otišao u Studence radi organizacije mise liturgijskog predstavljanja 12. ožujka 2022.

07. ožujka 2022.

U 10:00 nadbiskup se susreo s predstavnicima Franjevačke teologije i s predstavnicima KBF-a u Sarajevu.

U 13:00 nadbiskup je dao intervju za BHT1.

U 15:30 u Rezidenciji je upriličen susret povodom organiziranja mise liturgijskog predstavljanja. Na susretu su bili: nadbiskup Tomo Vukšić,

mons. Slađan Ćosić generalni vikar, mons. Ante Meštrović, prepošt kaptola, preč. Vladimir Pranjić, ekonom nadbiskupije, dr. Ivan Rako, profesor liturgike na KBF-u, vlč. Fabijan Stanušić, ravnatelj Svećeničkog doma, vlč. Marko Stanušić i vlč. Domagoj Matijević, nadbiskupov tajnik.

U 18:00 nadbiskup je slavio svetu misu u katedrali za sve žrtve COVID-19 i rata u Ukrajini.

08. ožujka 2022.

U 08:00 nadbiskup je s kardinalom Vinkom Puljićem i tajnikom slavio svetu misu u Karmelu na Stupu čime je počela vizitacija samostana.

U 20:00 nadbiskup je dao intervju za Radio Mariju.

09. ožujka 2022.

U 09:00 nadbiskup je posjetio urede Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

U 12:00 nadbiskup je pošao u Gromiljak gdje je upriličen susret za djelatnike Caritasa VN-a.

U 15:00 nadbiskup je u katedrali prisustvovao na završnim probnim obredima za misu ustoličenja.

U 17:00 nadbiskup je primio otpravnika poslova Apostolske nuncijature u BiH mons. Amaurya Medinu Blanca.

10. ožujka 2022.

U 10:00 nadbiskup Tomo i kardinal Puljić u Ordinarijatu su izvršili administrativnu predaju nadbiskupije.

U 17:00 nadbiskup je primio otpravnika poslova Apostolske nuncijature u BiH mons. Amaurya Medinu Blanca.

11. ožujka 2022.

U 15:00 nadbiskup je primio predstavnike iz Limburga.

U 18:30 u katedrali je upriličeno slavlje moljenjem svečane večernje molitve.

12. ožujka 2022.

U 10:30 u katedrali je slavljena sveta misa povodom predstavljanja novog vrhbosanskog nadbiskupa mons. Tome Vukšića. Na svetoj

misi bilo je više od 20 nad/biskupa te ostalih crkvenih predstavnika: banjolučki biskup **mons. Franjo Komarica**; mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski **mons. Petar Palić**, pomoćni biskup banjolučki **mons. Marko Semren**; apostolski vizitator za župu Međugorje **mons. Aldo Cavalli**, nadbiskup metropolita splitsko-makarski **mons. Marin Barišić**, nadbiskup metropolita đakovačko-osječki **mons. Đuro Hranić**, riječki nadbiskup koadjutor **mons. Mate Uzinić**, krčki biskup **mons. Ivica Petanjak**, vojni ordinarij u RH **mons. Jure Bogdan**, šibenski biskup **mons. Tomislav Rogić**; dubrovački biskup **mons. Roko Glasnović**, pomoćni biskup zagrebački **mons. Mijo Gorski**, pomoćni biskup đakovačko-osječki **mons. Ivan Ćurić**, biskup zrenjaninski i predsjednik Međunarodne biskupske konferencije Sv. Ćirila i Metoda **mons. Ladislav Nemet**, beogradski nadbiskup **mons. Stanislav Hočevar**, biskup skopski **mons. Kiro Stojanov**, biskup grkokatoličke eparhije Sv. Nikole u Ruskom Krsturu **mons. Đura Džudžar**, nadbiskup barski **mons. Rrok Gjonlleshaj**, prizrensko-prištinski biskup **mons. Dodë Gjergji**, kotorski biskup **mons. Ivan Štironja**, subotički biskup **mons. Slavko Večerin**, srijemski biskup koadjutor **mons. Fabijan Svalina**, kotorski biskup u miru **mons. Ilija Janjić**, klagenfurtski biskup **mons. Josef Marketz**. Također, među brojnim svećenicima u koncelebraciji, njih oko 130, bio je i otpravnik poslova Apostolske nuncijature u BiH **mons. Amaury Medina Blanco**, kao i savjetnik Apostolske nuncijature u Bangladešu **mons. Marinko Antolović**, redovnički poglavari **fra Jozo Marinčić**, **fra Miljenko Šteko** i **o. Slavko Slišković** te franjevački vizitator **fra Božo Vuleta**.

13. ožujka 2022.

U 10:30 nadbiskup je u katedrali slavio svetu misu povodom Papinog dana.

U 20:00 nadbiskup je prisustvovao na koncertu u župi Sv. Josipa u Zenici.

14. ožujka 2022.

U 10:00 nadbiskup je imao susrete u Ministarstvu obrane.

U 15:00 nadbiskup Vukšić i kardinal Puljić primili su reis-u-ulemu Islamske zajednice u BiH Huseina ef. Kavazovca.

15. ožujka 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio vlč. Slavišu Stavnjaka, župnika u Vukanovićima.

U 10:00 nadbiskup Vukšić i kardinal Puljić primili su gđu. Katu Senjak predsjednicu Ustavnog suda FBiH.

U 12:30 na poziv veleposlanika Republike Slovačke nj.e. Martina Kače nadbiskup Vukšić i kardinal Puljić prisustvovali su na radnome ručku.

16. ožujka 2022.

U 10:00 nadbiskup je primio gđu. Marinu Pendeš delegata u Domu naroda BiH i gđu. Ljerku Marić člana upravnog odbora Agencija za bankarstvo BiH.

17. ožujka 2022.

U 13:00 nadbiskup je pošao na aerodrom u Sarajevo gdje je dočekaao **mons. Paula Richarda Gallaghera**, državnog tajnika za odnose s državama pri Državnom tajništvu Svete Stolice.

U 18:00 u sarajevskoj katedrali slavljenja je sveta misa koju je predvodio **mons. Paul Richard Gallagher**.

U 20:00 nadbiskup je pošao na radnu večeru s **mons. P. R. Gallagherom**, državnim tajnikom za odnose s državama pri Državnom tajništvu Svete stolice, ministricom vanjskih poslova BiH gđom. Biserom Turković, **mons. Amaurijem Medinom Blanca**, otpravnikom poslova Apostolske nuncijature u BiH te s još nekoliko suradnika.

18. ožujka 2022.

U 12:30 upriličen je svečani ručak u Nadbiskupovoj rezidenciji.

U 18:30 u Banjalučkoj katedrali slavljenja je sveta misa koju je predvodio **mons. Gallagher**.

19. ožujka 2022.

U 10:00 u Apostolskoj nuncijaturi u Sarajevu organiziran je susret za vjerske poglavare u BiH. Na susretu su prisustvovali: nadbiskup i metropolita vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH

Tomo Vukšić, mitropolit dabrobosanski Hrizostom, direktor Uprave za vanjske poslove Rijaseta Islamske zajednice u BiH Razim Čolić, predsjednik Židovske zajednice u BiH Jakob Finci te otpravnik poslova Apostolske nuncijature u BiH Amaury Medina Blanco, Janusz Stanisław Błachowiak i protojerej Vladislav Topalović.

U 13:30 mons. Gallagher se susreo s biskupima Biskupske konferencije BiH.

U 18:00 u mostarskoj katedrali slavljena je sveta misa koju je predvodio mons. Gallagher.

20. ožujka 2022.

U 10:00 nadbiskup je slavio svetu misu u Bugojnu povodom Nedjelje solidarnosti.

21. – 22. ožujka 2022.

U Mostaru je bilo zasjedanje BK-a BiH.

23. ožujka 2022.

U 17:00 Nadbiskup je prisustvovao na sve-toj misi u Solinu.

24. ožujka 2022.

U 10:00 nadbiskup je u vojarni u Čapljini slavio svetu misu s vojskom gdje je blagoslovio novo svetohranište.

U 13:30 nadbiskup se u Mostaru susreo s provincijalom Hercegovačke provincije fra Miljenkom Štekom.

25. ožujka 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića generalnog vikara VN-a.

U 11:00 na svetkovinu Blagovijesti nadbiskup je slavio svetu misu u Bogosloviji pod kojom je podijelio službe kandidature, lektorata i akolitata četvorici bogoslova.

U 16:00 nadbiskup je primio fra Marijana Karaulu.

26. ožujka 2022.

U 11:00 nadbiskup je pošao na Kupres.

27. ožujka 2022.

U 16:00 nadbiskup je na groblju Novo Selo – Ivankovići u Odžaku slavio svetu misu zadušnicu i predvodio ukopne obrede za preminulog svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

mons. Luku Kesedžića koji je djelovao u inozemnoj pastvi u Innsbrucku.

28. ožujka 2022.

U 10:00 nadbiskup je primio gradonačelnika Goražda gospodina Ernesta Imamovića.

29. ožujka 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića generalnog vikara VN-a.

U 10:00 nadbiskup je primio nj.e. Benjamina Sturtewagena Šefa Misije diplomatskog Ureda Kraljevine Belgije u Bosni i Hercegovini.

U 11:00 nadbiskup je primio gđu. Vesnu Ostojić.

U 16:00 nadbiskup je primio vlč. Michelea Capassa rektora bogoslovije na Vogošći i vlč. Antu Ljulja vicerektora bogoslovije na Vogošći.

30. ožujka 2022.

U 11:00 nadbiskup je otišao u Ministarstvo obrane BIH.

31. ožujka 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BIH.

U 09:15 nadbiskup je primio preč. Vladimira Pranjića, ekonomu nadbiskupije.

U 10:00 nadbiskup je pošao u Ministarstvo obrane BIH.

01. travnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a, preč. Vladimira Pranjića, ekonomu nadbiskupije i vlč. Fabijana Stanušića, ravnatelja Svećeničkog doma VN-a.

U 10:30 nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića rektora VBS-a u Sarajevu.

U 15:00 nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića generalnog vikara VN-a, preč. Vladimira Pranjića ekonomu nadbiskupije, preč. Željka Marića rektora sjemeništa u Travniku i vlč. Josipa Dedića prefekta u sjemeništu u Travniku.

02. travnja 2022.

U 12:30 nadbiskup je u rezidenciji organizirao svečani ručak za uži krug svećenika, koji su pomogli oko pripremanja svete mise i slavlja,

povodom preuzimanja službe/ustoličenja novog nadbiskupa vrhbosanskog 12. ožujka 2022.

U 15:30 nadbiskup je uz pratnju mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a, otišao u Komušinu.

03. travnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je u župi Sv. Josipa – Teslić predsjedao misnim slavljem povodom obilježavanja 100 godina župe. Po povratku u Sarajevo posjetio je vlč. Iliju Miškića (župa Ularice), koji je nedavno pušten iz bolnice. U večernjim satima stigao je u Sarajevo.

04. travnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio vlč. Dražena Kusturu, glasnogovornika VN-a i župnika u Novom Sarajevu.

U 09:30 sastali su se nadbiskup Tomo i kardinal Vinko (nadbiskup u miru).

U 14:30 nadbiskup se u Ministarstvu obrane sastao s zamjenikom ministra obrane i generalima povodom dogovora za proslavu 30 godina HVO-a.

U 16:00 nadbiskup se sastao s predstavnicima Renovabisa iz Limburga.

05. travnja 2022.

U 08:00 nadbiskup je slavio svetu misu u NCM *Ivan Pavao II.*, s djelatnicima i delegacijom iz Limburga.

06. travnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio delegaciju Talijanskog Caritasa, predstavnike nad/biskupijskih Caritasa: Mario Galasso (Rimini), Roberta Della Sala (Carpi), Gabriele Lughi (Cesena-Sarsina), Angelica Bianconi (Fidenza), Francesco Millione (Piacenza-bobbio), Lucia Zacchini (Forti-Bertinoro), Paolo Prandini (Modena-Nonatola) i Samuele Ramberti (Rimini). Posjet je organizirao Regionalni ured Caritasa Italije sa sjedištem u Sarajevu u zgradi Caritasa BiH, a kojega vodi gosp. Daniele Bombardi.

U 10:30 nadbiskup je prisustvovao na duhovnoj obnovi i ispovijedi za vojnike kao pripremu za Uskrs. U 11:00 je s vojnicima i katoličkim vjernicima koji rade u Ministarstvu obrane slavio svetu misu u crkvi svetog Ćirila i Metoda u bogosloviji.

U 12:30 nadbiskup je dao intervju za RTRS.

U 14:00 nadbiskup je pošao u Brestovsko gdje je posjetio sestre Klarise.

U 16:00 nadbiskup je u župnoj crkvi u Brestovskom slavio svetu misu zadušnicu za pokojnog svećenika vlč. Marinka Grubešića, a nakon mise predvodio je i ukopne obrede.

U 19:00 nadbiskup i tajnik pošli su na večeru kod gđe. Vesne Ostojić, nadbiskupove rodice.

07. travnja 2022.

U ranim jutarnjim satima nadbiskup je pošao u Mostar gdje je s vojnicima u vojarni *Radoč* slavio svetu misu povodom obilježavanja 30 godina od osnutka HVO-a.

08. travnja 2022.

U 18:00 nadbiskup je u mostarskoj katedrali slavio svetu misu povodom 30 godina od osnutka HVO-a.

09. travnja 2022.

Nadbiskup je predvodio Put križa na Kalvariji, u župi Vitez, a nakon toga slavio je svetu misu.

10. travnja 2022.

U 10:30 nadbiskup je u katedrali slavio svetu misu na Cvjetnicu – Nedjelju muke Gospodnje.

11. travnja 2022.

U 07:00 nadbiskup je zajedno s mons. Slađanom Ćosićem, generalnim vikarom VN-a i preč. Vladimirom Pranjićem, ekonomom nadbiskupije pošao u Đakovo na sprovod pokojnom svećeniku Vrhbosanske nadbiskupije koji je djelovao u HKM u Australiji vlč. Josipu Vranješ. Nadbiskup je predvodio sprovodne obrede, a nakon toga slavio je misu zadušnicu za pokojnika. On i njegova pratnja posjetili su Zakladu VN-a u Vukovaru. U kasnim satima stigli su Sarajevo.

12. travnja 2022.

Nadbiskup je zajedno s tajnikom i katedralnim ceremonijarem dr. Ivanom Rakom pripremio ulje za posvetu.

U 11:00 nadbiskup je otišao u Ministarstvo obrane gdje se susreo s zamjenikom ministra gospodinom Mijom Krešićem.

13. travnja 2022.

U 10:30 na Veliku srijedu nadbiskup je slavio svetu misu u katedrali u koncelebraciji s kardinalom Puljićem, nadbiskupom u miru, te 60-ak svećenika pod kojom je blagoslovio ulja. Nakon svete mise u bogosloviji je upriličen ručak za sve prezbitere.

U 16:00 nadbiskup je dao intervju za radio Federacije BiH.

U 20:00 do 22:00 nadbiskup je gostovao na Federalnom radiju.

14. travnja 2022.

U 10:00 nadbiskup je primio preč. Vladimira Pranjica, ekonomu nadbiskupije i notara.

U 18:00 nadbiskup je bio na svetoj misi Večere Gospodnje u katedrali kojom je presjedao nadbiskup u miru kardinal Vinko Puljić.

U 19:30 u nadbiskupovoj rezidenciji upriličena je večera za prezbitere.

15. travnja 2022.

U 08:00 do 09:00 na Veliki petak nadbiskup je u katedrali molio pred Presvetim Sakramentom.

U 10:00 nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića generalnog vikara VN-a.

U 18:00 nadbiskup je u katedrali predvodio obrede Velikog petka.

16. travnja 2022.

U 08:00 do 09:00 na Veliku subotu nadbiskup je u katedrali proveo u molitvi pred Kristovim grobom.

U 11:00 u rezidencijskoj knjižnici upriličena je press konferencija za novinare povodom nadolazeće svetkovine Uskrsa.

U 12:00 u Svećeničkom domu upriličeno je Uskrsno čestitanje.

U 21:00 nadbiskup je u katedrali predvodio obrede i Misu vazmenog bdijenja.

17. travnja 2022.

U 10:30 nadbiskup je u katedrali predvodio Uskrsnu svetu misu.

18. travnja 2022.

U 15:00 nadbiskup je primio vlč. dr. Ivana Raku, profesora i katedralnog ceremonijara.

U 16:30 nadbiskup je primio dr. Sandu

Smoljo Dobrovoljski profesoricu psihologije na KBF-u u Zagrebu.

U 18:00 nadbiskup je u katedrali slavio svetu misu povodom 100 godina od smrti blaženog Karla Austrijskog posljednjeg Austro-Ugarskog kralja.

19. travnja 2022.

U 10:00 nadbiskup je primio veleposlanika Ruske Federacije u BiH nj.e. Igora Kalabukhova.

U 11:00 nadbiskup je pošao u Ministarstvo obrane.

U 12:00 nadbiskup je primio vlč. Ivana Ivančevića, župnika u Solakovoj Kuli.

20. travnja 2022.

U 09:45 nadbiskup je slavio svetu misu u crkvi Sv. Ćirila i Metoda u bogosloviji čime je započeo 26. Svećenički sabor.

U 10:45 u dvorani Svećeničkog doma započeo je radni dio Svećeničkog sabora.

U 15:00 nadbiskup je pošao u Zagreb.

21. travnja 2022.

U 09:00 u prostorijama HBK-a u Zagrebu održana je sjednica vijeća za Inozemnu pastvu.

U 15:00 nadbiskup se susreo s dr. Krunoslavom Novakom, generalnim tajnikom HBK, tema je bila suradnja dvije Biskupske konferencije.

22. travnja 2022.

Nadbiskup se u Zagrebu susreo s vrhovnom glavaricom Služavki Malog Isusa s. Marijom Banić.

23. travnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je u Novom selu – Balegovac podijelio sakrament potvrde.

U 17:00 nadbiskup je u Odžaku podijelio sakrament potvrde.

24. travnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je u župi Tolisa podijelio sakrament potvrde.

25. travnja 2022.

U 08:30 nadbiskup je u bogoslovskoj kapelici na Nedžarićima slavio svetu misu čime je počeo Kapitul provincije Bosne Srebrene.

U 10:00 nadbiskup je primio veleposlanicu Njemačke nj.e. Margret Uebber.

U 14:00 održana je sjednica Zaklade VN-a.

26. travnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio ravnatelja fondacije *Mozaik* g. Zorana Puljića.

U 10:00 nadbiskup je u Ministarstvu obrane imao sastanak povodom organizacije hodočašća u Lourdes.

27. travnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio gđu. Teu Vuglec Mijović.

U 10:30 nadbiskup je primio vlč. Pavu Šekeriju.

U 11:30 nadbiskup je primio vlč. Željka Čturića.

U 12:00 nadbiskup je primio dr. Mirka Šimića, ravnatelja Caritasa VN-a.

29. travnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio gospodina Alana Bajića direktora Međunarodnog aerodroma u Sarajevu.

30. travnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je u župi Svilaj podijelio sakrament potvrde.

U 17:00 nadbiskup je u župi Potočani podijelio sakrament potvrde.

01. svibnja 2022.

U 11:00 u Marijanskom svetištu u Olovu Nadbiskup je svetom misom otvorio svibanjsku pobožnost.

03. svibnja 2022.

U 08:30 nadbiskup je primio vlč. Tomu Mlakića župnika na Kupresu i ravnatelja KUVN-a.

U 10:00 nadbiskup je primio fra Ivana Jelića.

U 11:00 nadbiskup je primio gospodina Daniela Bombardina, delegata Talijanskog Caritasa u BiH.

U 16:00 nadbiskup je primio vlč. Miroslava Čavara, direktora MCVN-a i župnika na Stupu.

U 16:30 nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

05. svibnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je s tajnikom posjetio časne sestre Kćeri Božje ljubavi na Banjskom brijegu.

U 10:00 nadbiskup je primio dr. Šimu Maršića, ravnatelja NCM *Ivan Pavao II.* i profesora na KBF-u.

U 10:30 nadbiskup je primio vlč. Nicka Ryana (Nikicu Lozančića), svećenika koji djeluje u inozemnoj pastvi u Švicarskoj.

U 11:30 nadbiskup je primio fra Šimu Ivelja, sudskog vikara VN-a i profesora na Franjevačkoj teologiji u Nedžarićima.

U 12:00 nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

U 16:00 nadbiskup je primio gospodina Marija Glibića, djelatnika Ministarstva financija.

U 16:30 nadbiskup je primio vlč. Ivana Tolja, župnika u Gornjim Močilima – Sijekovac.

U 18:00 nadbiskup je sudjelovao na molitvi za duhovna zvanja u crkvi na Kovačićima.

06. svibnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio vlč. Davida Trujilla, svećenika koji djeluje u Makedoniji.

07. svibnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je na Stupu slavio svetu misu sa sestrama Služavkama Malog Isusa.

U 17:00 nadbiskup je podijelio sakrament potvrde u župi Vareš.

08. svibnja 2022.

U 11:00 u župi Presvetog Trojstva u Novom Travniku nadbiskup je podijelio sakrament potvrde.

09. svibnja 2022.

U 19:00 nadbiskup je slavio svetu misu na Plehanu za hodočasnike koji su krenuli u Lourdes.

11. svibnja 2022.

Nadbiskup je u Avignonu predvodio svetu misu za sve hodočasnike iz BiH i HR.

12. svibnja 2022.

Pred spiljom Gospina ukazanja u Lourdesu nadbiskup je koncelebrirao s ostalim biskupima i svećenicima. Istoga dana zajedno s biskupom Jurom Bogdanom predvodio je Križni put te uputio prigodnu pro-

povijed. Istoga dana uvečer nadbiskup je ispovijedao hodočasnike.

13. svibnja 2022.

Nadbiskup je predvodio svetu misu i propovijedao za hodočasnike iz BiH i HR u bazilici Svete Krunice. Popodne istoga dana s službenom delegacijom iz BiH sudjelovao je u odavanju počasti poginulim vojnicima.

14. i 15. svibnja 2022.

Nadbiskup je sudjelovao na koncelebracijama i drugim pobožnostima s vojnicima.

16. svibnja 2022.

Rano ujutro nadbiskup je predvodio svetu misu i propovijedao pred spijlom ukazanja. Istoga dana krenuo je prema Sarajevu, a stigao je u 23:00.

17. svibnja 2022.

U 08:45 nadbiskup je primio dr. Darka Tomaševića, dekana KBF-a u Sarajevu.

U 09:00 nadbiskup je primio delegaciju Talijanskog Caritasa predvođenu s ravnateljem don Marcom Pagniellom i njegovom suradnicom gđom Laurom Stopponi, uz pratnju predstavnika Talijanskog Caritasa u BiH gospodina Daniela Bombardina.

U 10:30 nadbiskup je primio gospodina Fehima Škaljića i prof. dr. dr. Farisa Gavran-
kapetanovića ravnatelja *Bošnjačkog instituta*.

U 16:00 nadbiskup je predsjedao sastankom Ekonomskog vijeća VN-a u Ordinarijatu.

U 19:00 nadbiskup je zajedno s kardinalom Vinkom Puljićem, mons. Markom Semrenom pomoćnim Banjolučkim biskupom, mons. Ivom Tomaševićem generalnim tajnikom BK-a BiH i vlč. Domagojem Matijevićem tajnikom, posjetio otpravnika poslova Apostolske nunciature mons. Amaurya Medinu Blanca.

18. svibnja 2022.

U 08:00 nadbiskup je slavio svetu misu u katedrali s đakonima.

U 09:00 nadbiskup se u Ordinarijatu susreo s đakonima.

10:00 nadbiskup je predsjedao sjednicom viših redovničkih poglavara u BiH

14:00 nadbiskup je predsjedao sjednicom

biskupa BK i dvojice novih franjevačkih provincijala u BiH.

19. svibnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je predsjedao sjednicom Međudekanatskog susreta koje je bilo u Travniku.

U 11:00 nadbiskup je u sjemenišnoj crkvi u Travniku slavio svetu misu s biskupima dekanima i ostalim svećenicima.

U 13:00 nastavljeno je zasjedanje.

U 18:00 nadbiskup je slavio svetu misu povodom dana KŠC-a *Petar Barbarić* u Travniku.

20. svibnja 2022.

U 09:30 nadbiskup je primio dr. Šimu Maršića, ravnatelja *NCM Ivan Pavao II.* i profesora na KBF-u.

U 13:00 nadbiskup je pošao na Međunarodni aerodrom u Sarajevu gdje je imao let za Beč u 14:40.

21. svibnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je podijelio sakrament potvrde u HKM Beč.

U 23:00 nadbiskup je stigao u Sarajevo.

22. svibnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je podijelio sakrament potvrde u župi Sv. Ivana Krstitelja u Travniku.

23. svibnja 2022.

U 10:00 u rezidenciji je upriličen susret ravnatelja Caritasa u BiH.

U 15:00 nadbiskup je pošao u Zagreb, a stigao je u 21:00.

24. svibnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je gostovao na Hrvatskom katoličkom radiju, u zgradi HBK.

U 11:00 nadbiskup je na Hrvatskom katoličkom sveučilištu sudjelovao na predstavljanju knjige *Crkva i mediji* u izdavaštvu HBK-a i BK-a BiH.

U 16:00 nadbiskup je krenuo prema Šiljevištu gdje je prenoćio.

25. svibnja 2022.

U 09:30 u nadbiskup je u Međugorju sudjelovao susretu svih Caritasa Jugoistočne Europe gdje je uputio svoju pozdravnu riječ.

U 15:00 nadbiskup je primio gvardijana fra-njevačkog samostana u Tuzli fra Željka Nikolića.

26. svibnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je u župi Uzašašća Gospodinova u Novom Travniku predvodio svetu misu povodom 40 godina od osnutka župe.

U 17:00 nadbiskup je primio generalnog vikara VN-a mons. Slađana Ćosića.

27. svibnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je primio gospodina Ivana Dundera.

U 10:00 nadbiskup je primio rektora bogoslovije Redemptoris Mater u Vogošći preč. Michelea Capassa.

U 10:30 nadbiskup je zajedno s otpravnikom poslova Apostolske nuncijature u BiH mons. Amauriyem Medinom Blancom imao susret u OHR u Sarajevu. Istoga toga popodneva nadbiskup je s pratnjom otišao u Komušinu gdje je sutradan slavio svetu misu na 51. susretu mladih VN-a.

28. svibnja 2022.

U 09:30 nadbiskup je pošao na Kondžilo, a u 11:00 predsjedao je svetom misom na 51. susretu mladih VN.

U 15:30 nadbiskup je pošao u župu Radunice u kojoj je podijelio sakrament potv-

de. Nakon večere nadbiskup je pošao na Kupres, gdje je stigao kasno uvečer.

29. svibnja 2022.

U 11:00 nadbiskup je u župi Kupres podijelio sakrament potvrde.

U 18:00 u župi Presvetog Trojstva Novi Travnik pod svetom misom nadbiskup je predao misijski križ vlč. Stipici Lešiću koji ide u misije u Ugandu – Afrika.

30. svibnja 2022.

U 09:00 nadbiskup je zajedno s kardinalom Vinkom Puljićem primio predstavnike CRS-a: Kevina Hartigana, regionalnog direktora za Europu, Bliski Istok i Centralnu Aziju, direktoricu CRS-a za BiH Sanelu Imamović i Renatu Dlouhi-Kastelić.

U 11:00 nadbiskup i kardinal su nazočili sjednici Međureligijskog vijeća u Sarajevu.

U 15:00 nadbiskup je primio preč. Željka Marića, rektora travničkog sjemeništa.

U 16:00 nadbiskup je primio dr. Marija Bernadića, generalnog tajnika Sinode VN-a i profesora na KBF-u.

U 19:00 nadbiskup, kardinal i tajnik pošli su u gradsku Vijećnicu gdje će biti upriličena svečanost povodom 30 godina državnosti Republike Hrvatske.

Vlč. Domagoj Matijević, tajnik

Liturgijsko predstavljanje novog vrhbosanskog nadbiskupa

PREDSTAVLJANJE NADBISKUPA

Nakon što je papa Franjo 29. siječnja 2022. umirovio **kardinala Vinka Puljića** upravljanje Vrhbosanskom nadbiskupijom preuzeo je dotadašnji nadbiskup koadjutor **mons. Tomo Vukšić**.

Prije svečanosti liturgijsko predstavljanja liturgijskog predstavljanja novoga dijecezanskog biskupa koja je bila u subotu 12. ožujka 2022., kardinal Puljić i nadbiskup Vukšić su 10. ožujka potpisali *Zapisnik primopredaje Vrhbosanske nadbiskupije* u prostorijama Ordinarijata vrhbosanskoga.

Sljedećega dana, 11. ožujka u katedrali Srca Isusova upriličena je bila Svečana večernja molitva. Tom prigodom nadbiskupa su kod ulaznih vrata dočekali članovi Stolnog kaptola: **mons. Ante Meštrović**, prepošt, **mons. Pavo Jurišić** i **preč. Darko Tomašević**, a prigodni nagovor imao je mons. Franjo Komarica, banjolučki biskup. Osim pristiglih nad/biskupa, svećenika, redovnika i redovnica, vjernika laika prisutan je bio i reis-ul-ulema Islamske zajednice u BiH **Husein ef. Kavazović**, kao i predstavnici Srpske Pravoslavne Crkve i Jevrejske zajednice.

Svečanim misnim slavljem u subotu 12. ožujka u sarajevskoj prvostolnici, upriličeno je liturgijsko uvođenje u službu mons. Tome Vukšića, novog nadbiskupa i metropolite vrhbosanskog. Bogoslužje je započelo svečanom vanjskom procesijom nakon koje je, poslije kađenja i znaka križa, po pristupanju na oltar, pozdrav uputio nadbiskup vrhbosanski u miru Vinko kard. Puljić.

S vrhbosanskim nadbiskupima potom su misno slavje suslavili: banjolučki biskup **mons. Franjo Komarica**; mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski **mons. Petar Palić**, pomoćni biskup banjolučki **mons. Marko Semren**; apostolski vizitator za župu Međugorje **mons. Aldo Cavalli**, nadbiskup metropolita splitsko-makarski **mons. Marin Barišić**, nadbiskup

metropolita đakovačko-osječki **mons. Đuro Hranić**, riječki nadbiskup koadjutor **mons. Mate Uzinić**, krčki biskup **mons. Ivica Petanjak**, Vojni ordinarij u RH **mons. Jure Bogdan**, šibenski biskup **mons. Tomislav Rogić**; dubrovački biskup **mons. Roko Glasnović**, pomoćni biskup zagrebački **mons. Mijo Gorski**, pomoćni biskup đakovačko-osječki **mons. Ivan Ćurić**, biskup zrenjaninski i predsjednik Međunarodne biskupske konferencije Sv. Ćirila i Metoda **mons. Ladislav Német**, beogradski nadbiskup **mons. Stanislav Hočevar**, biskup skopski **mons. Kiro Stojanov**, biskup grkokatoličke eparhije Sv. Nikole u Ruskom Krsturu **mons. Đura Džudžar**, nadbiskup barski **mons. Rrok Gjonlleshaj**, prizrensko-prištinski biskup **mons. Dodë Gjergji**, kotorski biskup **mons. Ivan Štironja**, subotički biskup **mons. Slavko Večerin**, srijemski biskup koadjutor **mons. Fabijan Svalina**, kotorski biskup u miru **mons. Ilija Janjić**, klagenfurtski biskup **mons. Josef Marketz**. Također, među brojnim svećenicima u koncelebraciji, njih oko 130, bio je i otpravnik poslova Apostolske nuncijature u BiH mons. **Amaury Medina Blanco**, kao i savjetnik Apostolske nuncijature u Bangladešu **mons. Marinko Antolović**, redovnički poglavari **fra Jozo Marinčić**, **fra Miljenko Šteko** i **o. Slavko Slišković**, te franjevački vizitator **fra Božo Vuleta**. Misnom slavlju nazočio je veliki broj redovnica različitih družbi, predvođenih njihovim poglavaricama, bogoslova, predstavnika društvenog, političkog i kulturnog života, rodbine i župljana iz nadbiskupovih rodnih Studenaca, te ostalih vjernika laika.

U nastavku donosimo integralni zapisnik primopredaje nadbiskupije, pozdravne govore i propovijedi tijekom liturgijskog predstavljanja nadbiskupa Vukšića.

Zapisnik primopredaje Vrhbosanske nadbiskupije

Vrhbosanski nadbiskupski ordinarijat,

četvrtak, 10. ožujka 2022., 11 sati

Datum: 10. ožujka 2022.

Broj: 123/2022

U subotu, 29. siječnja 2022., u 12 sati, istodobno u Rimu i u Sarajevu objavljeno je da je papa Franjo prihvatio odreknuće kardinala Vinka Puljića od službe vrhbosanskog nadbiskupa, i da je mons. Tomo Vukšić, dotadašnji vrhbosanski nadbiskup koadjutor snagom prava postao novi nadbiskup vrhbosanski i metropolita.

Tog istog dana, kardinal Puljić najavio je da će se primopredaja Vrhbosanske nadbiskupije, prema dogovoru, obaviti u Vrhbosanskom nadbiskupskom ordinarijatu (Kaptol 7, Sarajevo), u četvrtak 10. ožujka 2022., prije svečanosti liturgijskog predstavljanja novoga dijecezanskog biskupa u subotu 12. ožujka 2022.

Nakon općeg poziva koji je kardinal Puljić uputio voditeljima pojedinih struktura, Ordinarijat je uputio dodatni dopis voditeljima sljedećih središnjih ureda i ustanova Nadbiskupije:

Kancelarija (preč. Mladen Kalfić, kancelar)
Arhiv (mons. Ante Meštrović, arhivar)
Ekonomat (preč. Vladimir Pranjić, ekonom)
Stolni kaptol vrhbosanski (mons. Ante Meštrović, prepošt)
Katedrala (mons. Ante Meštrović, rektor)
Crkveni sud (fra Šimo Ivelj, OFM, sudski vikar)
Vrhbosansko bogoslovno sjemenište (preč. Zdenko Spajić, rektor)
Nadbiskupijsko misijsko međunarodno sjemenište *Redemptoris Mater* (preč. Michele Capasso, rektor)
Nadbiskupijsko sjemenište *Petar Barbarić* (preč. Željko Marić, rektor)
Katolički bogoslovni fakultet (preč. Darko Tomašević, dekan)
Svećenički dom Vrhbosanske nadbiskupije (vlč. Fabijan Stanušić, ravnatelj)
Caritas Vrhbosanske nadbiskupije (vlč. Mirko Šimić, ravnatelj)
Katehetski ured Vrhbosanske nadbiskupije (vlč. Tomo Mlakić, pročelnik)
Nadbiskupijski centar za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* (vlč. Šimo Maršić, ravnatelj)
Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije (vlč. Miroslav Čavar, direktor)
Centar za savjetovanje Vrhbosanske nadbiskupije (dr. sc. Sanda Smoljo Dobrovoljski, voditeljica)
Svećenička solidarnost *Međupomoć* (vlč. Fabijan Stanušić, ravnatelj)
Rezidencija vrhbosanskog nadbiskupa (vlč. Fabijan Stanušić)

U svojim izvješćima, voditelji središnjih ureda i ustanova Nadbiskupije posebno su se osvrnuli na sljedeće:

pravni naslov i ID broj,
adresa na kojoj djeluje, uključujući eventualne podružnice,
imovina,

voditelj, suradnici, djelatnici i korisnici (tamo gdje ih ima),
 financijsko stanje,
 poteškoće i izazovi,
 uloga nadbiskupa.

Tiskani primjerak dostavljenih izvješća priložen je uz ovaj Zapisnik, a prethodno su bili dostavljeni na uvid kardinalu Puljiću i nadbiskupu Vukšiću.

Nakon što je sve spremljeno, u Vrhbosanskom nadbiskupskom ordinarijatu, u četvrtak 10. ožujka 2022., s početkom u 11 sati, u prisutnosti sljedećih klerika:

članovi Zbora savjetnika: mons. Slađan Ćosić; preč. Vladimir Pranjić; fra Šimo Ivelj, OFM; mons. Anto Ćosić; vlč. Šimo Maršić; mons. Ivo Tomašević; preč. Mladen Kalfić

članovi Ordinarijata: mons. Slađan Ćosić, generalni vikar; preč. Mladen Kalfić, kancelar; preč. Vladimir Pranjić, ekonom; preč. Zdenko Spajić, rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa; vlč. Dražen Kustura, glasnogovornik

članovi Stolnog kaptola vrhbosanskog: mons. Ante Meštrović, prepošt; preč. Darko Tomašević; mons. Pavo Jurišić

Vinko kardinal Puljić, vrhbosanski nadbiskup u miru
 i
mons. Tomo Vukšić, nadbiskup vrhbosanski i metropolita

obavili su primopredaju Vrhbosanske nadbiskupije i potpisali su ovaj Zapisnik.

Primopredaja je počela zajedničkom molitvom koju je predvodio nadbiskup Vukšić. Nakon govora kardinala Puljića i nadbiskupa Tome uslijedilo je čitanje Zapisnika primopredaje od strane preč. Mladena Kalfića, kancelara, koji je potom i potpisan.

Mladen Kalfić,
 kancelar

Vinko kard. Puljić
 vrhbosanski nadbiskup u miru

Mons. Tomo Vukšić
 nadbiskup vrhbosanski

Pozdrav rektora katedrale prigodom Svečane večernje

Draga braćo i sestre koji ste okupljeni u sarajevskoj katedrali!

Radosna srca pozdravljam vrhbosanskog nadbiskupa, mons. dr. Tomu Vukšića. Dobro došli, gospodine nadbiskupe Tomo, u svoju katedralu Presvetoga Srca Isusova! U ovoj ćete katedrali, svojevrsnom simbolu katolika i Hrvata grada Sarajeva, poput Vaših predšasnika slaviti liturgiju, propovijedati, naučavati, dijeliti svete tajne, posvećivati i zaređivati nove svećenike.

Neka ovaj početak i ulazak u katedralu kao i vođenje Nadbiskupije u izazovnim vreme-

ma, bude u duhu psalma koji Boga moli, kliče, zahvaljuje, pjeva i Boga slavi ovim riječima:

*Uđite s hvalama na vrata njegova,
u dvore njegove s pjesmama;
hvalite ga, ime mu slavite! (Ps. 100,4)*

Neka bude sretno i s blagoslovom Vama, nadbiskupe Tomo, i dragoj nam Vrhbosanskoj nadbiskupiji!

Ante Meštrović

PREDSTAVLJANJE NADBISKUPA

Nagovor mons. Komarice na Svečanoj večernjoj molitvi

Draga braćo u biskupskoj i svećeničkoj službi,
drage sestre redovnice,
dragi Kristovi vjernici laici!

Upravo smo čuli riječi iz poslanice sv. Jakova apostola, prema kršćanskoj predaji prvog biskupa jeruzalemskog. Ta je poslanica bila upućena prvenstveno kršćanima, koji su tada živjeli raseljeni iz svoje domovine među drugim ljudima i narodima, na zajedničkom putovanju u pravu, tj. vječnu domovinu. Ona sadrži dragocjene, za kršćane svih vremena i podneblja, uvijek aktualne i važeće pouke, napatke, opomene i pravila za svakodnevni, praktični kršćanski život, kako unutar kršćanskih obitelji, tako i unutar kršćanskih zajednica.

Pravednost, poniznost, milosrđe, mirotvorstvo, gostoprimstvo, skrb za siromahe, grješnike, patnike, bolesnike, zalutale, izgubljene, te potpuno predanje Božjoj providnosti, ustrajnost u molitvi, postojanost i izdržljivost u kušnjama i nevoljama života i protivljenjima svijeta, sve su to oznake, karakteristike ispravno shvaćene i vjerodostojno življene kršćanske vjere, kako to vidi i smatra jedino ispravnim Isusov apostol Jakov, kojega apostol Pavao naziva – uz apostole Petra i Ivana – „stupom“ prve Crkve (usp. Gal 2,9).

Za apostola Jakova kršćanska vjera, koja ne prožima presudno svakodnevni čovjekov život i djelovanje, ne zaslužuje to ime, a jednako tako ni dotični čovjek-vjernik ne zaslužuje da ga se smatra kršćaninom. On piše: „Čovjek duše dvoumne, nepostojan na svim putovima svojim – neka ne misli da će primiti što od Gospodina“ (1,7-8). „Kao što je tijelo mrtvo bez duše, tako je i vjera mrtva bez djela“ (2,26).

Samo djelotvorni vjernik kršćanin, samo djelotvorno kršćanstvo, moći će opstati pred Gospodinom, kada On dođe, i moći će ući u posjed vječnog života!

To podrazumijeva da je obveza svakog istinskog kršćanina brinuti se i zauzimati se ne samo za materijalno, odn. tjelesno dobro svojih bližnjih, svojih ukućana, članova svoje obitelji, rodbine, rođaka, susjeda, nego još više za njihovo duhovno dobro, njihove duhovne potrebe.

Crkva je napatke i pravila za ispravni i vjerodostojni kršćanski život, kako joj je ostavio u svojoj pastirskoj poslanici sv. apostol Jakov, tijekom svoje višestoljetne prakse oblikovala kroz jasne upute i odredbe svojim članovima – glede njihove obveze činjenja djela milosrđa. Među tim djelima milosrđa su i ona vrlo važna duhovna, kao što su: dvoumna savjetovati, grješnika pokarati, žalosna i nevoljna utješiti, uvredu oprostiti, za žive i mrtve Boga moliti.

Mnogo može postići molitva nas kršćana, ako se ona obavlja s čvrstom vjerom, s velikim pouzdanjem i čestitim srcem. Jer tu našu molitvu, kao članova svoga Mističnog Tijela svoje Crkve, preuzima sâm Isus Krist, naša božanska Glava i prenosi je pred prijestolje svoga i našeg nebeskog, milosrdnog Oca!

Koliko se blagoslova izlilo i izljevava na svijet, upravo zahvaljujući usrdnim molitvama Kristovih učenika jednih za druge i za cijeli ljudski rod! Koliko se zla takvim molitvama zaustavilo i svakodnevno zaustavlja i sprječava; koliko se nevolja i patnji ublažava i pretvara u dobro i u blagoslov; koliko se dobra pretvara u savršenstvo!

S pravom se može reći da sudbina i pojedina i zajednice, od obiteljske, narodne, crkvene i cijele ljudske zajednice, mnogo ovisi o poniznoj, zaufanoj, zastupničkoj molitvi istinskih Kristovih učenika, vjerodostojnih današnjih kršćana!“

Govoreći na blagdan sv. Obitelji (27.12.2020.) o vrijednosti i uspješnosti kršćanske obiteljske zajedničke molitve, papa Franjo je, između ostalog, rekao i ovo: „Iskreno se zajedništvo može iskusiti u obitelji kada je ona dom molitve, kada u njoj postoje jaki i čvrsti osjećaji ljubavi, kada oprost prevladava nad neslogom, kada se grubost svakodnevnog života ublaži međusobnom nježnošću i mirnim prijanjanjem uz Božju volju“.

Draga braćo i sestre u Kristu Spasitelju, samo onaj koji izvršava Božju volju pripada Kristu! Samo je takvome obećano spasenje. Poziv i poticaj apostola Jakova je, da se ozbiljno svaki od nas pozabavi sa svojom osobnom vjerom, živimo li doista vjerodostojno i u svojoj

svakodnevnoj praksi ono što vjerujemo, što nam je podarila Božja milost kada smo postali i odrasli kao kršćani, kao Kristovi sljedbenici, učenici i suradnici, bez obzira u kojem od staze se u Njegovoj Crkvi nalazili?!

Dok sam i sâm razmišljao o važnom sadržaju i dragocjenim porukama poslanice sv. Jakova apostola – u kontekstu ovog našeg večerašnjeg liturgijskog slavlja, upriličenog u povijesnoj prigodi ove drevne i časne Mjesne Crkve – završavanja višegodišnje veoma plodne nadpastirske službe dosadašnjeg nadbiskupa i metropolita Vinka kard. Puljića, i ulaska u kanonski posjed svoje nadbiskupije novoga nadbiskupa metropolita mons. Tome Vukšića, prepoznavao sam brojne podudarnosti s izuzetnim, izazovnim, sadržajnim i bremenitim dugogodišnjim svećeničkim i biskupskim životom i poslanjem, osobito u ovoj Mjesnoj Crkvi, dosadašnjeg velezaslužnog nadpastira, nadbiskupa Vinka kard. Puljića, dragog mi višegodišnjeg prijatelja i subrata.

Došli ste, dragi naš kardinal, po Božjem Promislu (ne samo po mome dekretu) kao svećenik svoje, odn . naše rodne Banjolučke biskupije, u ispomoć ovdašnjoj središnjoj našoj crkvenoj ustanovi – Bogoslovnom sjemeništu. Nedugo nakon toga, tadašnji nasljednik apostola Petra uvrstio Vas je među nasljednike apostola na stolici vrhbosanskih nadbiskupa. Bilo je to prije 32 godine. Cijelo dosadašnje vrijeme Vi ste se, „bilo zgodno ili nezgodno“ (usp. 2 Tim 4,2) istinski, svim silama svoga uma i srca, trudili služiti članovima ove Mjesne Crkve, kako onima koji su mogli ostati u svojim domovima i župama, tako i onima, daleko brojnijima, rasijanima po svim kontinentima.

Jednako tako ste stajali na raspolaganju i cijeloj našoj Metropoliti, ali i cijeloj Kristovoj Crkvi.

Tako ste ujedno uzvraćali „dug“ naše Banjolučke biskupije ovoj nadbiskupiji, iz koje su tijekom prvih sedam desetljeća njezina postojanja čak petorica revnih i kreposnih pastira predvodili i izgrađivali našu Mjesnu Crkvu.

Jaka vjera, koju ste baštinili iz svoje roditeljske kuće u rodnoj Banjoj Luci, bila Vam je dragocjeno svjetlo u brojnim tamnim časovima Vašeg teškog i odgovornog životnog poslanja. Ona Vam je u svim slijepim ulicama Vašeg života pokazivala put nade. Ona Vam je, unatoč Vašim vlastitim slabostima i nerijetkim razočaranjima i neshvaćanjima od strane Vaše životne okoline, davala onu radost i mir, koji Vam omogućuju sada, na kraju Vašeg predvođenja Božjeg naroda u Vašoj nadbiskupiji, da svima jasno posvjedočite: Ja znam zašto se Isusovo Evanđelje zove Radosna vijest! – Slično kao i apostol Pavao i Vi sada možete spokojna i zahvalna srca poručiti svima članovima svoje nadbiskupije, za koju ste izgarali i dogorili: „Dobar sam boj bojevao, trku završio i vjeru sačuvao“ (2 Tim 4,7). „Meni pak nije ni malo do toga da me sudite vi ili bilo koji ljudski sud... Moj je sudac Gospodin“ (1 Kor 4,3.4b)!

Hvala Vam od srca u ime cijele naše metropolije!

A Vama, dragi moj mladi subrate i višegodišnji prijatelju, novi nadbiskupe vrhbosanski i naš metropolite, mons. Tomo, u ovoj jedinstvenoj prigodi, kada poslušani Božjom volji, preuzimate obavljanje – crkvenim zakonom određene – trostruke biskupske službe: naučavanja, posvećivanja i upravljanja u povjerenju Vam Crkvi vrhbosanskoj, od srca želim nešto slično onome, što je već spomenuti sv. apostol Pavao zaželio u Prvoj poslanici svome učeniku, biskupu Timoteju, „pravom sinu u vjeri“, kako ga oslovi na početku poslanice: „Bij boj plemeniti, imajući (postojanje, nepokolebljivu) vjeru i dobru savjest“ (1 Tim 1,18b-19a)! I neka „milost, milosrđe i mir od Boga Oca i Krista Isusa, Gospodina našega“ (1,2) bude s Vama sve dane Vaše uzvišene službe u Crkvi i cijelog Vašeg budućeg života! Amen.

Franjo Komarica, biskup banjolučki

Pozdrav kardinala Puljića prije čina primopredaje pastirskog štapa

Na početku ovog svečanog čina sve vas od srca pozdravljam i zahvaljujem na vašoj prisutnosti i zajedništvu u ovom Misnom slavlju.

Vas, nadbiskupe, biskupe i delegate biskupa, otpravnika poslova Apostolske nuncijature, provincijalne poglavare i poglavarice, sve svećenike, redovnike i redovnice, bogoslove i sjemeništare, juniorke i novakinje, sve vjernike okupljene u ovoj katedrali Srca Isusova kao i sve ljude dobre volje, koji nas prate preko elektroničkih medija, iskreno pozdravljam.

I kao svećenik i kao nadbiskup uvijek sam osobito tijekom Svete mise zahvaljivao Bogu za poziv da mu izbliza služim kao i za tolike darove koje mi je dao i koje mi svakoga dana iznova daje. U ovom Euharistijskom slavlju na poseban način ću zahvaljivati nebeskom Ocu po njegovu Sinu u Duhu Svetom za sve milosti koje sam primio svih ovih godina u kojima mi je povjereno vodstvo mjesne Crkve vrhbosanske. Za biskupa me posvetio sveti papa Ivan Pavao II. koji je gajio posebnu ljubav prema mom hrvatskom narodu i prema mojoj zemlji Bosni i Hercegovini i svim narodima i ljudima u njoj kao i prema meni osobno. I danas rado molim njegov zagovor. Ustoličen sam za vrhbosanskog nadbiskupa u vrijeme dolaska krhke demokracije na ove prostore. Brojne dobre pastoralne inicijative zaustavio je krvavi rat ostavljajući iza sebe materijalnu, a nerijetko i duhovnu pustoš. Teška ratna razaranja u Ukrajini vratila su u mislima i mene, kao i mnoge u ovoj zemlji, upravo u to vrijeme patnje i stradanja. U poratnim godinama uspjeli smo obnoviti brojne građevine uz nemale napore i žrtvu. Međutim, u miru u kojem su politike nastavile težiti ostvarenju vlastitih ciljeva drugim sredstvima uz inertnost međunarodne zajednice, nije došlo do očekivanoga povratka prognanih i izbjeglih ljudi unatoč ogromnom trudu brojnih svećenika, redovnika, redovnica i tolikih ljudi dobre volje iz ove zemlje i iz brojnih zemalja širom svijeta. Imamo previše političara a malo državnika.

Zahvaljujem svima vama koji ste mi davali podršku i potporu: duhovnu, materijalnu i moralnu. Neka Bog dadne obilje blagoslova i

milosti svima vama, na poseban način svim dobročiniteljima koji su me razumjeli kada sam kucao na njihova srca, a i njihove džepove da bih mogao što god napraviti u ratu i poslije rata u ovoj Crkvi.

Radujem se da ste danas tu da budemo potpora i podrška nadbiskupu Tomi koji preuzima vodstvo ove mjesne Crkve. Pozivam cijeli vrhbosanski prezbiterij, dijecezanske i redovničke svećenike, kao i sve redovnice i sve strukture u ovoj mjesnoj Crkvi na zajedništvo i svesrdnu suradnju sa sedmim nadbiskupom na časnoj stolici vrhbosanskoj.

Zahvaljujem svim medijima koji će ovaj čin uprisutniti korektno u javnosti uz želju da bude poticaj svim građanima ove zemlje na otvorenost i suradnju u izgradnju mira i međuljudskih i međuvjerskih odnosa.

Tebi, dragi brate u biskupstvu Tomo, dragi moj nasljedniče, predajem ovaj biskupski štap, simbol po kojem Ti predajem upravu ove mjesne Crkve kao mjesnom pastiru. Predajem ti i katedru u ovoj Prvostolnici s koje ćeš izvršavati svoju učiteljsku službu. Predajem ti ovaj oltar u Prvostolnici odakle ćeš slaveći Euharistiju posvećivati povjereni narod. Kao što sam druge pozvao da Ti budu potpora i podrška, tako obećavam i svoju staračku raspoloživost. U svemu u čemu me zatrebaš, a ja mogu odgovoriti, tu sam. Stavljam Ti na srce da gradiš veliko pouzdanje u Dobrog Pastira duša te njegovim duhom i njegovom snagom izgrađuješ čvrsto zajedništvo unatoč sve uzburkanosti radi poratnih zbivanja, političkih igara, kao i svih turbulentnih događanja. Neka Te ne pokoleba činjenica da sam bio veliki prosjak za ovu mjesnu Crkvu, kao i za krajevenu Crkvu u Bosni i Hercegovini. Nije mi bilo teško moliti pomoć, jer nisam molio za sebe nego za ovu Kristovu Crkvu.

Svima preporučam u molitvu i moju malenkost da ovo vrijeme, koje mi Bog još daruje, proživim ostvarujući volju Božjoj te se tako vjernički spremim zakoračiti iz vremena u vječnost.

Vinko kard. Puljić, nadbiskup u miru

Propovijed nadbiskupa Vukšića prigodom liturgijskog uvođenja u službu

PREDSTAVLJANJE NADBISKUPA

Središte kršćanskoga života je radost zbog Božje ljubavi prema ljudima i prema svim ostalim stvorenjima. Oličenje te ljubavi je Isus Krist, najizvršnji izraz Božje blizine i svima uzor, primjer, učitelj i pravilo ljubavi prema svakom čovjeku. Stoga kao vjernici neprestano zahvaljujemo Gospodinu Bogu za blagoslov i sreću kad smo vjerni pravilu kršćanske ljubavi. A za sve to na osobit način zahvaljujemo svaki put kad se okupljamo na Euharistiju i slušanje Riječi Božje, po kojima je Bog stalno prisutan. Po njima smo svaki put iznova u neposrednoj Božjoj blizini jer nama i radi nas opetovno dolazi u Euharistiji te nama i radi nas opet i opet govori, poziva, tješi, opominje pa i kori. I ne umara se dolaziti i govoriti jer Božja je želja da se svi ljudi uzajamno poštuju i vole te da se svi, koji su se udaljili ili krenuli zlom stranputicom, na pravi put vrate. Stoga je u tom smislu vrlo prikladno u ovo Korizmeno vrijeme ponoviti Božju poruku, napisanu još u Starom zavjetu, da svaki čovjek, pristajanjem uz Božja pravila i vršenjem zakona ljubavi, svoju vječnu sreću počinje graditi već u ovom životu. Božja je, dakle, želja da čovjek živi zauvijek jer Gospodinu nije čak ni „do smrti bezbožnikove, nego da se odvrati od zloga puta svojega i da živi“ (Ez 33,11).

I.

Isus je utjelovljena ljubav Božja koja je neumorna i beskrajno strpljiva upravo zato što je Božja. Ili, kao što je pisao apostol Pavao zajednici kršćana u Korintu: „Ljubav je velikodušna, dobrotiva je ljubav, ne zavidi, ljubav se ne hvasta, ne nadima se; nije nepristojna, ne traži svoje, nije razdražljiva, ne pamti zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi. Ljubav nikad ne prestaje“ (1 Kor 13,4-8).

Svjedok i poslanik Božje ljubavi, Isus Krist, na poseban način opisan je u odlomku iz Lukina evanđelja (Lk 4,14-21), koje nam je upravo naviješteno i koje neka nas vodi u nastavku ovoga razmatranja. Taj odlomak ustvari izvješćuje o Isusovoj nastupnoj propovijedi u gradu Nazaretu. Događaj se zbilo

jedne subote, jer su se židovi upravo subotom okupljali na zajedničku molitvu i tumačenje Svetoga Pisma. Činili su to u svojim sinagogama, kako su nazivali svoje molitvene prostore po mjestima u kojima su živjeli.

Kaže evanđelist Luka za Isusa: „I dođe u Nazaret, gdje bijaše othranjen. I uđe po svom običaju na dan subotnji u sinagogu te ustane čitati. Pruže mu Knjigu proroka Izaije. On razvije knjigu i nađe mjesto gdje stoji napisano: ‘Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene, proglasiti godinu milosti Gospodnje.’“ (Lk 4,16-19).

Te subote Isus je, dakle, razvijao knjigu, zato što je bila u obliku svitka, i tražio upravo ovaj odlomak u knjizi proroka Izaije. Naime: „I nađe mjesto gdje stoji napisano“, kaže sveti tekst. To je poglavlje šezdeset i prvo, napisano više stoljeća prije Krista, u kojemu se nalazi proroštvo o budućem Mesiji, koji je punina Duha Božjega, o Pomazaniku Božjemu koji će spasiti svoj narod. Taj je odlomak hranio nadu i vjeru Izabranoga naroda i pomagao mu s optimizmom prolaziti kroz kušnje. Vrlo često je i zbog toga bio čitan na njihovim pobožnim okupljanjima i potom tumačen riječima učitelja i proroka. A u tom dugom višestoljetnom nizu čitanja, slušanja i tumačenja poznatog odlomka vjerojatno su slušatelji i one subote u Nazaretu očekivali sličan nastup mladog proroka Isusa. No, naspram tomu, nakon što je pročitao rečeni odlomak, savio smotak knjige, vratio ga poslužitelju i sjeo te su oči svoju u sinagogi bile uprte u njega, Isus im je toj svojoj nastupnoj propovijedi svečanom priopćio: „Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima“ (Lk 4,21).

Tim riječima Isus je svečano obznanio svoje dostojanstvo. Time je vrijeme očekivanja završilo jer je je on ispunjenje njihove nade.

II.

U svom nastupu u nazaretskoj sinagogi Isus je obznanio i svoje poslanje da ljudima

naviješta vrijeme milosti Božje: blagovjesnik biti siromasima, proglasiti vid slijepima, na slobodu izvesti sužnjeve i potlačene.

Prema nauku, kojega Isus nudi, osnovno poslanje poslanika i svjedoka Božjega je naviještati radosnu vijest spasenja. U Isusovu govoru i kasnijem njegovu djelovanju na prvomu mjestu su siromasi. To su naravno i oni koji žive i materijalnoj oskudici pa trebaju pomoć. Trebaju našu solidarnost i naša djela konkretne ljubavi. No ne samo oni. Jer još je veće siromaštvo nepoznavanje Boga. A najveća duhovna oskudica sastoji se u bogatstvu grijeha. I pogotovo ovakvima Isus naviješta potrebu obraćenja.

Znademo da je Isus činio čuda te je i ponekom slijepcu vratio fizički vid. No Njegova je želja vratiti vid moralnim slijepcima. Onima koji su duboko pali i kojima treba pomoć da bi se ponovno uspravili jer ne mogu više sami. I osobito želi pomoći da progledaju oni koje je zahvatila takva sljepoća duha da više ni ne vide koliko su se svojim ponašanjem, razmišljanjem i izborima udaljili od zakona kršćanske ljubavi, od poštivanja tuđega života, dostojanstva i dobrog glasa.

U ovom svijetu, nažalost, mnogo je potlačenih, a samim time nije mali broj ni njihovih tlačitelja. Razni su oblici nasilja nad čovjekom: strašni ratovi i drugi oblici sličnoga nasilja, prijetnje oružjem, širenje straha, trgovina ljudima, uskraćivanje zaslužene plaće, nijekanje radničkih prava, raširena korupcija, različiti oblici nepotizma i još mnogi drugi načini. Pri tomu uvijek postoje progonitelji i progonjeni. Svi progonjeni su na neki način sužnjevi svojih progonitelja, što je sramotno, a njihovi progonitelji su uvijek teški zarobljenici svojih mana, vlastite moralne sljepoće i svojih loših sklonosti. Tako i jedni i drugi, iako na različite načine, žive u sužanjstvu i oboji trebaju pomoć. Odnosno, Isus želi da se svi, koji su sužnjevi svojih slabosti, oslobode svojih mana i da prestanu činiti nasilje nad Božjim stvorenjima te da tako svi potlačeni izađu na slobodu.

III.

Navještaj i svjedočenje stvarnoga i moralnog oslobođenja čovjeka osnovno je poslanje također svakoga poslanika i svjedoka Božjega. Među njima to se na prvom mjestu odnosi na biskupe, nasljednike apostola. No to je poslanje također svakoga kršćanskog vjernika ali, u skladu s prirodnim zakonom i osnovnim pravilima zdrave etike, jednako i poslanje svakoga čovjeka.

Dok razmišljamo kako rasti u ljubavi, kako svjedočiti dobrotu i kako nasljedovati Isusa Krista u različitosti služba i sposobnosti, vrlo je draga istina da tko god doprinosi zaista onoliko koliko može, taj daje svoj maksimum. To jest, sve što može i koliko može. A najviše što se može darovati jest dati sebe kao sredstvo dobrote. To je za Isusa dosta. I zato je svaki naš doprinos u dobroti dokaz Božje prisutnosti među ljudima i djelo je za porast Božjega kraljevstva na zemlji. Svaki čovjek, a osobito svaki kršćanin, pozvan je upravo to biti: učiniti sebe sredstvom ljubavi i sloge.

U tom smislu bit će korisno podsjetiti također na pouku apostola Pavla, koju nalazimo u njegovu pismu što ga je uputio kršćanima Efeza, o različitim službama i doprinosima u Crkvi i u svijetu. Iako su službe različite, svima je ista svrha: da se „opremi svete za djelo služenja, za izgrađivanje Tijela Kristova, dok svi ne prispijemo do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega, do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove“ (Ef 4,11-16).

Svatko, dakle, na svoj način i svatko u svom zvanju, na radnom mjestu, u obitelji i društvu, prema svojim mogućnostima i talentima pozvan je dati svoj doprinos da tako uzraste „do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove“.

Neka tako bude, po Kristu Gospodinu našem!

Mons. Tomo Vukšić, nadbiskup vrhbosanski

Pozdravna riječ mons. Đure Hranića na inauguraciji u službu mons. Tome Vukšića

Dragi nadbiskupe Tomo!

Vrhbosanska nadbiskupija, sa svojom slavnom i burnom te krvavom poviješću, čiji počeci sežu seže u 9. stoljeće, predstavlja snažnu crkvenu poveznicu čitavog hrvatskog naroda i njegove kršćanske, osobito srednjovjekovne povijesti. Sve do 16 stoljeća ta je biskupija povezivala Splitsku, a zatim Dubrovačku metropoliju, kojima je pripadala, s današnjim Sjeverom Hrvatske. Pred najezdom bogumila, odnosno patarena, biskup Ponsa preselio je početkom 13. stoljeća svoje sjedište iz Vrhbosne na darovani mu posjed u Đakovo. Zbog snažnog širenja utjecaja mađarskih velikaša, Bosanska je biskupija sa svojim sjedištem u Đakovu, kasnije postala sufraganskom biskupijom Kaločke nadbiskupije i metropolije. U njoj je ostala sve dok koncem 17. stoljeća nije dismembracijom sjevernog teritorija te Bosanske biskupije osamostaljena Đakovačka biskupija, koja je 1852. ušla u sastav Hrvatsko-slavonske crkvene pokrajine.

Vaša biskupija i Crkva u Bosni simbol su stradanja, patnje, progona i mučeničkog svjedočanstva zbog kršćanskog i katoličkog identiteta, koji se uvijek iznova potvrđivao punim vitalnosti te nutarnje snage i sposobnosti za uskrsni dinamizam, obnovu i rast. Sve navedeno se potvrdilo i uspostavom redovite crkvene hijerarhije u Bosni i Hercegovini kad je 1881. godine uspostavljena Vrhbosanska nadbiskupija i metropolija na čelu s prvim nadbiskupom i metropolitom danas slugom Božjim Josipom Stadlerom.

Vrhbosanska nadbiskupija, smještena u geografskom središtu Crkve u Hrvatskom narodu, bila je ne samo snažna crkvena i povijesna poveznica između hrvatskog juga i sjevera, istoka i zapada, nego je Vrhbosanska nadbiskupija trajno iz svojega krila i na svojim njedrima, sve do najnovijih vremena, i demografski pomlađivala Crkvu u Hrvatskom narodu te ju iznutra obnavljala snagom svoje vjere i pouzdanja u Boga.

Počašćen sam zato što me mons. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup i predsjednik

naše Hrvatske biskupske konferencije zadužio da Te danas, dragi nadbiskupe Tomo, pozdravim u ime svih nas članova Hrvatske biskupske konferencije. Naime, dok današnja Vrhbosanska nadbiskupija, u kojoj Ti je povjerena biskupska pastirska služba, predstavlja važan subjekt i povijesnu poveznicu Crkve u našem Hrvatskom narodu, kronotaksom od gotovo 60 zajedničkih biskupa na osobit su način povezane Vaša Vrhbosanska i naša danas Đakovačko-osječka nadbiskupija. Sve do 2008. godine naša je biskupija ponosno nosila ime *Diacovensis seu Bosniensis*. Izgubili smo to ime, ali epitet *Bosniensis* ostao nam je u identitetu i u srcu, jer demografska kretanja stanovništva nam kažu: što stariji Šokci, to samo malo stariji Bosanci.

Vaša Vrhbosanska nadbiskupija i istoimena crkvena pokrajina sa sjedištem u Sarajevu, koja pokriva čitavo područje Bosne i Hercegovine, sa svojom poviješću i sadašnjošću, sa svojim institucijama i položajem, sa zabrinjavajućim demografskim trendovima i neriješenim političkim pitanjima, ali i s vjerničkom kršćanskom i katoličkom te s nacionalnom sviješću i postojanošću jednako je važna Crkvi u hrvatskom korpusu i danas, kao što je bila i u minulim stoljećima. Danas, možda još i više. Sigurnost, mir, stabilnost i evanđeoska gorljivost vjernika, svećenika, redovnika i redovnica na području Vaše Vrhbosanske nadbiskupije, kao i Banjolučke, Mostarsko-duvanjske te Trebinjsko-mrkanske biskupije važan su čimbenik nutarnjeg mira, nade, postojanosti i pastoralne zauzetosti i za sve nas u Hrvatskoj danas.

Nama su važne Vaša sigurnost, sloboda i mir, a Vama je važno naše zajedništvo s Vama, naša podrška i solidarnost s Vama.

Čestitam dragi nadbiskupe Tomo na Tvojoj dosadašnjoj svećeničkoj, profesorskoj i biskupskoj zauzetosti i vjerodostojnosti, koje su Te preporučile za još veće povjerenje i za još zahtjevniju službu vrhbosanskog nadbiskupa i metropolita.

PREDSTAVLJANJE NADBISKUPA

Molimo od Gospodina za pravična i mirna rješenja svih otvorenih političkih pitanja u Bosni i Hercegovini jer je to preduvjet za suživot u miru, prosperitetu i zajedništvu triju konstitutivnih i svih ostalih naroda koji žive u BiH te slobode savjesti i vjeroispovijesti svih građana ove zemlje. Želimo Ti da Vrhbosanska nadbiskupija i dalje obiluje dobrim, brojnim, požrtvovnim i svetim klerom, dobrim i zauzetim članovima muških i ženskih redovničkih

zajednica, te da trajno sja zajedništvom i suradnjom različitih službi i karizmi Božjega naroda, u ostvarenju evangelizacijskoga poslanja, što ga Božja Providnost povjerava Tebi osobno, Vrhbosanskoj nadbiskupiji i Crkvi u Bosni i Hercegovini danas.

Ad multos annos sanos ac sanctos! Neka Te dragi Bog trajno nadahnjuje i blagoslivlja. Amen.

Mons. Đuro Hranić, đakovačko-osječki nadbiskup

Pozdravni govor mons. Tunjića u ime klera

Draga braćo i sestre u Kristu, uzoriti gospodine kardinale, preuzvišeni oci nadbiskupi i biskupi, mnogopoštovani provincijali i provincijalne glavarice, braćo svećenici, redovnici i redovnice, sjemeništarci i bogoslovi, dragi gosti različitih struktura, dragi vjernici, dragi nadbiskupe Tomo!

Sve vas srdačno pozdravljam i pozivam na molitvu za našeg novog nadbiskupa Tomu, cijelu našu Vrhbosansku nadbiskupiju, ovu mjesnu crkvu u BiH i sve stanovnike BiH. Pozivam vas na zajedništvo i ljubav koju nam je Krist pokazao i svojom smrću na križu posvjedočio.

Naš novi nadbiskup Tomo u svojim nastupima i pisanju često upotrebljava brojke i statističke podatke pa ću se i ja poslužiti brojkama i godinama iz njegova života. Teološki studij završio je u Sarajevu od 1973. do 1980. godine, s prekidom vojne obveze, a profesor na Vrhbosanskoj visokoj teološkoj školi, kasnije Katoličkom bogoslovnom fakultetu bio je od 1991. do 2021. godine, što znači da je polovicu svoga života proveo upravo u Sarajevu. Uz službu profesora bio je i vicedirektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa. Obavljao je i druge važne službe u svojoj Mostarsko-duvanjskoj biskupiji i na razini BK BiH. Važno je napomenuti da je bio profesor i odgojitelj većini svećenika Vrhbosanske nadbiskupije zaređenih u ratno i poratno vrijeme. Kao profesor i odgojitelj držao je predavanja i propovijedi po župama naše Nadbiskupije a kao vojni biskup, od veljače 2011. godine na poziv uzoritog kardinala Puljića, podjeljivao je sakrament svete potvrde. Vršeci ove službe upoznao je skoro sve svećenike i župe Vrhbosanske nadbiskupije.

Prema državnim zakonima, tko provede određeno vrijeme u nekoj državi, dobiva trajnu vizu boravka i državljanstvo te države. Vama je oče nadbiskupe Tomo trajnu vizu boravka u našoj Nadbiskupiji dao papa Franjo imenujući Vas našim nadbiskupom. Poznavanje svećenika, župa i stanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji uvelike će Vam pomoći u vođenju Vaše nove Nadbiskupije. Ratno i poratno vrijeme te naža-

lost neuspješno uređenje države uzeli su svoj danak u stalnom iseljavanju Hrvatskog naroda a u zadnje vrijeme i drugih naroda ove zemlje. Usprkos teškom vremenu, Vaš predšasnik kardinal Puljić, uspio je obnoviti skoro sve razrušene vjerske objekte i osnovati važnije ustanove koje treba imati svaka dobro uređena biskupija. Stoga koristim prigodu Vama uzoriti kardinale Vinko zahvaliti na materijalnoj i duhovnoj obnovi te za 31 godinu vođenja naše Nadbiskupije u možda ponajtežem vremenu njezine povijesti.

Osim materijalne obnove i osnivanja različitih ustanova održana je i prva sinoda Vrhbosanske nadbiskupije pod geslom „Sve obnoviti u Kristu“. U završnom dijelu Sinode i sami ste sudjelovali kao nadbiskup koadjutor. No, bez obzira na smanjen broja vjernika ovo je živa Crkva sa živom tradicionalnom vjerom koja je očuvala naš narod u njegovoj burnoj i teškoj prošlosti. Nadamo se da će ga nesalomiva vjera, snažena Duhom Božjim i Vašim mudrim vođenjem, sačuvati i u neizvjesnoj budućnosti.

Uvjeren sam da ste svjesni složenosti svih odnosa i situacije u kojoj se nalazi naša mjesna Crkva ali i cijelo bosansko-hercegovačko društvo. Uvjeren sam također da Vaše biskupsko geslo „Mir vam svoj dajem“ govori zapravo o onome što je potrebno ovome podneblju, za što ste se zalagali kao vojni biskup ali za što ćete se zalagati i kao vrhbosanski nadbiskup. Vaše biskupsko geslo treba postati i naše ali i geslo svih žitelja Bosne i Hercegovine. Svima nam je potreban istinski mir a on se gradi na istini i pravdi. Vaša vjera, načelnost, znanje i iskustvo pomoći će u izgradnji pravednoga mira po mjeri svih vjernika, naroda i građana naše zemlje. U izgradnji uvjeta za takav život, za obnovu svega u Kristu i za navještaj Radosne vijesti imat ćete potporu, uz redovnike, redovnice i vjerni puk, i nas dijecezanskih svećenika u čije ime vas pozdravljam, čestitam na imenovanju i inauguraciji te želim uspješno vođenje povjerene Vam Vrhbosanske nadbiskupije.

*Mons. Luka Tunjić, nacionalni ravnatelj
PMD-a BiH*

Pozdravni govor provincijala Joze Marinčića u ime redovništva

Draga braćo i sestre,
sve vas srdačno pozdravljam, a ovom prigodom posebno se želim obratiti dvojici među nama, danas u središtu naše pozornosti – nadbiskupima Vinku i Tomi!

U ime Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine, upućujem vam zahvalu i srdačne čestitke, sa željom da Vas Gospodin podupire svojom milosti i daruje vam obilje snage u pastirskom služenju općoj i mjesnoj Crkvi.

Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH promiče posvećeni života kao evanđeosko poslanje u Crkvi i rasta zajedništva i suradnje između redovničkih ustanova, kao i njihove suradnja s Biskupskom konferencijom BiH.

Uzoriti oče Kardinale Vinko, kroz tri desetljeća vođenja naše nadbiskupije i metropolije, uvijek ste tražili putove očuvanja duha zajedništva, nastojali ste prepoznavati i priznavati karizmu svake pojedine redovničke zajednice kao dar Duha Svetoga i kao poticaj na rast u duhovnom životu ove mjesne Crkve. Tražili ste i uglavnom nalazili razumijevanje za pojedina pitanja naših redovničkih zajednica na njihovom putu, hvala Vam na tome. Hvala Vam na suradnji i očinskoj brizi za rast karizmi naših redovničkih zajednica.

Neka Vas Gospodin dalje održi što aktivnijim suradnikom u svojim planovima spasenja!

Preuzvišeni gospodine, dragi nadbiskupe Tomo!

Upućujem Vam srdačne čestitke i dobrodošlicu u ime Redovničkih zajednica u BiH, koje Vas prihvaćaju radosna i otvorena srca i puni spremnosti za zajednički rad na Božjoj njivi. Radujemo se zajedničkom radu u kojem ćemo, zajedničkom kršćanskom nadom, koračati istom cilju. Ne sumnjam da će nas međusobno u svemu voditi kršćanska ljubav, koja je veza savršenstva. Vaše vođenje naše nadbiskupije i zajedništvo s Vama, u čemu god to bude potrebno i moguće, mnogo će nam značiti u vremenu koje je pred nama, te biti, čvrsto se nadam, velika duhovna korist za Crkvu u BiH.

Dragi nadbiskupe Tomo želim Vam, onu duhovnu hrabrost i duhovnu radost da se darujete, da pripadate svakome i da svaki svećenik, svaki redovnik, časna sestra, svaki vjernik osjeti da ste njegov. Da se po Vama Krist daruje svakome i da preko Vas bude vidljiv, prepoznatljiv, življen i slavljen.

S ovim mislima, dragi nadbiskupe Tomo, od srca Vam želim blagoslovljene dane u služenju Bogu i Božjem narodu. Dobro nam došli!

Jozo Marinčić

Pozdravni govor Emanule Buzuk u ime obitelji Vrhbosanske nadbiskupije

Preuzvišeni Oče nadbiskupe, don Tomo!

S radošću i zahvalnošću želim Vas pozdraviti u ime svih obitelji Vrhbosanske nadbiskupije i vjernika laika, te zaželjeti dobrodošlicu u naše živote, dobrodošlicu u naše domove. Vrijeme u kojemu prihvaćate služiti našoj mjesnoj Crkvi snažno podsjeća na vrijeme početka djelovanja našeg kardinala Vinka Puljića. „Hrabrim vas“, govorio je često. I uistinu nas je svih ovih godina hrabrio tijekom beznađa rata i poratne nesigurnosti. Uzoriti, hvala Vam na tome! Hvala na ustrajnosti i jednostavnosti da budete jedan od nas, a ne iznad nas.

Nama, vjericima laicima, u kojem god da smo zvanju, ponekad je teško izreći ali i živjeti ideale na koje smo kao kršćani pozvani. Srce zna i osjeća da naša sloboda, pamet, razum i volja pripadaju Kristu, ali breme svakodnevnice ne čini život ni slatkim ni lakim. Svjesni smo izazova i teškoća u kojima se nalaze naše obitelji. O tomu svjedoči broj raseljenih iz naše domovine, broj rođenih i umrlih, ali gajim nadu da je u Božjim očima od brojnosti važnije gorljivo srce koje će drugima donositi Krista. Sa zahvalnošću gledam na milost ostanka i

opstanka hrabrih obitelji kojima u očuvanju vjere i tradicije pomažu oni svećenici, redovnici i redovnice koji neumorno i nesebično rade na spasenju duša. Vjerujem da tim zajedništvom pokazujemo ljubav i odgovornost prema domovini i našim precima.

Kao prosvjetna djelatnica ne mogu a da ne kažem: *Dječja duša treba da se sluša*, uvjereni da i nebeski Otac čuje i razumije teškoće svoje djece. Kao što su nam naša djeca darovana da ih odgojimo kako bi bili vidljivi udovi žive Crkve, tako svoje pouzdanje stavljam u Vaše posvećene ruke u nadi da ćete naći način da obitelji Vrhbosanske nadbiskupije učinite vidljivijim udom Crkve za svoga pastirskog djelovanja. Teška je to zadaća u kojoj će, s povjerenjem u Boga, naš roditeljski i Vaš pastirski uspjeh pisati povijest naše Nadbiskupije. U toj zahtjevnoj zadaći želim Vam plodonosnu službu u kojoj ćete u slobodi kročiti stazama koje više i bolje mogu proslaviti Gospodina.

Na tom putu, znajte da Crkva u malom moli za Vas i podupire Vas!

Emanuela Buzuk

Propovijed mons. Tome Vukšića na Misi posvete ulja

U sarajevskoj katedrali Srca Isusova, na Veliku srijedu, 13. travnja slavljena je misa posvete ulja, koju je u zajedništvu s oko 70 svećenika predvodio vrhbosanski nadbiskup metropolita mons. Tomo Vukšić. Njegovu propovijed donosimo u cijelosti:

Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza“ (Iz 61,1) riječi su kojima se u knjizi proroka Izaije opisuje dostojanstvo Gospodinova poslanika. On je Božji izabranik. Pomazanik i poslanik Božji. Na njemu je Duh Gospodnji jer je pomazan.

Iste riječi Izaije proroka, nakon što je razvio smotak ove starozavjetne knjige i našao mjesto gdje to stoji napisano, Isus jedne subote čita pred okupljenim narodom u sinagogi u Nazaretu. Savio je potom knjigu i dao do znanja da se na njemu ispunilo to proroštvo. Na njemu je Duh Gospodnji. On je Pomazanik, Mesija. Tako je Isus opisao i predstavio svoje dostojanstvo.

Osim dostojanstva, također službu i zadaću Božjega poslanika opisao je i najavio prorok Izaija u istom odlomku koji smo malo prije čuli. Svoga poslanika Bog šalje blagovjesnikom biti siromasima, iscijeliti srca slomljena, zarobljenicima proglasiti slobodu, sužnjima oslobođenje i navijestiti vrijeme milosti Gospodnje. I kao što je bilo s prvim dijelom Izaijina navještaja o dostojanstvu Božjega poslanika, koji je Isus primijenio na sebe, u istom nastupu on svoju službu i zadaću u svijetu predstavlja riječima iz istog odlomka ovoga starozavjetnog proroka.

Iz Pomazanikova dostojanstva proizlazi njegovo poslanje. On djeluje jer je na njemu Duh Gospodnji. Duh je zasebna stvarnost, ali je Gospodnji jer od Gospodina izlazi. I Sin je zasebna stvarnost, ali je Gospodnji jer je od njega rođen. Tako je Isus, na kojemu je Duh Gospodina Oca, očitovanje prisutnosti i djelovanja svih triju osoba Presvetoga Trojstva. To nam poručuje odlomak iz Lukina evanđelja što je malo prije naviješten.

Na osnovu ovih biblijskih tekstova ulje se danas predstavlja kao temeljni znak dviju istovremenih stvari: posvećenja i poslanja, dostojanstva i službe, koje se ne mogu odvojiti jedna

od druge. To jest, onaj, tko je pomazan i na njega sišao Duh Gospodnji, posvećen je i određen, što je njegovo dostojanstvo, i istovremeno je poslan Blagovijest donositi i svjedočiti siromasima, sužnjima, slijepima i potlačenima što je njegova služba.

Danas smo se okupili na euharistijsko slavlje koje se tradicionalno naziva Misa posvete ulja. I kao što je znano svima, naziva se ova Misa tako zato što se za vrijeme slavlja blagoslivlja bolesničko ulje i posvećuje krizmano, stvari potrebne prije svega za dijeljenje sakramenata i za pomazivanje građevina koje se posvećuje Bogu na čast i za pomazivanje oltara na kojima će se slaviti Euharistija.

Ulje u ovom obredu i slavlju nije viđeno kao prehrambeno sredstvo, kao što se to već uobičajilo na mnogo strana, nego kao pomast koja obilježava i ojačava za službu koja se povjerava, sredstvo koje daje ljepotu i sjaj, a mirisne stvari, kao što je balzam na primjer, koje mu se dodaju, naznačuju ljekovitost za ranjenu stvarnost. Ta ulja su predodređena da se njima kod slavlja sakramenata pomazuju glava, ili čelo, ili prsa ili ruke.

Ulje je znak posvećenja u smislu potpune predanosti osobe Gospodinu radi služenja Kraljevstvu Božjemu. Ulje ne samo da pokriva nego i prožima svaku tvar ili kožu koja se njim pomazuje, s njima se na neki način miješa i postaje njihov dio, te tako na poseban način označuje posvećenu predanost osobe Bogu u svom dostojanstvu radi izvršenja svoga poslanja. Po prožimanju ulje naznačuje da život pomazanika biva preoblikovan i da pripada Bogu koji je došao u naš život. To postajanje drukčijim i novim i to predanje Bogu, ta prožetost božanskim radi izvršenja poslanja, na razini vjere obistinjuje se u životu svakoga kršćanina po snazi sakramenta Krštenja i Krizme, a u životu biskupa i svećenika po sakramentu svetoga Reda.

Sjećati se svoga pomazanja i posvećenosti u predanju znači stalno imati na pameti da naš život pripada Bogu, koji nam je u svom milosrđu došao u susret, koji nam je oprostio i ne prestaje opraštati čime nas drži u stanju svoje ljubljene djece i želi nas posvema osvojiti.

Ulje je znak posvećenja ali i poslanja. Podsjeća nas na ono što nam je Gospodin povjerio a mi prihvatili: biti poslanici i sluge njegove blagosti i milosrđa. Uljem se popunjavaju hrapave površine, njime se rješava pitanje djelovanja mehanizama tako što omogućava svladavanje trenja i otpora. Naše je poslanje, naviještanjem i svjedočenjem, Kristovom blagošću i milosrđem „pomazivati“ ljude i „pomazivati“ ovaj svijet, ispravljati hrapavosti u međusobnim odnosima ljudi i njihovu odnosu prema Bogu ako bi utjeha Božja bila u svijetu, da se on obnovi u skladu s Božjom voljom i u njemu živi i skladno djeluje „mehanizam“ bratstva među ljudima. To je je, draga braćo svećenici, naše, poslanje, naša zadaća, naše djelo i naša briga. Za to smo pomazani.

Ovaj svijet, posebice u naše dane, kada smo svjedoci strašnoga stradanja brojne braće i sestara, i kad se i u našoj sredini ponekad čuju nerazboriti glasovi i prijetnje u tom smislu, hitno treba poruku Isusove blagosti i milosrđa. Na nekim stranama svijeta vlada nasilje i strah, na drugim gospodarska nesigurnost ili kriza, na trećim društvena nesigurnost i nepredvidiva budućnost, nedostatak radnih mjesta, oduzimanje pravedne plaće i ugrožavanje čovjekova dostojanstva. Na djelu je ponekad otvorena i tiha apostazija od Isusova zakona. Prisutno je i medijsko „gušenje“ i zaborav normalnoga i plemenitoga te ponuda sreće u jeftinome i životu bez obveza. Sve to i

još mnogo drugoga za posljedicu ima čak frustracije i opravdano nezadovoljstvo ljudi.

Kao što je Krist, veliki Svećenik i uzor svih svećenika, bio pomazan, na njemu bio Duh Gospodnji i bio poslan biti blagovjesnik, također svaki svećenik je pomazan zato da bude „drugi Krist“ i da nastavi njegovo djelo, poslan je biti blagovjesnik. Po tom dostojanstvu i djelovanju u duhovnom smislu „drugih Krista“, to jest svećenika, i u mjeri u kojoj oni to uspijevaju biti, Crkva je ne samo „drugi“ nego i „stalan Krist“, trajan sve do njegova ponovnoga dolaska.

Svećenikovo dostojanstvo i poslanje proizlaze iz Kristova dostojanstva i poslanja. Svećenik je zato od početka, i tako iz generacije u generaciju, poslan nastavljati Kristovo djelo, svjedočiti i navješćivati Isusovu blagost i milosrđe. Poslan je biti „drugi Krist“. Svećenikova je služba širiti prijateljstvo i razumijevanje među ljudima. U mjeri u kojoj uspijeva biti „drugi Krist“, prepoznatljiv je po poniznosti, opraštanjem, molitvi za drugoga, osobnoj radosti, dijalogu i jednostavnoj raspoloživosti, po izgradnji dobrih odnosa među ljudima i ostalom braćom svećenicima, po tomu što druge uči moliti, po brizi za bolesne i solidarnosti sa siromasima, za po smislu za odgovornost za svaku riječ koju izgovara i svaku gestu koju čini, za crkvena dobra i zajednicu koja mu je povjerena.

Kod svoga svećeničkog ređenja obećali smo biti „drugi Krist“ kako bi Isusovo djelo bilo trajno u svijetu. Stoga danas zahvaljujemo za tu čast i povjerenje koje nam je Bog po Crkvi iskazao. Istovremeno žalimo zbog trenutaka svoje nedosljednosti, ponizno molimo oprost i u toj vjeri obnoviti ćemo obećanja što smo ih nekada dali.

Propovijed nadbiskupa Vukšića na uskrsoj misi u katedrali

Svečano euharistijsko slavlje na svetkovinu Uskrsnuća Gospodinova u sarajevskoj katedrali Srca Isusova u nedjelju, 17. travnja predslavio je i pod njom propovijedio vrhbosanski nadbiskup mons. Tomo Vukšić. Nadbiskupovu propovijed donosimo u cijelosti:

Nakon žalosti Velikoga Petka ušli smo u radost Uskrsa. Zato na početku ovoga razmatranja možemo kazati da se obistinila tvrdnja Svetoga Pisma: „Večer donese suze, a jutro klikanje“ (Ps 30,6).

Uskrs je svetkovina kojom se kršćani sa zahvalnošću sjećaju događaja Isusova uskrsnuća. To je jedno značenje ovoga blagdana. A drugo njegovo značenje jest u tomu što je Krist uskrsnuo od mrtvih kao prvi od svih koji su umrli. Odnosno, on je po tomu prvina usnulih, kako se čita u Svetom pismu. To jest, vjerujemo da je Isus prvi i da za njim slijedi uskrsnuće drugih. Odnosno, „prvina Krist, a zatim koji su Kristovi, o svršetku svijeta, kako veli sveti pisac“ (usp. 1 Kor 15,20-23).

Istina Isusova uskrsnuća do te mjere je važna da je u Bibliji napisano: „Ako Krist nije uskrsnuo, uzaludna je vjera vaša“ (1 Kor 15,17). Po tomu, Uskrs je za kršćane blagdan nade i izvor njihove radosti. I upravo zbog toga sav Isusov nauk se naziva Radosna vijest. A ujedno, zbog istoga razloga, Uskrs je blagdan nade također za sve ostale plemenite i dobre ljude, pa i za one loše koji će naći snage i načina i odvratiti se od svoga zla puta.

I.

U čovječjoj naravi ništa nije tako jako kao želja za životom i ni u čemu čovjek nije tako snažan i uporan kao u obrani svoga života. Dapače, u istoj čovjekovoj naravi ugrađena je želja da smrt ne bude kraj. To je posvema prirodan osjećaj i želja koji prethode svakom religioznom uvjerenju. U čovjeku se sve buni protiv pomisli da je smrt kraj. Ili kako bi rekao poznati pjesnik: „Zemlja je smrtnim sjemenom posijana / Ali smrt nije kraj / Jer smrti zapravo i nema / I nema kraja / Smrcu je samo posijana / Staza uspona od gnijezda do zvijezda.“

Da će na neki način trajati i da neće biti zaboravljeni, nadaju se čak i oni koji sebe ne smatraju vjericima. To svoje nastojanje protiv zaborava i želju za nekom vrstom trajanja, barem da se traje na način sjećanja, pokazuje čovjek i prastarim običajem da svoje ime ukleše u tvrdi kamen iz kojega, nada se, nikada neće biti izbrisano.

Svetkovina Uskrsa, koja je izraz zahvalne memorije kršćana, sjećanje je na događaj Isusova uskrsnuća. A Isusovo uskrsnuće temelj je kršćanske vjere koju ispovijedamo: Vjerujem u uskrsnuće tijela i život vječni! To jest, vjerujem u uskrsnuće također svoga tijela i također u svoj život vječni. U tomu je Isus prvi. I vjerujemo da je on svojim uskrsnućem svim usnulima otvorio vrata raja. Svima koji su Kristovi. Svima koji svojim djelima pokazuju da su prijatelji Boga i čovjeka. Zbog svega toga Uskrs je zaista svetkovina nade i odgovor na čovjekovu prirodnu želju za životom koja je najiskonskija nada čovjeka. On je blagdan života s porukom da život nema kraja. Poruka je to za kršćane, ali i za sve ljude.

II.

Druga velika poruka uskrsloga Isusa jest mir. On se, nakon uskrsnuća, već kod prvog ukazanja obraća učenicima riječima. „Mir vama!“ i prema Ivanovu evanđelju te riječi izgovara čak tri puta (Iv 20,19.21.26). A i neposredno prije smrti, za vrijeme posljednje večere, rekao je Isus svojim učenicima: „Mir vam svoj dajem“ (Iv 14,27). Te riječi dio su njegova velikoga govora i jedna od posljednjih pouka, koje je izrekao za vrijeme zemaljskog života, a zbog njihove iznimne važnosti pred okupljenom zajednicom vjernika svećenik ih ponavlja uvijek za vrijeme svete Mise, neposredno prije pričesti.

Riječi kojima Isus daruje mir svojim učenicima nastavak su i neka vrsta zaključka njego-

ve poruke da je ljubav prema njemu, njegovu nauku i njegovim pravilima osnovica svakoga dobra, pa i mira. Jer neposredno prije tih riječi kazao je: „Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ... Tko mene ne ljubi, riječi mojih ne čuva. A riječ koju slušate nije moja, nego Oca koji me posla“ (Iv 14,23-24).

Mir u pravdi i ljubavi kršćanska je vizija društvenoga mira. Taj mir je zajednica Isusovih vjernika naslijedila od Isusa kao vrednotu koju se trudi sama ostvarivati i propovijeda ju svim ljudima kao moralni zadatak što ga svatko, tko se ponosi Kristovim imenom, ali i svaki drugi čovjek u skladu s potrebom svoje ljudske naravi, treba ostvarivati u osobnom i zajedničkom životu. Prema kršćanskom nauku, osim što se zasniva na društvenoj pravdi, mir je također plod ljubavi, koja ide dalje od onoga što može izvesti pravda. I upravo je kriterij ljubavi specifična razlika kršćanskoga koncepta mira od svakoga drugoga mira.

Kao Isusovi vjernici znademo da je zemaljski mir, koji se rađa iz ljubavi prema bližnjemu, odraz i učinak Kristova mira koji izlazi iz Boga Oca. Tako mir, viđen i ostvarivan na kršćanski način, ima božansko utemeljenje i izvorište, a za ljude koji ga ostvaruju u povijesti mir je pretpostavka i važno sredstvo sreće na Zemlji i, u konačnici, ima eshatološku svrhu vječnoga spasenja čovjeka.

III.

Uskrs je blagdan koji u nama budi također snažan osjećaj zahvalnosti i potrebu obraćenja. No, zagonetan je čovjek i po tomu što mu drugi, pa i Bog, općenito govoreći, treba posebice kad se osjeća ugrožen, kad je u kušnji i problemu. Skloniji je čovjek tražiti negoli zahvaljivati. Sklon je, kad mu ide dobro, osjećati se samodostatnim i sebi dovoljnim. U takvim se situacijama čovjek često ponaša kao da mu

drugi ne treba. I još opasnije, u takvu je stanju čovjek sklon ponašati se kao da njega drugi ne treba. Kao da drugi nije u potrebi. Tako je to nekako i u vjerničkom životu. Često tražimo, a rjeđe zahvaljujemo, jer i vjernik je samo čovjek i podložan je svim ljudskim napastima i slabostima. Bogu se obraćamo obično kad nam nešto treba, ili mislimo da nama treba, i skloni smo gotovo Bogu propisati što bi nam trebao dati, a mnogo je rjeđa zahvalna molitva za tolika dobra i blagoslove koje već imamo.

Čovjek, pa i vjernik jer je također čovjek, na svom putu uspinjanja prema uskrsnuću često nije dosljedan sam sebi i svojim temeljnim opredjeljenjima. To je jednostavno oznaka čovjekova postojanja. Činjenica koju ne treba hvaliti, ali činjenica. Posljedica je to grijeha koji je u nama i toga nitko nije pošteđen. Oznaka je to čak i svetaca. Na primjer, sveti Pavao je o sebi pisao ovako: „Zbilja ne razumijem što radim: ta ne činim ono što bih htio, nego što mrzim – to činim“ (Rim 7,15). I dodaje Pavao: „Ako li pak činim ono što ne bih htio, nipošto to ne radim ja, nego grijeh koji prebiva u meni“ (Rim 7,20). Dakle, svima je potreban proces obraćenja koji je vrlo zahtjevan. To je otprilike kao zahtjevno planinarsko uspinjanje na najstrmiji veoma visoki vrh. U tom uspinjanju česta su posrtanja, proklizavanja, otklizavanja u dubinu, pa i neuspjesi. I postoji velika potreba za poštivanjem pravila i okolnosti, za pomoćnim sredstvima i suradnjom s drugim penjačima. Tako je slično i u duhovnom životu.

Svima želim sretan i blagoslovljen Uskrs! Također i pravoslavicima koji će uskoro proslaviti ovaj blagdan. I neka svim ljudima na putu spasenja i vjere u uskrsnuće, u plemenitom zahvaljivanju, u izgradnji pravednoga mira, društvene sloge i nastojanju oko obraćenja pomogne primjer apostola Pavla i svih svetaca. Po Kristu Gospodinu našem.

Živjeti svećeništvo bez Boga - Put u nesretan i promašen život -

Na susretu svećenika BiH u Livnu 1. lipnja prigodno predavanje održao je rektor Centralnog bogoslovnog sjemeništa u Livnu vlč. Đuliano Trdić koje donosimo u cijelosti:

1. Živjeti svećeništvo bez Boga

Gledajući živote bogoslova s kojima svaki dan živim primjećujem da motivacija za svećeništvo može biti dvostruka, a ponekad i višestruka. S jedne strane, to je želja za punim životom (za sebedarjem iz ljubavi prema Bogu), i vjerujem da većina svećenika dolazi s takvim poticajem, ali i želja za uglednim, sigurnim, zaštićenim i cijenjenim životom (želja za gnijezdom).

Živjeti svećeništvo bez nadnaravne razine, horizontalno, samo na jednoj ljudskoj razini je moguće, ali sa sobom nosi mnoge gorke posljedice za Crkvu, pojedinca koji tako živi i za duše kojima je poslan.

Svećeništvo nije uloga ili radno mjesto. Ako maknem nadnaravno, ako maknem Boga, ako maknem vjeru u vječni život, što sam ja?

Prošlo ljetu, prije nego ću preuzeti službu rektora u bogosloviji, sreo sam jednog biskupa u Rimu, kojeg poznajem iz vremena svoga studija. On se već 30-tak godina bavi problemima i krizama svećenika koje prati. Molio sam ga da mi da neki savjet za buduću službu. Naime, izbliza su mu dobro poznati problemi Crkve. Rekao mi je vrlo kratko, a vrlo duboko: „Temeljni kriterij po kojem trebaš procjenjivati njihovu prikladnost za svećeništvo je: vjeruju li u život vječni?“

Razumio sam što govori. Ne podcjenjujući bitnost zdravog temelja na kojemu milost može graditi, temelj da bi netko bio svećenik je nadnaravan.

Primijetio sam u svom radu kao psiholog, kada čovjek ima, s jedne strane, teške psihološke rane ili čak poremećaje, ali s druge strane Boga, vjera mu postaje sidrište i čvrsta točka iz koje kreće rekonstrukcija i preslagivanje, izlječenje cjelokupne naravi i psihe. Milost je kadra ponekad u naravi učiniti nevjerovatne stvari. Ali obratno ne ide. Narav bez milosti ostaje samo grijehom ranjena narav i ništa više.

Uistinu, ako maknemo Boga, mi smo neka socijalna uloga, koju igramo pred samima sobom, pred očekivanjima društva i naših vjernika. Ako maknemo Boga, naš rad postaje filantropizam, gluma, a naš Caritas ateistički humanizam.

Bez Boga strah i briga za zdravlje, osobni uspjeh, ostvarenje vlastite autobiografije, karijerizam, „biti i imati“ postaje božanstvo, iminentna (ovostrana) religija. U takvom sustavu, u kojemu nema pritiska savjesti, jer je savjest mlako formirana ili u potpunosti potisnuta, moguć je dvostruki život u kojemu zadovoljiti najniže nagone i nutarnje prisile ne predstavlja problem.

Dakle, moguće je živjeti svećeništvo bez Boga. To nam pokazuju mnogobrojni ekonomski, pedofilski, seksualni skandali i drugi ini oblici podvojenog života. No, takvi nesretni životi iza kojih stoji pojedinac s nesretnim kaotičnim emotivnim i misaonim svijetom, započinju neprimjetno.

Cilj ovoga izlaganja je prepoznati u sebi klice zaborava Boga kako bi izbjegli put u nesretan i promašen život.

Kako to konkretno izgleda?

„Proklet čovjek koji se uzda u čovjeka!“ (Jr 17,6), kaže Sv. Pismo. Uzdati se samo u ljudsku snagu, uzdati se u vlastite snage ili u druge ljude i ovisiti samo o njima, znak je odsutnosti Boga.

a. Oslanjati se na svoje snage

Ponekad u našim planovima i planiranjima, ima premalo razlučivanja i premalo Duha Božjega. Zato, papa Franjo u Apostolskoj pobudnici o svetosti *Gaudete et exultate* kaže da je „Dar razlučivanja postao danas sve nužniji ... (a) bez mudrosti razlučivanja možemo lako postati plijenom svakog prolaznog trenda“ (br. 167). Razlučiti u svome svećeničkom životu zašto nešto radim i što me potiče da nešto

radim, koji su zadnji razlozi moje motivacije neprestano će omogućavati da sve manje radim za sebe, a sve više radim na slavu Božju. Pozvani smo razlučivati sve ono što je u nama: naše želje, strahove, tjeskobe, potrebe, kao i znakove vremena, kako nas uči sv. Pavao: „Sve provjeravajte: dobro zadržite.“ (1 Sol 5,21)

Motivacija je jasna: to može biti tijelo, svijet, Sotona ili nagoni i strasti, želje i nagnuća, duh svijeta i trendovi, duh đavolski ili Duh Sveti. Sve se to miješa u nama.

„Duhovno razlučivanje zasigurno ne isključuje egzistencijalne, psihološke, sociološke ili moralne doprinose znanosti o čovjeku. No, ono ih nadilazi.“ (Papa Franjo, *Gaudete et exultate*, 170) Ako svojom pameti, „svojom domaćom pameti“, hoćeš ući u tajanstveni i jedinstveni naum Božji i tražiti ono što Bog traži od tebe u konkretnoj situaciji, onda ti je potrebna milost.

Pada mi napamet priča o misionaru Danijelu Everettu, protestantu koji je 80-ih godina prošlog stoljeća otišao u prašume Amazone da obrati autohtona plemena na kršćanstvo. Otišao je sa zanosom i proveo je tamo dva desetljeća. Sve je pomno isplanirao, naučio njihov jezik, sagradio kuću kraj njih, pridobio njihovo povjerenje, čak je preveo cijelo Matejevo evanđelje na njihov jezik. Jedini i temeljni problem koji je imao - „išao je svojom snagom“. Pleme koje je htio obratiti bilo je zadojeno utilitarizmom, prihvaćalo je stvari koje imaju korist za ovdje i sada i nije imalo glagolski oblik za prošlost. U jeziku je postojao samo prezent.

Kada im je govorio o Isusu, pitali su ga: „Jesi li ga ti vidio? Poznaješ li ga?“ Kada je svjedočio što je Isus njemu značio, smijali su mu se. Opisao im je kao ga je Isus spasio kada mu je majka počinila suicid. Oni su mu odgovorili: „Koja luda žena, nitko sam sebe ne ubija.“ Na kraju je sam počeo propitivati svoju vjeru i „ateističko pleme“ obratilo je misionara na ateizam.

Iz ove naoko banalne situacije moguće je izvući važne zaključke. Ovaj misionar oslanjao se na sebe i na svoju pamet i svoje pastoralne metode. Mi svećenici živimo u tom ateističkom plemenu koje je usredotočeno na utilitarizam: „što je korisno za mene ovdje i sada“, i živi samo u sadašnjosti. Čovjeka današnjice ne zanima prošlost, tradicija, ono što je bilo, a još

manje posljedice sadašnjih pa makar i krivih odluka i odabira. Daj mi kruha i igara, ovdje i sada – to su naši ljudi.

Moguće je da nas svećenike to „ateističko pleme“, tj. današnji suvremeni svijet, obrati na ateizam, odnosno indiferentnost spram nadnaravnog. Dva su ključna pitanja (koja je ovo pleme pitalo misionara), na koja si moramo odgovoriti: „Jesi li ga ti vidio, poznaješ li toga Isusa o kojem mi pričaš?“ i „Što On znači za tebe?“

Papa Franjo kazuje kako nam Gospodin daje „moćna oružja“ rasuđivanja što je od Duha Božjega. Sve što činimo ili želimo činiti treba biti iskušano tim oružjima. Koja su to oružja? „To su: vjera koja se izražava u molitvi, meditacija nad Božjom riječi, slavljenje mise, euharistijsko klanjanje, sakramentalno pomirenje, djela ljubavi, zajednički život, misionarski rad. Ako ih zanemarujemo, zlo će nas lako zavesti svojim lažnim obećanjima...“, kaže Papa (*Gaudete et exultate*, 163). Sve što činimo i što nam se događa treba proći Božji pogled, nadnaravni pogled. Sve treba unijeti u molitvu i staviti pred Boga.

Koje je naše svakidašnje iskustvo? Nikada više planova i projekata, „polomili smo se“ planiranjima, a nikada nismo imali manje i škrtije plodove svoga rada. „Ne menadžment, nego svetost je potrebna Crkvi kako bi odgovorila potrebama čovjeka“, reći će papa Benedikt XVI. u knjizi *Razgovor o vjeri*.

b. Hladan formalan pristup

Osobno, kada gledam kriterije za pripuštanje kandidata svećeničkom ređenju, među najbitnije navodim sposobnost empatije, sućuti – sposobnost čovjeka da tuđa bol bude njegova bol i tuđa radost njegova radost. Ovo je božanska kvaliteta u nama. Bog je postao solidaran, utjelovio se iz sućuti, iz duboke ljubavi i ganuća prema čovjeku.

U međuljudskom odnosu najčešće nam najdublju bol ostavlja iskustvo kada nismo prihvaćeni sa sućuti, s empatijom, kada imamo osjećaj da nas drugi nije saslušao. Indiferentnost i nezainteresiranost je nešto što ranjava više nego otvoreni sukob.

Duh svijeta u kojemu živimo izrazito je hladan prema Bogu i Božjemu. Indiferentnost koja postoji prema Bogu prenosi se i na indife-

rentnost prema bližnjemu. Svećenik utilitarista, svećenik kalkulanta, pita se: „Zašto ću te voljeti, zašto ću ti služiti ako nemam od toga koristi?“ Ako sâm nemam iskustvo da se Bog utjelovio da bi meni bio sluga, da je Bog meni oprašao noge, brzo od sluge postajem gospodar. Duh indiferentnosti postaje moje stanje, a birokratska hladnoća način na koji obavljam svoje svećeništvo. Emotivno distanciran, superioran, s visoka, bez srca i hladan. A Bog od nas traži nešto drugo, da nam jedno uho bude na Božjem srcu, a drugo uho na srcu naroda kojemu služimo, kako će reći papa Franjo.

c. Sakramentalizacija bez Boga

„Crkva bez sakramenata bila bi prazna organizacija, a sakramenti bez Crkve obredi bez smisla i bez unutarnje suvislosti“, kaže papa Benedikt XVI. (Jozeph Ratzinger, *Uvod u kršćanstvo*, KS, 2017., 340. str.).

Ova unutarnja suvislost i smisao sakramenata ovisi o vjeri. Koliko puta smo bili ožalošćeni kada smo slavili sakramente s našim tzv. vjernicima bez da je u njima bilo zrna vjere? Bila je „parada“, ali nije bilo srca.

Ova napast ritualnosti i običajnosti trajno „salijeće“ svećenika koji se svakodnevno stavlja u odnos sa svetim. Sveto mu bez straha Božjega, trajnog osvješćivanja otajstva, vrlo lako postane profano.

S druge strane, za religiju nije nužno, niti odlučujuće da se vjerski čin naslanja na nadnaravno. Svećeništvo i slavlje sakramenata, u tom smislu, mogu postati rituali i običaji, „parada“, održavanje nečega što je izgubilo nutarnji smisao. „Imaju obličje pobožnosti, ali su se njezine snage odrekli.“ (2 Tim 3,5).

Slavlje sakramenta u kome djelitelj sakramenta nije zahvaćen sakramentalnom milošću je magija, ritualnost, obrednost. Ako me slavlje Euharistije ne mijenja, ako me osobna sv. Ispovijed ili dok ispovijedam druge ne mijenja i ne čini od mene boljeg i novog čovjeka, nešto moram mijenjati.

Interesantno je vidjeti u životopisima velikih ispovjednika poput našeg sv. Leopolda koliko su dozvolili Bogu da ih mijenja kroz sakramente koje su slavili. Tako je jednom sv. Leopold nakon što je ispovjedio penitenta koji nije bio na ispovjedi 20 godina, izašao iz ispo-

vjedaonice i s ganućem zahvaljivao penitentu što je došao na sv. Ispovijed.

Vjera podrazumijeva promijenjenu egzistenciju, specifičan stav prema stvarnosti, tj. stav vjere. Kada kažem: „Ja vjerujem“, traži se sve – krv i meso, duša i psiha koja odgovara, cijeli čovjek.

Sakrament koji slavimo traži moje opredjeljenje do srži egzistencije, opredjeljenje koje traži kontinuirano obraćenje. Trajno nezadovoljstvo samim sobom, sveti nemir, koji mi govori: „Ja moram mijenjati svoj život“. Opredjeljenje i kontinuirana odluka za Boga, kontinuirana odluka: „Hoću služiti“.

Koliko puta sam svjedočio u životima svećenika i bogoslova kako inicijalno odluka za svećeništvo bude odluka vjere, ali postane, po inerciji, rutina – ritual. A u ime religije, jer ne dotiče srce, svašta je moguće učiniti i sve si je moguće dozvoliti.

Papa Benedikt XVI. govoreći o Crkvi i sablazni spolnih zlostavljanja, zapisuje: „Mlada žena, koja je posluživala kod oltara kao ministrantica, rekla mi je da je kapelan, njoj nadređen kao ministrantici, uvijek započinjao spolno zlostavljanje, koje je nad njom izvodio, govoreći: ‘Ovo je moje tijelo, koje će se za tebe predati.’ Očito je da ta žena više ne može čuti riječi pretvorbe, a da opet u sebi ne osjeti svu patnju zastrašujućeg zlostavljanja. Da, moramo usrdno prositi Gospodina za oprost i iznad svega Ga smjerno zazivati, moliti da nas sve iznova uči razumijevati veličinu Svoje muke, Svoje žrtve. I moramo učiniti sve da zaštitimo dar svete Euharistije od zlorabe.“ (Papa Benedikt XVI., *Crkva i sablazan spolnih zlostavljanja*, Varaždinske Toplice, 2019., 26. str.)

Nerijetko je bilo moguće u Crkvi, u odsustvu Boga, da službenici Crkve u svom služenju sakramenata, ispovijedima, pastoralnom radu, duhovnim vodstvima, čak ostavljajući vanjski dojam svetosti, pokriju svoje najogavnije strasti.

2. Biti i imati

Zaboravom nadnaravnih vrijednosti vezanih uz službu, ona postaje smisao i cilj samoj sebi.

a. Biti

Nositelj službe, zaboravom vertikalne usmjerenosti, pronalazi druge razloge obavlja-

nja službe koji proizlaze iz: nutarnjeg psihološkog, nekog drugog oblika zadovoljstva ili pak statusa koji služba donosi.

Služba u Crkvi, življena isključivo kao socijalna uloga, postaje vremenom duhovno sterilna, egocentrična, lišena kršćanskog identiteta.

Motivacije za obavljanje službe tada postaju prizemne, opterećene osobnim ili kolektivnim kalkulacijama. Kroz službu će pojedinac možda naći način da potvrdi vlastito samopostovanje i „zaliječi“ kompleks manje vrijednosti, da ima status (to se često vidi kod narcisoidnih i histrionskih osobnosti), da izvrši formu bez nutarnjeg smisla (često kod opsesivnih ličnosti) ili da prima naklonost podređenih (kod ovisničkih ličnosti).

Biti netko i nešto pred samim sobom ili drugima, bez Boga, znači ne dopustiti da nas Bog afirmira i ostvari kako On hoće. Karijerizam u Crkvi znači traženje mjesta koje mi ne pripada i znak je odsustva Boga. Papa Franjo takve svećenike naziva „laktaši“, „penjači“. Oni nisu klerici, već klerikature, jadne karikature onoga što bi svećenik trebao biti.

Više je načina kako se karijerizam manifestira u svećeničkom životu. On može biti materijalan, žedan afirmacije kroz gradnju i podizanje sakralnih objekata. „Ako nisam izlio miješalicu betona na župi, ja kao svećenik, ne vrijedim“. Vjerujem da su mlađi kolege čuli za crtić koji djeca prepričavaju „Bob graditelj“. E, pa tako postoji i „Pop graditelj“.

Drugi, nerijetki oblik karijerizma je onaj intelektualni - traženje prestiža kroz studije i naobrazbu, koji su svrha sami sebi. Obje vrste karijerizma vode u pretjerani aktivizam, a oba hrane svećenikovu želju za moći.

Anglosaksonska literatura kazuje kako muškarac ima psihološku potrebu da ostvari 3 stvari tzv. 3B (*Book, Baby, Building* – knjiga, beba i zgrada) - intelektualni rad, prokreacija i kuća. I svećenik je muškarac pa svoje psihološke potrebe valja podrediti i staviti u službu svoga duhovnog očinstva i svećeništva.

Osobito sredstvo evangelizacije, ali i aktualizacije Božje riječi te približavanje te iste Božje riječi zasigurno je propovijedanje, kao najbitniji, ali i najtradicionalniji oblik djelovanja crkvenih službenika. „Propovjednik ima prelijepu i tešku zadaću ujediniti srca koja se ljube,

naime, Gospodinovo srce i srca njegova naroda.“ (Papa Franjo, *Evangelii gaudium*, 143)

Taština, samodopadnost i autoreferencijalnost dolaze ponekad do izražaja u teološkom govoru i propovijedanju, kada se silovitim afektiranjem, iznošenjem teza s ruba doktrinske prihvatljivosti želi navesti slušatelja da se divi veličini i pameti propovjednika, a ne da „proslavi Oca koji je na nebesima“ (usp. Mt 6, 1-6.16-18). Takvi propovjednici primili su svoju plaću, kako kaže sv. Luka, jer njihova je plaća zadovoljena taština i uzdasi pobožnih, ali naivnih slušatelja. Umjesto sabiranja raspršenog naroda Božjega, plod je polemika, nesigurnost, nejasnoća i podjela.

Crkva vjeruje da, kada se u Crkvi čita riječ Božja, u njoj je prisutan sam Krist, kako uči *Sacrosanctum Concilium* u broju 7. Propovijedanje i razlaganje te iste Božje riječi (homilija) ima u Crkvi sasvim posebno mjesto i ulogu, jer posjeduje „gotovo sakramentalan karakter“, kako kaže papa Franjo u *Evangelii gaudium* br. 142, pomažući otkriti „ljepotu slika koje je Gospodin koristio da ljude potakne da čine dobro“.

Daleko je od namisli Crkve ili navještaja evanđelja ono što se redovito može sresti a što definiramo kao: filozofiranje, pametovanje, dociranje, mudrovanje, teoretiziranje, generaliziranje, prenemaganje, politiziranje, blebetanje, lupetanje (<https://www.kontekst.io/hrvatski/moraliziranje>).

Korijen moraliziranja, taštine, manipulacije u iznošenju Božje riječi, ali i crkvenog nauka, proizlazi iz usredotočenosti na sebe, a ne na želju da se Božja riječ konkretizira i poveže sa sadašnjim trenutkom. To povezivanje sa sadašnjim trenutkom plod je osobnog prihvaćanja crkvenoga nauka i osobne kontemplacije sadržaja Božje riječi kojoj dopuštam da mijenja moj osobni život.

Božja riječ najprije prosuđuje srce navjestitelja, a tek potom srce slušatelja. „Navješćujemo – ne kao da želimo ugoditi ljudima, nego Bogu koji prosuđuje naša srca.“ (1 Sol 2,4)

Dakle, zloupotreba službe naviještanja Božje Riječi nastaje kao plod dvostruka života u kojemu sadržaj vjere ne zahvaća život navjestitelja već je naviještanje shvaćeno kao „dio službe“, „posao koji se obavlja“.

Suvremeni čovjek „vapi za blagovjesnicima koji će mu govoriti o Bogu koga poznaju i s kojim druguju kao da vide Nevidljivoga“ (Papa Pavao VI, *Evangelii nuntiandi*, 76). Sve ostalo odbija ljude od vjere, ostavlja dojam hladnoće, distanciranosti i manjka sućuti za realan život vjernika.

Često pomišljamo da današnji naši vjernici ne cijene svećenika. Možda je to nečije iskustvo donekle i istinito. Gdje nema vjere, nema ni ljubavi prema onome koji je znak vjere.

Moram priznati da je moje osobno iskustvo posve suprotno. Ljudi možda više no ikad traže blizinu svećenika, ali ako nemaju potrebu doći k nama, ako nas ne traže, nisam siguran da je to njihov problem. Možda smo mi ti koji smo ih uspjeli „ohladiti“. Svećenik koji iz života svojih vjernika ne crpi nadahnuće za svoj život, pastoral i osobnu molitvu, brzo ohladi ljude za sebe i za Boga.

Jedan od suptilnih oblika samodopadnosti i taštine koja hrani svećenikove komplekse je i duhovni elitizam. Što je to duhovni elitizam? Elita, znači biti izdvojen, izdignut, povlašten u odnosu na nekog drugog. Nerijetko se svećenik zbog znanja, duhovnog i teološkog, koje posjeduje, izdigne iznad vjernika ili subraće svećenika, misleći da je poseban.

A što je istina? Istina je da svatko ima „svoj“ put do Boga. „Svoj“, ali u zajedništvu Crkve. Svaki je čovjek, svaki je svećenik jedinstven, originalan, neponovljiv koji do odnosa s Bogom dolazi „na svoj“ jedinstven, originalan i neponovljiv način. Uspoređivanje je korijen zavisti, a može dovesti i do bratoubojstva kao što nam je poznato iz govora o Kainu i Abelu s prvih stranica Sv. Pisma (usp. Post 4).

Duhovni elitizam nastaje kada „taj naš put“, „naše znanje“, „naše iskustvo“, ističemo kao jedini način dolaska do Boga. I „taj naš put“ nastojimo poput kalupa primijeniti na svakoga.

U suvremenoj Crkvi ima previše fundamentalizma – „moja vizija Crkve je jedina ispravna vizija Crkve“, „moj put do Boga je jedini ispravan put“. A nije tako! U srcu Crkve ima mjesta za svakoga! U Kristovu srcu ima mjesta za svakoga! Crkva ostaje katolička (univerzalna) jedino ako ostaje široka i duboka, ali uvijek, unatoč različitosti koja obogaćuje, vjerna Predaji, Učiteljstvu i Sv. Pismu (usp. Paolo Curtaz, *Pastori*, Edizioni San Paolo, 2020).

Crkva nije „golf teren“ na kojemu je svaka vlat trave jedna nalik drugoj, već, kako kaže sveta Mala Terezija, vrt Božji s raznim cvijećem koje donosi svoj plod i miris prema rodu i vrsti. Različitost je obogaćenje, a ne prepreka. Ali da bi se to razumjelo, potrebna je poniznost.

Naš poznati hrvatski rukometni trener Lino Červar jednom je prilikom izjavio: „Zajedništvo je najjača taktika. Nitko me ne može uvjeriti da jedan igrač može napraviti više nego tim!“ Koliko to tek vrijedi za Crkvu!

b. Imati

Druga velika skupina napasti koja pritišće svećenika koji je izgubio perspektivu vječnosti je napast „imati“.

Koliko je ova napast snažna možda nam najbolje govore financijski skandali u Crkvi. Da bi regulirala stanje, učeći iz grešaka, Crkva je pored zlostavljanja maloljetnika, u reforme ZKP-a unijela oštrije sankcije za kršenja obveze nadzora i financijske malverzacije. Klerik sada, zbog financijskih malverzacija, čak lakše nego za slučajeve pedofilije, može biti sveden na laički stalež i otpušten iz službe.

Od kuda nastaje takva ljepljivost svećeničke ruke za novac i materijalna dobra? Papa Franjo, citirajući Sv. Franju, često je progovora o „groznici“ koja zahvati klerike kada se približe „stercus diaboli“ (đavoljem izmetu) ili novcu. Groznica, kao što vam je poznato iz medicine, stvara bunilo u kojemu nema upotrebe razuma. Najprije nastaje nemir „zato što nemam“, a kada nakupim nastaje nemir „zato što će mi netko ukrasti“ ili „zato što sam premalo stekao“. Prvi plodovi Duha Svetoga u poslanici Galaćanima, koje Pavao navodi su mir i radost, i njihovo odsustvo najbolji je znak odsutnosti Boga iz nečijeg života.

Neskromnost pak, s druge strane, u odabiru odjeće, obuće, automobila i sl., pokazuje iskompleksiranost i potrebu za taštim pokazivanjem.

Poznati antropolog, inače ateist, Ernest Becker u knjizi *Poricanje smrti* (Ernest Becker, *The Denial of Death*, 1973.), polazi od činjenice kako je čovjek, dok stvara civilizaciju, sklon stvaranju simbola. Kako rastu ograničenosti njegova života (kako ih Karl Jaspers naziva, granična pitanja život, bolest, nemoć, smrt, itd.) raste potreba da tim događajima dadne

smisao, a to se događa procesom stvaranja simbola besmrtnosti.

Jedan od simbola besmrtnosti koji čovjek kreira jesu i materijalna dobra. Dakle, akumulacija novca, nekretnina, auta simbolički je obrambeni mehanizam protiv spoznaje naše smrtnosti. Jednostavnije rečeno, debljina novčanika, dubina džepa i količina novca na osobnom računu govore o razmjerima naše nesigurnosti i strahu od smrti. Nevjera u Uskrsnuće pokazuje se kroz akumulaciju materijalnih dobara.

Ovo što je izrazio antropolog Becker, sv. Luka je zapisao već davno prije njega opisujući ludog bogataša koji sam sebe tješi nakon što je nakupio u žitnice: Jedi, pij, uživaj dušo moja, jer imaš za ljeta mnoga! Luđače!, glasi opomena (usp. Lk 12,13-21).

Akumulacija dobara, uz manjak vjere u Uskrsnuće, pokazuje i još jedan drugi znak nevjere, a to je nepouzdanje u Božju providnost.

Iz životopisa sv. Ivana Bosca poznato je da je često bio „dužan k'o Grčka“, ali je uvijek ostajao miran. Kupovao je odjeću, obuću za djecu, planirao nove izdatke, započinjao gradnju. Kada bi ga pitali: „Don Bosco kako ćete platiti tolike dugove?“, samo bi mirno odgovorio: „Imam velikog skupljača milostinje. Moja skupljačica milostinje zove se Marija Pomoćnica.“

Opomena zbog nepouzdanja u Božju providnost, često je bila na ustima svetaca. Tako nam u knjizi *Dijalog Božanske providnosti*, sv. Katarina Sijenska donosi opomenu koju upućuje Otac Nebeski: „O, kako ne može čovjek ne vjerovati kad vidi da ja pasem i hranim crva u suhom drvu, ribe u moru, sve životinje na kopnu i ptice u zraku. Ja šaljem sunce, rosu da natopi zemlju. Na koju se god stranu okrene čovjek u duhovnim i vremenitim stvarima ne nalazi drugo doli oganj i more moje Ljubavi, uz najveću slatku i savršenu providnost.“

Sv. Maksimilijan Kolbe počeo je graditi grad Bezgrešne - Niepoklanow bez ikakvih sredstava. Sve je potpuno predao Blaženoj Djevici Mariji. Na ledinu na kojoj je htio napraviti grad i svetište, donio je Gospin kip i jednostavno njoj prepustio financijske brige. Njegov mjesečni časopis je iz ničega dorastao do milijunske naklade.

Providnost od nas ne traži odsustvo razuma ili iskušavanje Boga, ali ovi primjeri pokazuju da Providnost može više nego naša ljudska snaga.

3. Plodovi života bez Boga

a. Na osobnoj razini

„Duhovna iskvarenost gora je od pada nekoga grešnika, jer je riječ o lagodnom i samodostatnom obliku sljepoće, gdje se sve čini prihvatljivim: prijevara, kleveta, egoizam i toliki drugi suptilni oblici autoreferencijalnosti“, kaže papa Franjo (*Gaudete et exultate*, 165).

Subjektivnost, strasti i mlakost pridonose neiskrenosti prema sebi. Osoba koja bježi od istine vrlo će brzo izobličiti svoju savjest i postati žrtvom unutarnje sljepoće za Božje stvari. „Budući da Bog uvijek oprašta“, prvo zatvaram jedno oko, a zatim oba i polako grijeh preuzima upravljanje mojim životom.

Možda nam lakoću s kojom mala stvar polako postane veliki skandal, predstavi sljedeći naslov iz talijanskih novina: „Don Euro na suđenju. Svjedoci govore o gay zabavama, „seks i droga“ – život kakav je svećenik imao.“ (usp. https://www.corriere.it/cronache/22_febbraio_02/don-euro-l-ex-parroco-luca-morini-condannato-7-anni-mezzo-festini-soldi-offerte-2e8a6212-8451-11ec-9b6b-cb049c7004c9.shtml).

Don Luca Merini, nadimak Don Euro, dobio je upravo zbog lakoće kojom bi, prema optužbi, trošio novac prikupljen od milostinje te mora odgovarati za iznudu, pranje novca, lažno predstavljanje te dilanje droge.

Način na koji bi dolazio do novaca dosegao je razinu bogohuljenja. Naivnim starijim ljudima, vjernicima rekao bi primjerice da je vidio Padre Pia u hostiji prilikom pretvorbe te da mu je Padre Pio govorio njihovo ime. Tako bi iznudio od 1000, 2000, 5000 eura, ovisno koji profil osobe je imao nasuprot. Cijela priča počela se razmotavati kada su 4 mlada *escorta* (mladići koje je seksualno iskorištavao), koji su bili povezani s njim, pokrenuli protiv njega građansku tužbu. „Bio je lud za seksom i drogom, oni su za njega bili opsesija“, kaže jedan od svjedoka. Zabave u luksuznim hotelima nikada ne bi prošle bez „bijeke dame“ (kokaina). Između snifanja kokaina, *escortu* bi bila

obećana radna mjesta s bogatim ljudima. Svećenikov život bio je sačinjen od luksuznih hotela, kokaina i *gay* zabava. Prema navodima novinara tako se ponašao barem 20 godina, zaštićen od moćnika, izvan i u Crkvi. Sada živi u stanu, posebno kupljenom za njega, kojega je platila biskupija.

Ovaj šokantan primjer pokazuje do kuda je moguće ići kada se u život nošen strastima uključi đavao.

Ovakav dvostruki, bogohulni život započinje u mlakome životu osobnog hedonizma. S pravom opominje papa Benedikt XVI. kada kaže: „Katolička vjera udaljena od nadnaravnoga nikada ne može biti ništa više od mlakosti, i to u najboljem slučaju.“ (Papa Benedikt, *Svjetski dan mladih* 2005.)

„Hedonizam i konzumerizam mogu se pokazati pogubnima za nas, jer kad smo opsjednuti udovoljavanjem samima sebi, na kraju bivamo previše usredotočeni na sebe same, na svoja prava i osjećamo očajničku potrebu za slobodnim vremenom da uživamo u životu.“ (Papa Franjo, *Gaudete et exsultate*, 108.) Sloboda da uživamo u životu, a ne sloboda od grijeha da uživamo u služenju Bogu i bližnjemu. „Ni Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi, i dade svoj život u otkup za mnoge“ (Mk 10, 45). Svećenički život i misija uvijek uključuje služenje i križ. Ne iscrpljuje se u tome, ali to uvijek uključuje. Svećenici svih vremena to teško prihvaćaju i teško to uopće shvaćaju.

Nezaposlenost stvara nemir, a nemir pretvodi svakom grijehu i grešnoj navici. Viktor Frankl u svojoj knjizi *Liječnik i duša* kaže: „Nezaposleni postaju sve nezainteresiraniji, a njihova inicijativa sve više kopni. (...) Nezaposleni doživljava neispunjenost svog vremena kao unutarnju neispunjenost, kao neispunjenost svoje svijesti. Zbog svoje nezaposlenosti osjeća se nekoristan. Misli da mu život nema smisla jer je bez posla. Nezaposlenost tako postaje plodno tlo za razvijanje neuroza.“

Svećeništvo bez napora, rada i darivanja vodi u prazninu koja generira veliku frustraciju. A onda se dogodi ona žalosna posljedica koju naš narod šaljivo opisuje riječima: „Nezaposlen poslo i jariće krsti.“

Gorčina i osjećaj promašenosti generiraju u svećeničkom srcu vrlo destruktivni potencijal koji završava u otuđenosti. Svećenik, „slobodni strijelac“, ojađen na Crkvu, biskupsku kuriju i kolege – ogorčeni sudac svačijeg pastoralnog djelovanja osim vlastitog.

b. Na kolektivnoj razini, na razini Crkve

Bez straha Božjega i pogleda u Nebo, u Crkvi, na području doktrine i pastorala, nastaju dva ekstrema: liberalizam (slizavanje s duhom svijeta) i rigiditet (tradicionalizam, čežnja za slavnom i neprežaljenom prošlošću).

Slizavanje s duhom ovoga svijeta su najbolje prepoznali i biskupi svijeta uputivši svojim njemačkim kolegama kritiku na njemački sinodalni put: „Premda rabe mnoštvo vjerskih ideja i pojmova, čini se da tekstovi njemačkoga sinodskoga puta većim dijelom nisu nadahnuti Božjom riječju i tradicijom... nego sociološkim analizama i suvremenim političkim ideologijama, uključujući i rodnu ideologiju. Oni Crkvu i njezino poslanje promatraju prije kroz naočale svijeta negoli kroz naočale Svetoga pisma i obvezujuće predaje (tradicije), istine koja je objavljena Crkvi.“ (Glas koncila, 8.05.2022., »BRATSKE OPOMENE« *Kamo to vodi njemački Sinodski put?*)

Kraće rečeno, izgubio se pogled Objave, Božji pogled, na čovjeka i svijet, a stvarnost se gleda očima dodvoravanja i prilagođavanja. Ne možete služiti dvojici gospodara. Jednog ćete ljubiti, a drugoga prezirati, kaže Isus (usp. Mt 6,24). Nemoguće je biti služitelj Duha Svetoga i služitelj duha ovoga svijeta.

Nerijetko iza ovakvih dodvoravanja duhu svijeta stoji problematičan osobni sustav i ljestvica vrijednosti ljudi koji su zaboravili osobni odnos s Bogom. Doktrinarna konfuzija stvara moralnu konfuziju i jedna drugu „hrane“ stvarajući začarani krug.

Živimo u dobu „gubitka zdravog razuma“. Mala ilustracija za to. Plakat u Njemačkoj. Majka drži jedno dijete u naručju, drugo uz sebe, praćeno tekstom – *Budućnost ili klimatski ubojice?* Plakat dakle sugerira da će rađanje djece pogoršati klimatsku situaciju. Nova „gladna usta“ su nove tone ugljičnog dioksida.

Plakat u Kanadi. Slika malenog djeteta, afroamerikanca, praćena tekstom – *Najviše što možete učiniti za svoje dijete je da nema brata!*

Ako mi izgubimo zdrav razum – tko će ostati? „Ako ovi zašute kamenje će progovoriti“, kaže Isus (Lk 19,40). Ako pastiri izgube zdravi razum i počnu „gladiti“ uši svojih slušatelja, laskati i dodvoravati se, jao nama!

Sveti Augustin govori pastirima: „Zato nemojte ljudima obećavati na zemlji ono što im Bog obećao nije.“ Kaže dalje: „Dobar pastir će reći: ‘Sinko, nadaj se kušnjama i napastima, ali će te Gospodin iz svih izbaviti, ako se tvoje srce ne udalji od Njega.’ I baš zato jer si kršćanin, nešto ćeš više trpjeti na ovom svijetu, jer ti je poslanje služiti i dati svoj život za druge.“ Naše je poslanje istina, Isus Krist, pa i po cijenu križa. Križ je uvijek povezan sa služenjem.

Na hladnoću suvremenog svijeta moguće je odgovoriti i bijegom unatrag. Pokušat ću to prenijeti jednim događajem prije 3,4 godine. Naime, s grupom hodočasnika vraćao sam se autobusom iz Lurda i Fatime. Putem smo stali na jugu Francuske u katedrali Saint Maximine, jer se tu čuvaju relikvije sv. Marije Magdalene. Tu smo i noćili. Svećenika nije bilo, primio nas je bogoslov. Taj bogoslov bio je iz Afrike (iz Konga). Bogoslov mi je privukao pažnju svojom pojavom. Usred ljeta, došao je s biciklom u reverendi, s rimskim kolarom od 5 cola. Govorio mi je kako je biskupija izrazito sekularizirano, ateističko područje, nema zvanja i kako njihov biskup prima bilo koga tko želi doći. Ušavši u katedralu, zaprepastilo me koliko ima prašine po oltarima, kipovima. Sve prazno, zapušteno, bez ljudi. Rastali smo se s dogovorom da mi rano ujutro pripremi u katedrali sve za slavlje sv. Mise kako bi mogli nastaviti put. Ujutro, kada sam došao slaviti sv. Misu, shvatio sam da je sve pripremljeno za sv. Misu, ali na pred-koncilskom oltaru i na pred-koncilski, tradicionalni, način. Normalno, da sam, budući da sam gost, u miru slavio Sv. Misu.

Iz toga sam shvatio jednu drugu stvarnost – od kuda tradicionalizam u Crkvi. Naime, navedena situacija lako se može povezati s psihološkim mehanizmima regresije. Čovjek kada bježi od bolne stvarnosti, regredira na ranije stadije razvoja. Bolesnik ili starac, kada ga boli ili je usamljen, ponaša se kao dijete.

Svećenici i bogoslovi u 21. st., koji „uzdišu“ za slavnom, trijumfalnom prošlošću kada je

Crkva imala snagu, bogatstvo i ugled, bježe od boli koju im stvaraju prazne i zapuštene Crkve. Umjesto da zasučemo rukave, tražimo svjetlo Božje i damo se na put osobne svetosti, tražeći nove načine da evangeliziramo bezbožnu Europu, bježimo u slavni trijumfalizam prošlosti. Kao i liberalizam, i to je stranputica i bijeg od križa.

Rastrgani smo između prošlosti i budućnosti, između nostalgije trijumfalizma i utopije liberalizma, a zaboravljamo živjeti jedino vrijeme koje posjedujemo, a to je sada.

Ono što Isus očekuje od nas, sada, puno je teže jer osobni put svetosti, sada, danas, traži žrtvu i davanje, služenje. Svetost se plaća vlastitom krvlju, vlastitom kožom, vlastitom egzistencijom.

4. „Ljubiš li me više nego ovi?“

Naša vjera je prekrasan Božji dar i nijedna analiza, ma koliko bolna bila, ne oduzima nam radost jer smo Božji, jer znamo tko smo i kamo idemo. Tko ima Boga, ne poznaje pesimizma i ne poznaje malodušje.

Papa Ivan Pavao II. jednom je zgodom zapisao kako tumačenje vjere u pojedinom periodu života Crkve odražava pojedine aspekte transcendentala bića koja su nam poznata iz metafizike (jedno, dobro, lijepo, istinito). Prva stoljeća Crkve obilježila su naglašavanje da je naša vjera jedna i istinita, Isus jedini Put do spasenja i jedina Istina o čovjeku. Vrijeme nakon zadobivanja slobode, tj. nakon Milanskog edikta, Crkva je naglašavala dobrotu vjere, krepostan život, moral, razliku između dobra i zla. Sveti Papa zaključuje kako je moderna i postmoderna vrijeme razvoja sloboda i hedonizma kada na poseban način treba naglasiti transcendental ljepote vjere. Naša je vjera lijepa, naš je poziv najljepši poziv na svijetu. (usp. Pontifical Council for Culture, *The Via Pulchritudinis, Way of Beauty*, 2006.)

U SAD-u je unazad desetak godina objavljena studija o psihološkom i duhovnom zdravlju svećenika. Rezultati su izašli u knjizi pod naslovom: *Zašto su svećenici sretni?* (Mons. Stephen Rosetti: *Why the priests are happy?*, 2011.). Gledane su različite varijable i različiti parametri. Iznijet ću Vam samo neke zaključke.

Prvo, istraživanja su pokazala da su svećenici u odnosu na druge skupine ljudi i zanima-

nja (uspoređivani su s liječnicima, medicinskim sestrama, profesorima, nastavnicima, drugim uslužnim djelatnostima), u prosjeku puno sretniji i ispunjeniji od ostalih skupina.

Nadalje, najsnažniji prediktor (pokazatelj) koji je pronađen kod najsretnijih svećenika bio je općeniti osjećaj unutarnjeg mira. Na drugome mjestu bila je „radost što slave sakramente, osobito sakrament Euharistije“.

Postojala je snažna korelacija i povezanost između bogatog duhovnog života (klasične katoličke pobožnosti), nutarnjeg mira i sreće u svećeništvu. Zanimljiv je graf koji pokazuje broj minuta provedenih u osobnoj molitvi i osjećaj emocionalne iscrpljenosti i usamljenosti, koji negativno korelira. Sa svakom dodatnom minutom osobne molitve smanjivao se osjećaj usamljenosti, emocionalne iscrpljenosti i sindrom izgaranja.

Tri četvrtine (preko 75%) svećenika svjedoče da imaju izvrstan odnos sa svojim biskupom i podržavaju njegovo vodstvo i svoju povezanost opisuju izrazito čvrstom.

Najprije sebe, a potom izgubljenog čovjeka, treba zadiviti ljepotom vjere u Isusa Krista, ljepotom Katoličke Crkve, ljepotom i radošću slobode koju stvara naša dosljednost i vjernost, naša poslušnost.

Ponekad mi prilaze ljudi pa kažu: „Jadni vi, ne možete se ženiti!“ Ili: „Ne možete ovo ili ono“. Celibat, vjernost obećanjima koja smo dali i poslušnost je naša radost. Ta radost proizlazi iz predanja. Vjerujem da ste puno puta osjetili radost kada ste navečer legli u krevet umorni, cijeli ste dan radili, sve je bilo puno, izmolili ste časoslov, kronicu, ispovijedali ste, slavili sakramente taj dan ili možda postili, obavljali svoje staleške dužnosti, bili vjerni svome Bogu. Nema veće sreće za svećenika, nego se dobro umoriti.

Da! Imamo mi svojih grijeha i prostora za obraćenje i svaki dan ih otkrivamo sve više. Ali, „svetost Crkve sastoji se u onoj moći posvećivanja što ga Bog u njoj vrši usprkos

ljudskoj grešnosti.“ (Papa Benedikt XVI., *Uvod u kršćanstvo*, KS, 2017., 343. str.).

Osobno, uvijek mi je bio drag lik Mojsija. Mucavac, kojemu Bog povjerava veliki zadatak. Čovjek koji ne zna govoriti, ali je posrednik između Boga i naroda. S jedne strane, u razgovoru i kontaktu s Bogom, a s druge strane urođen u život i svakodnevicu naroda. Ne samo u svakodnevicu, već i grijeh naroda. Toliko puta bježi, sumnja, pada. No, kada je Bog, zbog nevjere, odlučio uništiti narod, on kaže: „Ako ćeš uništiti narod, i mene zatri s njime“.

Kako je uvijek iznova uspijevaao vratiti narod Bogu? Najprije bi sam odlazio na Horeb ili u šator sastanka i svoje je srce vraćao Bogu. Narod ćemo vratiti Bogu jedino ako se mi najprije svim srcem i žarom vratimo prvoj ljubavi. „Nitko ne može biti duhovni otac nekome drugomu, dok sam nije bio duhovni sin.“ (Goran KARDUM: *Psihološki vidovi duhovnog očinstva*, Služba Božja, 57 (2017), 398. – 404. str.). Odgajat ćemo sinove i kćeri za Boga ako i sami budemo poučeni i vođeni od Boga.

„Istinski duhovni otac prepoznaje se po tome jer drugoga približava Bogu“, kaže sv. Grgur Nazijanski. Ostalo su najamnici i nije im do ovaca. Netko je otac, ne zato što mu je dokazano biološko očinstvo, već zato što je preuzeo odgovornost za dijete. Preuzeti odgovornost za nekoga u naravnom smislu je puno, ali preuzeti odgovornost za vječno spasenje nekoga, velika je odgovornost koja mora biti trajni ispit savjesti. Jesam li učinio sve? Baš sve?

Sv. Ivan Zlatousti kaže za sv. Josipa da se „stavio u službu cjelokupnog plana spasenja“ prihvativši Isusa kojemu nije bio naravni otac, već poočim. Staviti se sav u službu plana spasenja, uložiti sav život u spasenje povjerenih nam duša, preuzeti odgovornost za drugoga, „biti tajanstvena Božja prisutnost u svijetu“ (Benedikt XVI.) izvor je duboke svećeničke radosti koju ne može pomutiti nijedna napast, grijeh, trend ili mudrovanje ovoga svijeta.

Tajnik za odnose Svete Stolice s državama posjetio BiH

BILJEŽIMO

Tajnik za odnose Svete Stolice s državama nadbiskup **mons. Paul Richard Gallagher** bio je od 17. do 20. ožujka u Bosni i Hercegovini. Tom prigodom susreo se sa svim nad/biskupima u BiH te s predstavnicima civilnih vlasti različitih razina.

Prvoga dana svoga posjeta slavio je sv. misu na latinskom jeziku u sarajevskoj katedrali Srca Isusova. U zajedništvu s nadbiskupom Gallagherom bio je vrhbosanski nadbiskup metropolita **mons. Tomo Vukšić**. Koncelebriralo je 30-ak svećenika među kojima su bili: generalni vikar VN-a **mons. Slađan Ćosić** i otpravnik poslova u Apostolskoj nuncijaturi u Sarajevu **mons. Amaury Medina Blanco**.

Nastavak brige Svete Stolice za BiH

Prije početka euharistije nadbiskupa Paula pozdravio je metropolita Vukšić izražavajući radost na njegovu dolasku u ime cijele katoličke zajednice i njezinih biskupa u BiH. Podsjetio je kako su s istom nakanom molitve za mir u svijetu u katedrali molili mnogi, a među njima i dva nasljednika apostola **Petra: Sveti Ivan Pavao II.** 1997., o čemu svjedoči svjetiljka mira koju je on darovao te **papa Franjo** koji je glavni grad BiH pohodio 2015.

“Zato Vaš dolazak, zajedno sa svim ljudima čistih nakana, doživljavamo kao nastavak brige Svete Stolice za ovaj dio Kristove Crkve i za njezine članove te za bolju budućnost, dijalog i suradnju svih ljudi koji ovdje žive”, rekao je nadbiskup Vukšić te podsjetio kako je u svom govoru za vrijeme Posljednje večere Isus sudionicima toga prvog euharistijskog slavlja u povijest, između ostaloga, kazao: “Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši” (Iv 14,27).

Poziv na obraćenje ka bratskoj ljubavi

U svojoj propovijedi na talijanskom jeziku, koju je pročitao na hrvatskom profesor na KBF-u **dr. vlč. Josip Knežević**, mons. Gallagher najprije je promišljao o misnim čitanjima u

kojem **prorok Jeremija** predstavlja dvije kategorije ljudi: čovjeka “koji se uzda u čovjeka” i “srce svoje od Gospodina odvraća”, te onoga “čovjeka koji se uzdaje u Gospodina i kome je Gospodin uzdanje”. Navodeći kako je prvi “proklet”, a drugi “bлагословљен” dodao je kako Isus u evanđelju otkriva užasnu opasnost kojoj su izloženi oni koji mirno uživaju u svom imetku, misleći samo na sebe. “I ovdje nas priča suočava s dvije scene: prva opisuje situaciju bogatog i siromašnog čovjeka na zemlji. Bogataš je tipični tražitelj užitka, koji ne mari ni za što osim za uživanje u životnim radostima, ne razmišljajući ni o Bogu ni o drugima, ni o budućem životu (...) Potpuno suprotno stanju i ponašanju bogataša Isus predstavlja siromaha: on je čovjek pravedan koji, unatoč krajnjoj bijedi, ne gubi povjerenje, nego je uvjeren da mu ‘Bog pomaže’”, istaknuo je propovjednik te naglasio kako razdvojenost i suprotnost između njih dvoje ostaje, ali se njihove sudbine zamjenjuju. “Siromah je odnesen ‘u krilo Abrahamovo, židovski je to izraz koji označava vječnu sreću (...) Dok se bogataš strmoglavljuje ‘u teške muke u paklu’”, posvijestio je mons. Gallagher te naglasio da Isus želi reći kako će Božja pravda ponovno dovesti u ravnotežu siromaštvo i nepravde života.

Nadalje je progovorio kako evanđelje ne može biti “sedativ” ili tableta za spavanje pred nepravdama, već budi savjesti, pozivajući na obraćenje, na odvajanje od materijalnoga, da bi se okrenuli bratskoj ljubavi i dijeljenju dobara.

Sarajevo je europski Jeruzalem

Naglasivši kako posebice moli za mir potaknuo je nazočne da mole za Ukrajinu u kojoj, kako je nedavno rekao Sveti Otac “teku rijeke krvi i suza” i gdje “se ne radi samo o vojnoj operaciji već o ratu koji sije smrt, razaranja i bijedu”.

“Mir je, podsjetio nas je Papa, ‘Božji san, Božji plan za čovječanstvo, povijest i sve stvoreno. To je plan koji uvijek nailazi na protivljenja od strane čovjeka i od strane zloga’. Bosni i Hercegovini, zemlji u kojoj se susreću, a ponekad i sukobljavaju različite kulture i tradicije,

posebno je potreban dar mira i graditelji mira, odnosno ljudi, za koje je prorok Jeremija rekao da su blagoslovljeni i uzdaju se u Gospodina", dodao je propovjednik te se zapitao kako obični ljudi mogu izgraditi mir. Nadalje je posvijestio neke od "metoda", a prva od njih je izgrađivanje mira sa samim sobom i onima u blizini uklanjajući prepreke koje sprečavaju brigu o potrebitima. Dodao je kako je to proces izgrađivanja mentaliteta koji treba pobijediti ravnodušnost.

Završavajući homiliju ponovio je riječi Ivana Pavla II. izrečene na početku njegova apostolskog pohoda Sarajevu 1997. koje se i danas čine vrlo aktualnima: "Neka više nikada ne bude rata, neka više nikada ne bude mržnje i nesnošljivosti! (...) Nagon osвете mora ustupiti mjesto osloboditeljskoj snazi oprostjenja, koje će okončati zagrižene nacionalizme i zahtjeve što iz njih proizlaze (...) Raznolikost je bogatstvo kada se pretvori u međusobno nadopunjavanje u nastojanju oko služenja miru i izgradnji uistinu demokratske BiH."

Na kraju euharistije mons. Paul je istaknuo da je kao i svake srijede imao susret s papom Franjom koji mu je rekao neka "prenese pozdrave svima vama od njega". "Bio bih sretan kada bi moja prisutnost među vama ovih dana bila shvaćena kao bliskost Svetoga Oca. Hvala svima", rekao je na kraju tajnik za odnose Svete Stolice s državama.

Misno slavlje, kojem je nazočio, između ostalih, i visoki predstavnik u BiH **Christian Schmidt**, animirao je Katedralni mješoviti zbor.

Za vrijeme svoga službenog boravka u BiH mons. Gallagher, osim Sarajeva, pohodio je Banja Luku, Mostar te Međugorje. Tom prigodom, osim s nad/biskupima u spomenutim mjestima, susreo se s poglavarima vjerskih zajednica u BiH, s visokim predstavnikom u BiH, članovima Predsjedništva BiH, predsjedateljem vijeća ministara BiH, ministricom vanjskih poslova BiH, predsjednicom RS-a.

Ž. I., KT

Misa bdijenja u sarajevskoj prvostolnici

Svečanu misu bdijenja u uskrsoj noći 16. travnja u katedrali Presvetog Srca Isusova u glavnom gradu BiH predslavio je vrhbosanski nadbiskup metropolita mons. Tomo Vukšić.

U koncelecijaciji je bilo 15-ak svećenika među kojima i generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Slađan Ćosić**.

Svijeća kao simbol

Na početku bdijenja, nakon procesije od oltara do ulaznih vrata u prvostolnicu, nadbiskup je blagoslovio oganj na stepeništu katedrale. Zatim je urezao u uskrso svijeću križ te prvo i posljednje slovo grčkog alfabeta - alfa i omega koja označuju Krista. Potom je na krakove i u sredinu križa, na kojem su ispisani brojevi godine 2022. stavio pet zrna tamjana koji označuju pet rana Krista raspetoga. Nakon što je zapalio i pokadio uskrso svijeću, simbol Krista koji je svjetlo svijeta što rasvjetljuje tamu, ona je u procesiji pronesena kroz katedralu, postavljena na svijećnjak u svetištu te pokađena. "Svjetlo Kristovo" i "Bogu hvala" odjekivalo je katedralom dok je svijeća u procesiji nošena do oltara te su jedna po jedna i male svijeće nazočnih vjernika upaljene.

Zatim je đakon **vlč. Dino Mustafi** otpjevao *Uskrso hvalospjev*, a nazočni su vjernici potom poslušali tri starozavjetna čitanja: izvješće o stvaranju svijeta, žrtvovanje Izaka te izlazak iz Egipta. Prigodni psalmi pjevani su između različitih čitanja.

Potom je uslijedilo svečano pjevanje *Slava* uz stajanje svih nazočnih, zvonjenje zvona te sviranje orgulja koje su bile "zaštjele" od Velikog četvrtka, to jest, mise Večere Gospodnje. Nakon pročitano novozavjetnog teksta javljena je velika vijest Kristova uskrsnuća, poslije čega su nazočni zapjevali *Aleluja*.

Na kraju je naviješteno evanđelje, koje iz pera **Sv. Ivana**, govori o ženama koje su otišle pomazati Isusovo tijelo i našle prazan grob te se vratile i to javile učenicima.

Uskrsnuće kao radost i nada

Na početku jezgrovite homilije nadbiskup Vukšić je pojasnio da je u liturgiji bdijenja

zajednica vjernika budna dok čeka Isusovo uskrsnuće i njegovu pobjedu nad smrću. Naglasio je kako to u vjernicima budi brojne i posebne osjećaje. "Prije svega sjećamo se toga važnoga događaja iz Isusova života, koji je važan za sve naše živote, i za sve živote ljudi koji su kročili te koji će kročiti zemljom. Ovo je noć u kojoj osim sjećanja doživljavamo radost zbog Isusova uskrsnuća i nadu zbog našega uskrsnuća", rekao je nadbiskup Tomo dodajući kako se "radujemo što je Isus pobijedio smrt".

"Radujemo se svjetlu koji proizlazi iz ove svijeće. Ono simbolizira njegov izlazak iz groba, svjetlo vječnoga života koje je razbilo tamu groba. To je naša radost zbog Njega i Njegove pobjede", kazao je mons. Vukšić te potom progovorio o "nadi zbog obećanja da ćemo i mi jednom uskrsnuti". "On nam je to obećao. Od Kristova uskrsnuća i naše uskrsnuće, a u večerašnjoj liturgiji od njegova svjetla i naše svjetlo. Zato smo, prolazeći kroz ovo zdanje, od njegova svjetla koje označuje pobjedu i život vječni, mi palili svoje svijeće koje naznačuju našu buduću pobjedu nad smrću i život vječni. Od njegova svjetla naše svjetlo", ustvrdio je i nadalje posvijestio kako je Isus svojim uskrsnućem pobijedio sve zapreke i otpore svijeta.

"Protiv njega ustala je i ondašnja vlast, cijeli državni aparat Rimskoga Carstva, vjerojatno najvećega, najsnažnijeg i najsloženijeg državnog sustava u ljudskoj povijesti. Ustalo je protiv uskrsnuća i famozno rimsko pravo jer je prema tim paragrafima izrečena smrtna presuda Isusu. Ustala je i snažna vojska toga Carstva, ali se i ona razbježala", kazao je propovjednik te podsjetio kako su Isusovo uskrsnuće odbijali i neki ondašnji filozofski i akademski krugovi te učeni ljudi. "Na simboličan način cijela zemlja se pridružila otporu Isusova uskrsnuća u obliku kamena koji je stavljen na njegov grob kao sigurnost da će zauvijek ostati zatvoren u mraku. A on je sve te zapreke, i još mnoge druge, pobijedio na svoj način", dodao je i obrazložio da je to "jednostavno zato što Isusovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta nego za ovaj svijet".

“Ponosni smo zbog toga i zahvalni jer vjerujemo da ćemo, usprkos svih onih koji se protive našem hodu ka vječnosti, i mi pobijediti, kako je nekoć Isus pobijedio one silne otpore i snage protivne njegovome uskrsnuću”, posvijestio je nadbiskup Tomo i progovorio o tome da “moje uskrsnuće ovisi i o ponečemu s ovoga svijeta, o mojoj volji i želji te nastojanju da slijedim Njegov put”.

Pred kraj propovijedi je svima koji niječu uskrsnuće Isusa Krista poručio ono što su čule tri žene iz misnih čitanja: “Što tražite Živoga među mrtvima?” “Svi ‘proroci’ koji naučavaju da je Isus još uvijek u grobu, pod kamenom, glas s nebesa i njima i nama večeras ovdje poručuje: ‘Ne tražite živoga među mrtvima, on je uskrsnuo, nije u grobu’ On je prvi od

usnulih, i ako Bog i mi ćemo o Njegovom ponovnom dolasku krenuti putem uskrsnuća”, riječi su kojima je završio svoju propovijed nadbiskup Tomo.

Blagoslov nazočnih

Nakon propovijedi, u krsnoj službi, nadbiskup je blagoslovio krsni studenac te blagoslovljenom vodom poškropio nazočne u spomen na krštenje svakog pojedinog kršćanina. Misa je nastavljena euharistijskom službom.

Tijekom mise bdijenja ceremonijama je ravnao **vlč. Ivan Rako**, a liturgijsko pjevanje animirao je mješoviti katedralni zbor pod ravnanjem **vlč. Marka Stanušića**.

Ž.I., KT

XXVI. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

Na Uskrsnu srijedu, 20. travnja u Sarajevu je održan Sabor svećenika koji pastoralno djeluju u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, a koji je ove godine anticipiran zbog redovitog provincijskog kapitula Franjevačke provincije Uzvišenja Sv. Križa Bosne Srebrene.

Sabor je započeo euharistijskim slavljem u sjemenišnoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda, koje je predvodio vrhbosanski nadbiskup metropolita **mons. Tomo Vukšić**, u suslavlju vrhbosanskog nadbiskupa u miru **Vinka kard. Puljića**, provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene **fra Joze Marinčića**, generalnog vikara Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Slađana Ćosića**, rektora Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa **preč. Zdenka Spajića** i ostalih okupljenih svećenika, njih 100-tinjak.

Na početku, nazočne je pozdravio rektor Spajić koji je izrazio radost jer su se svećenici nakon dvije pandemijske godine ponovno okupili na ovom radosnom događaju.

Vrste "emausa"

Nakon svetopisamskih čitanja i naviještenoga Evanđelja, vrhbosanski nadbiskup uputio je prigodnu **propovijed**, osvrnuvši se na pročitani odlomak iz **Lukina** evanđelja. „Bilo je rano nedjeljno jutro, treći je dan otkako je Isus osuđen, razapet, umro i pokopan u tuđi grob jer svoga nije imao. Isusovi učenici su njegovu osudu i smrt doživjeli vrlo tragično (...) U takvoj situaciji straha i iznevjerenih nada tri žene su prve odlučile otvoriti svoja zaključana vrata i pojaviti se u javnosti. Bile su to **Marija Magdalena, Ivana i Marija Jakovljeva**. One su 'prvog dana u tjednu' došle na mjesto Isusova ukopa, našle prazan grob (...) Nakon toga one su se vratile 'te javiše sve to jedanaestorici i svima drugima' (Lk 24,9).

Nakon što se ovo dogodilo, neke Isusove učenike uhvatila je dodatna panika te su vrlo brzo bili na putu što dalje od Jeruzalema. To pokazuje primjer dvojice iz današnjeg evanđelja (Lk 24,13-35), koji su krenuli prema mjestu Emaus (...) Jedan se zvao **Kleofa**, a drugome ne znamo imena (...) Ova dvojica Isusovih učenika su primjer ljudi, koji su uvjereni, da su im poto-

nule sve lađe (...) Zato je takvim osobama često svojstvena reakcija napuštanja svega i bijega na drugo mjesto“, podsjetio je nadbiskup.

U nastavku je objasnio kako je ova poučna zgodna iz Svetog pisma može biti od velike koristi svakom čovjeku, koji se bilo gdje i bilo kada nađe u teškim problemima i mukama. „No, vjerujem razboritim u događaju s puta u Emaus potražiti odgovor na neka današnja pitanja. Moramo imati hrabrosti i pitati se također: Što nama svećenicima, okupljenima danas, predstavlja pokušaj dvojice Isusovih učenika da odu u Emaus i što nam poručuje? Osnovna je poruka da iskren učenik (...) Isusa prepoznaje slušanjem njegove Riječi i slavljenjem sakramenta lomljenja kruha i da na takav način, u društvu s Isusom, otkriva volju Božju, doživljava vlastito obraćenje i prepoznaje koji su pravac, mjesto i način za višenje svoga poslanja (...) Gori li u nama srce dok nam Isus govori? Hoćemo li ga prepoznati u lomljenju kruha? Hoće li oni, koje možda vuče bilo koja vrsta 'emausa', shvatiti poruku današnjeg Evanđelja? Hoće li se, kao Kleofa i njegov prijatelj, razočarati u svoja razočaranja te učiniti obrat i promijeniti pravac? Hoće li se pridružiti hrabrima, koji su također ponekada u strahu i pomalo razočarani, ali znaju da se problemi rješavaju samo tamo gdje nastaju i postoje? I hvala svima vama, braćo, koji tako činite“, poručio je, među ostalim, nadbiskup Tomo.

Razvijen preventivni pristup

Poslije svete mise uslijedio je radni dio susreta u dvorani Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije, tijekom kojega je mons. Ćosić uputio uvodnu riječ, te pozvao da se okupljeni prisjete onih svećenika koji su preminuli u posljednje dvije godine.

Moderatorica radnog dijela, umjesto opravdano odsutnog **dr. vlč. Šime Maršića**, bila je voditeljica Ureda za savjetovanje Vrhbosanske nadbiskupije i profesorica zagrebačkog KBF-a **dr. Sanda Smoljo Dobrovoljski**.

Prije samog otvaranja teme *Zaštita maloljetnika kao pastoralna potreba*, i nadbiskup se kratko obratio istaknuvši kako je ovo u Vrhbosanskoj nadbiskupiji preventivna tema, a ne posljedična.

Usljediła su potom *online* obraćanja. Najprije je uvodnu riječ u temu ovog susreta uputio predsjednika Instituta za antropologiju pri Papinskom sveučilištu *Gregoriana* u Rimu **dr. p. Hans Zollner**, koji je okupljene ohrabrio u promišljanju što se može učiniti, počevši od bogoslovlja gdje je ljudska izgradnja presudna za prevenciju zlostavljanja. „Zašto je to važno? – Iskustva iz prošlosti poučila su nas da stvaranje i pisanje pravila i smjernica nije dovoljno. Naučili smo da jedino kroz odgojne i formativne programe možemo promovirati promjenu mentaliteta i stav, tako da 'mi' kao Crkva i 'ja' kao svećenik stavljamo dobrobit malenih i ranjivih osoba na prvo mjesto“, kazao je p. Zollner te u nastavku naglasio neke ključne točke za izgradnju svećenika: 1) Kvaliteta, a ne kvantiteta; 2) važnost dobrog praćenja; 3) potrebno je posvetiti više vremena i planirati individualnu izgradnju; 4) biskupije i religiozni instituti trebaju dovoljno formirane odgojitelje za njihov zadatak i 5) smjernice za svećeničku formaciju Kongregacije za kler.

Na njega se nadovezao **dr. don Daniel Portillo Trevizo**, svećenik, psiholog i profesor također na Institutu za antropologiju pri *Gregoriani*, progovorivši na temu *Preventivni pastoral prezbitera*. On je, među ostalim naglasio, kako je trajna formacija svećenika u biskupiji jedan je od najvažnijih elemenata adekvatnog crkvenog preventivnog sustava. „Odgoj svećenika je predložak zaštite i skrbi Crkve. Određeni način na koji pojedina mjesna Crkva brine o svojim svećenicima, treba biti motiv i poticaj jednako postupanja sa zajednicom vjernika (...) Trajna formacija svećenika u perspektivi prevencije poziva prezbitarij da 'izađe' iz vlastite pastoralne udobnosti i da se odvaži doći do svih crkvenih periferija gdje se nalaze oni koji su posredno i neposredno pretrpjeli seksualno zlostavljanje i gdje se nalaze sekundarne žrtve koje trpe ne-izravne posljedice istog zlostavljanja. Za svaki prezbitarij skrb i zaštita moraju biti zapovijed, koja nam s jedne strane omogućuje da budemo bliski drugima, a s druge nas strane uči poštivati granice njihove privatnosti. Biskupija s razvijenim preventivnim pristupom dopustiti će si u svome mentalitetu biti dirnuta; naviještati će Radosnu vijest pečatom Božje zašti-

te i nježnosti, izgrađujući sigurne sredine za one koji su njezini članovi“, poručio je don Daniel.

Prepoznati i djelovati

Na temu *Spolno zlostavljanje maloljetnika i odgovor Crkve u svjetlu kanonskog prava* progovorio je sudski vikar, biskupski povjerenik za zaštitu maloljetnika i profesor kanonskog prava na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu **dr. fra Šimo Ivelj**. Najprije je objasnio zašto se baš tema odnosi na „odgovor Crkve u svjetlu kanonskog prava“. „Zato jer se misli kako Crkva nije dovoljno dobro odgovorila, no uistinu – Crkva je odgovorila, samo je pitanje: koliko smo mi upoznati s tim njezinim odgovorom“, naglasio je fra Šimo.

„Crkva je napokon smogla snage da u 21. st. zauzme stav nulte tolerancije po pitanju odgovornosti počinitelja pedofilije unutar Crkve, kao i po pitanju onih koji su to zataškavali. Bilo je slučajeva – ne možemo reći da nije – kada se pojedini biskupi i redovnički poglavari nisu snašli pred prijavljenim zločinom zlostavljanja ili nisu shvatili ozbiljnost žrtava koje su stradale, te su one jednostavno bile zanemarene ili ih se uopće nije saslušalo (...) I Crkva je pozvana na ovo pitanje jasno odgovoriti i to je činila donoseći različite pravne odredbe“, napomenuo je dr. Ivelj te u nastavku u kratkim crtama prešao kroz spomenute odredbe.

Među ostalim, dalje je naglasio kako je **papa Franjo** nezaustavljiv po pitanju zaštite maloljetnika te je tako, uz ostalo, 2021. promijenio i čitavu VI. knjigu Zakonika kanonskog prava, a samim tim i kanon koji se odnosi na pedofiliju – 1398.

Progovorio je i o načinima zlostavljanja – odnosno koje radnje se sve ubrajaju u isto, te o načinima prijavljivanja zlostavljanja maloljetnika, odnosno ranjivih osoba.

Na kraju je, klinička psihologinja i integrativna psihoterapeutkinja **dr. Gordana Buljan Flander**, koja je osnovala Polikliniku za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, održala predavanje *Zlostavljanje djece: znakovi, podrška, oporavak*. Ona je podijelila svoja iskustva o zlostavljanju djece koja se najčešće, kako je istaknula, događaju u obitelji. „Uvijek očekujemo da nam je obitelj mjesto koje nam je naj-

sigurnije, ali zlostavljanoj djeci to je najnesigurnije mjesto. Kako bismo znali o koliko širokom problemu je riječ, samo ću vam navesti nekoliko podataka: u Europi je 18 milijuna djece doživjelo seksualno zlostavljanje; 44 milijuna fizičko nasilje; u svijetu – od sedam i pol milijardi ljudi – milijardu je doživjelo neki od oblika nasilja (...) I ono što je bitno – jest da najčešće zlostavljanja čine roditelji ili bliski članovi obitelji, i zato mi je drago da surađujemo jer vi, možete prepoznati, možete djelovati, možete zaštititi maloljetnike. Problem je sa zlostavljanjem roditelja to što više od polovice djece neće to nikome reći“, naglasila je dr. Gordana koja je kratko prošla kroz razne oblike zlostavljanja.

Među ostalim, iz iskustva rada s 1 700 maloljetnika, kazala je kako je samo njih dvoje ili troje „zlostavljano u Crkvi“, i to da svaki od tih slučajeva nije bio vezan uz klerika...

Mons. Slađan radni je dio programa priveo kraju podijelivši s okupljenima određene informacije oko pastoralnog djelovanja, te je druženje nastavljeno tijekom zajedničkog objeda u prostorijama Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa.

Podsjetimo, ovaj 26. sabor svećenika koji djeluju u Vrhbosanskoj nadbiskupiji održan je nakon što je u prethodne dvije godine bio otkazan zbog pandemije *koronavirusa*.

J.P., KT

BILJEŽIMO

Nova uprava Franjevačke provincije Bosne Srebrene

BILJEŽIMO

Na redovitom Provincijskom kapitulu 27. travnja za novoga provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene izabran je **fra Zdravko Dadić**, za vikara **fra Janko Curo**, a definatori su: **fra Miro Relota**, **fra Vinko Sičaja**, **fra Drago Pranješ**, **fra Stipo Kljajić**, **fra Petar Jeleč** i **fra Ivo Orlovac**.

Istoga dana vrhbosanski nadbiskup i metropolita mons. Tomo Vukšić novoizabranom provincijalu i upravi uputio je čestitku. U njoj je, među ostalim, poručio: "Franjevačka provincija Bosna Srebrena, koja nosi ime svetoga Križa, u Vama je dobila svoga novog poglavara. Radujem se i čestitam! Braća su Vama i svim ostalim članovima Uprave, kojima također čestitam, ovim izborom iskazala veliko povjerenje. A po zagovoru svih svetaca i mučenika, posebice po zagovoru Sv. Franje, neka Vaše novo služenje, kao i poslanje sve braće u Provinciji, i ubuduće bude na veću

slavu Božju, na porast Kraljevstva Božjega, unutarcrkvenoga zajedništva i međusobne sloge i ljubavi među svim ljudima."

Ove riječi izrekao je u ime prezbiterija, redovništva i vjernika cijele Vrhbosanske nadbiskupije u kojoj djeluju brojni članovi provincije Bosne Srebrene. "Zahvaljujem za poziv da zajedno sa svim članovima Kapitula na početku njegova zasjedanja slavim svetu misu i zazovem Duha Svetoga. Hvala također za poziv da sutra, kao dio kapitularnoga zasjedanja, uvedem u razmišljanje o našoj sinodalnoj suodgovornosti za Crkvu Božju i njezine članove na putu dobrote i posvećenja, naviještanja i svjedočenja. I radujem se budućoj suradnji u služenju za duhovno dobro Naroda Božjega", zaključio je na kraju svoje poruke vrhbosanski nadbiskup.

D. K.

Nadbiskup Vukšić otvorio svibanjsku pobožnost u Olovu

Na blagdan Sv. Josipa Radnika, 1. svibnja, u Svetištu Gospe Olovske, vrhbosanski nadbiskup metropolita mons. Tomo Vukšić svečanom misom otvorio je svibanjsku pobožnost.

Prema višegodišnjoj tradiciji nakon vremena za svetu ispovijed, blagoslova pristiglih vjernika i hodočasnika te procesije s čudotvornom slikom Gospe Olovske uz molitvu krunicе, započelo je misno slavlje.

Najstarije svetište na Balkanu

Uz nadbiskupa Vukšića koncelebrirali su netom na Provincijskom kapitolu izabrani novi provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Zdravko Dadić, čuvar olovskog svetišta fra Ilija Božić te desetak svećenika. Euharistija je okupila veliki broj redovnica, bogoslova i hodočasnika iz okolnih župa, ali i BiH.

Okupljene je prije početka mise pozdravio i riječi dobrodošlice, posebice nadbiskupu Vukšiću, novom provincijalu i pristiglim fratrima, upravitelj Svetišta Gospe Olovske fra Ilija.

Novi provincijal fra Zdravko je u svome obraćanju napomenuo kako je Gospino svetište u Olovu najstarije na Balkanu. «To govori o mjestu i o potrebama (...) Ovdje smo sa željom započeti mjesec svibanj kako bismo kazali Majci 'hvala ti' za sve milosti koje smo osjetili na ovom mjestu. Vidite kako se ovo svetište materijalno obnavlja, a ovo je mjesto koje nas uvijek iznova duhovno obnavlja», rekao je, između ostaloga, fra Zdravko ističući kako je u životu vjernika potrebno duhovno obnavljanje. «U našem životu potreban je trenutak u kojemu ćemo zatražiti Gospinu i Božju prisutnost», posvijestio je te pozdravio «otvorena srca» vjernike, bogoslove, časne sestre, svećenike, defintore Bosne Srebrene, nadbiskupa te na kraju potaknuo nazočne za molitvu za mir na svijetu, a posebice u Ukrajini.

Na početku euharistije mons. Vukšić je blagoslovio vodu kojom je potom poškopio nazočne vjernike i hodočasnike.

Gospa kao zvijezda zornica

Poslije svetopisamskih čitanja i naviještenoga evanđelja nadbiskup je uputio prigodnu ho-

miliju čiji je naslov bio *Kršćani su svjedoci nade, a Marija im je uzor*. Na početku je, ističući kako je mjesec svibanj više stoljeća vrijeme kad katolici na poseban način iskazuju štovanje prema Blaženoj Djevici Mariji, rekao kako to čine iz zahvalnosti jer je ona, po Božjem izabranju, začela i rodila Isusa, a po svom pristanku postala ponizna službenica volje Božje. «Marijina uloga Majke smješta se na početak Božjega dolaska među ljude te je upravo zato ona često nazvana zvijezdom zornicom. Jer kao što ta zvijezda najavljuje prestanak noći i skorajši izlazak sunca i svjetlo dana, tako je Marija najava budućega Svjetla svijeta», kazao je te posvijestio kako «slijedeći stoljetne tragove pobožnih štovatelja Majke Božje i staze koje su ih vodile prema ovom dragom mjestu, i mi smo danas okupljeni u Olovu oko crkve posvećene Uznesenju Blažene Djevice Marije na nebo».

«Osim što ovdje iskazujemo svatko svoju osobnu pobožnost, kao skromni sadašnji službenici i službenice volje Božje, na Gospodinov oltar prikazujemo također svoje zahvale za sve primljene blagoslove. Prikazujemo i svoje potrebe, muke i probleme, koje smo donijeli kao nakanu ovoga hodočašća, zazivajući Božju pomoć da ih riješimo», dodao je te potom na pitanje zašto je pučka pobožnost u katoličkoj crkvenoj zajednici izabrala upravo mjesec svibanj citirao **Sv. Johna Henryja Newmana** koji je napisao: «Prvi razlog nalazi se u tome što je to vrijeme kada iz zemlje izbije bujno zelenilo, svježe lišće i zelena trava, nakon oštre hladnoće i zimskih snjegova i nakon neugodnih prohladnih vremenskih prilika, te nepredvidivih vjetrova i kiša ranoga proljeća.»

«Mjesec svibanj je, dakle, vrijeme u kojemu se u prirodi gasi zimska obamrlost i, voljom Boga stvoritelja koji je dao prirodne zakone, vidljivo započinje proljeće novoga života. To je vrijeme u kojemu priroda najavljuje i obećava svoje buduće plodove i kad taj dio Božjih stvorenja doživljava, ostvaruje i polako ispunjava svoju nadu za životom», rekao je nadbiskup dodajući kako *Sancta Maria Plumbensis* (Sveta Marija Olovska) već stoljećima okuplja duhovnu braću i sestre svoga Sina Isusa. «Kao oku-

pljena duhovna Isusova braća i sestre, i zato duhovna djeca Njegove majke, za današnje molitvene obrasce u misi odabrali smo one kojima Crkva Gospu časti kao Majku nade. (...) Štujući Gospu kao majku blažene Nade, Crkva tu svoju vjeru često izriče u svojim molitvama», rekao je mons. Vukšić te potom progovorio o pojedinim katoličkim molitvama u kojima se vjernici Mariji obraćaju kao majci nade.

Na kraju je sve želje i nadanja preporučio u Gospin zagovor riječima **Sv. Ivana Pavla II.:** „Marijo, Majko nade, *budi uz nas na našem putu!* Nauči nas naviještati Boga živoga; pomoz nam da budemo svjedoci Isusa, jedinoga Spasitelja; učini nas uslužnima prema bližnjemu, darežljivima prema potrebnima, vršiteljima pravde, revnim graditeljima pravednijega svijeta; zauzmi se za nas koji djelujemo u povijesti, sigurni da će se Očev plan ispuniti.»

Pred kraj mise upravitelj svetišta fra Ilija se zahvalio svim hodočasnicima koji su sti-

gli, između ostaloga, iz Tramošnice, Zenice, Tuzle, Vareša, Vijake, Busovače, Sutjeske, Par Sela, Dubrava i Mostara te policijskoj upravi iz Olova. Zahvalio se Bogu što se nakon dvije pandemijske godine sve polako vraća u normalu te je pozvao vjernike da u velikom broju dođu i za Veliku Gospu. Nadalje je objasnio radove koji se trenutno odvijaju ispred crkve te podsjetio na ono što se planira raditi u skorij budućnosti.

Liturgijsko slavlje skladnim pjevanjem animirao je Zbor bogoslova Franjevačke teologije u Sarajevu *Fra Nenad Dujčić* pod ravnanjem **fra Emanuela Josića.**

Spomenimo da je euharistijsko slavlje, i ove godine, izravno prenosio Radio *Bobovac* Vareš kako na svojim valovima tako i na *Youtube* kanalu. Misu su izravno prenosili i *Radio Marija* BiH te Hrvatski radio *Herceg-Bosne.*

Ž.I., KT

51. dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije

U subotu, 28. svibnja u župi Komušina i na brdu Kondžilo proslavljen je Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije, 51. po redu.

Kao i ranijih godina organizatori su bili Nadbiskupijski centar za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* i župa Uznesenja Blažene Djevice Marije u Komušini. Geslo ovogodišnjeg susreta je *Tih dana usta Marija i pohiti u Gorje* (Lk 1,39).

Obilježavanje Dana mladih Vrhbosanske nadbiskupije u ovom marijanskom svetištu započelo je dan ranije, u petak 27. svibnja, misom uočnicom te radionicom za mlade i noćnim križnim putem.

Rijeka vjernika

U subotu su, od ranih jutarnjih sati, pristizali hodočasnici – pješice i automobilima, a dočekivali su ih volonteri NCM-a. Prema višegodišnjoj tradiciji, najprije su se okupili pored vanjskog oltara iza župne crkve gdje je upriličeno pokorničko bogoslužje koje je predvodio vlč. **Štefan Marković**, župnik vikar u Žepču. Nakon toga bila je prigoda za sakrament pomirenja te je 10-ak svećenika bilo na raspolaganju za ispovijed.

Točno u 10 sati, župnik i čuvar svetišta preč. **Boris Salapić** pozvao je okupljene na molitvu pred slikom Gospe Komušanske, koju je predvodio vrhbosanski nadbiskup metropolita mons. **Tomo Vukšić**. Potom je blagoslovio one koji su nosili sliku te je krenula svečana procesija, u kojoj je ove godine ponovno sudjelovalo veliki broj vjernika iz svih krajeva BiH, ali i iz Hrvatske te ostalih zemalja Europe.

Putem do brda Kondžilo, koji je dug nekoliko kilometra, nošena je Gospina slika, moljena krunica te su pjevane marijanske pjesme, a neki hodočasnici koračali su bosu.

Aktualnost gesla

Dolaskom na uzvišenje – brdo Kondžilo, na kojem se nalazi vanjski oltar i kapelica, započelo je euharistijsko slavlje koje je pred-

vodio mons. Vukšić u koncelebraciji s 20-ak svećenika, među kojima su bili generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije mons. **Slađan Ćosić**, ravnatelj NCM-a vlč. **Šimo Maršić**, preč. Salapić.

Okupljene je na početku pozdravio nadbiskup Tomo, uputivši poseban pozdrav mladima koji obilježavaju svoj dan.

Nakon svetopisamskih čitanja koja je pročitala djevojka iz Žepča, nadbiskup je uputio prigodnu propovijed, koju je započeo riječima od kojih je sazdana ovogodišnje geslo: I pohiti Marija u Gorje. „Čine mi se kao takve barem dvostruko vrlo aktualne. S jedne strane da nas podsjetite na davni događaj kad je Blažena Djevica Marija trudna Spasiteljem svijeta po anđelovom naviještenju samo malo prije ovoga događaja pohitjela u Gorje, gdje je živjela njezina rodica **Elizabeta**, da s njom podijeli radost, i da se s druge strane raduje tome što je i ona noseća. Te riječi imaju danas i drugo značenje – vrlo prikladno i vrlo primjenjivo na ovaj današnji naš događaj. Pohitjeli smo, zajedno s Marijom, u ovo gorje u kojemu se tako dugo okupljaju Marijini štovatelji, vjernici Isusovi koji žele slijediti Marijin poziv i Marijin način služnja Bogu i Spasitelju. I kad se sjećamo ovoga događaja kojega obično nazivamo Pohod Djevice Marije, pitamo se: što mi danas ovdje okupljeni – osim sjećanja na taj sretni događaj u davna vremena – možemo naučiti kao generacija današnjih kršćana iz njega?! – Prije svega ono što je već na neki način bilo rečeno – naučiti se radovati s drugim, koji je radostan i ima razloga za to (...) Radovati se zbog radosti drugog brata i sestre vrhunac je ljudske i kršćanske zrelosti“, posvijestio je nadbiskup vrhbosanski.

U nastavku je kazao kako mi vjernici zahvaljujemo za dostojanstvo koje daruje dragi Bog. „Ali moramo biti svjesni da smo istovremeno poslani – i to svatko ponaosob doslovce – biti preteča, biti navjestitelj, biti svjedok u mjeri u kojoj nam je moguće, na način **Ivana**,

Elizabetinog sina i pripravljeni ovaj svijet, ljude u njemu, njihova srca i njihove savjesti da bi Krist mogao doći i u njihove živote. I vidimo kako je izbor ovoga gesla ne samo podsjećanje na davna vremena, nego istovremeno vrlo suvremen, vrlo poučan i – ako hoćete – vrlo zahtjevan (...) Stoga, neka svatko od nas bude odbljesak nebeskoga sunca; neka bude poput potoka – voda koja će blagoslivljati i natapati ovaj svijet svetošću, ali iz izvora iz kojega postoji svaki potok; i neka svatko od nas zeleni i blista na ovome svijetu kao ova gora, iz Krista vuče vlastite sokove života, kao što svaki list ove gore iz svoga korijena vuče vlastito zelenilo i život“, poručio je među ostalim mons. Tomo.

Molitvu vjernika su pročitali i darove prinijeli katolički skauti iz župa Sv. Luke Novi Grad u Sarajevu i Presvetog Trojstva u Novom Travniku.

Liturgiju su glazbeno animirali članovi župnog zbora mladih Presvetog Srca Isusova iz Brčkog.

Na kraju misnog slavlja okupljenima se obratio župnik domaćin preč. Salapić koji je izrazio duboku zahvalnost svima koji su došli, a poglavito onima koji su sudjelovali na bilo koji način u organiziranju i pripremi Dana mladih, te je posebno izrazio radost da

se nakon dvije godine pandemije *koronavirusa* okupio ponovno veliki broj hodočasnika.

Radost susreta

Nakon mise vjernici su se ponovno u dostojanstvenoj procesiji, tijekom koje se molila krunica i pjevale marijanske pjesme, uputili prema crkvi gdje je nadbiskup Vukšić priveo kraju molitveni dio Dana mladih.

Ondje je za sve bila organizirana okrjepa.

Ove je godine ponovno organiziran i program za mlade. Tako je najprije upriličeno potpisivanje ugovora za dodijeljene grantove NCM-a.

Zatim je vlč. **Ivan Matijević**, pastoralni suradnik u NCM-u, predstavio knjigu ravnatelja NCM-a i profesora na sarajevskom KBF-u vlč. Maršića *Dragi lik tvoj nek' nas posvud prati!*, koja tematizira Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije kroz povijest, a nakon toga uslijedile su *Natjecateljske olimpijske igre*.

Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije, 51. po redu, ponovno je pokazao da ima one na koje se Crkva može osloniti. Mlade koji najprije čvrsto vjeruju i ispovijedaju svoju vjeru, te koji su sposobni i odvažni hrabro koračati kroz život.

J.P., KT

+ vlč. Josip Vranješ

U Sveučilišnoj bolnici u australskom Geelongu 20. ožujka u 63. godini života i 36. svećeništva od posljedica koronavirusa preminuo je svećenik Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Josip Vranješ.

Njegovi zemni ostatci ukopani su na Gradskom groblju u Đakovu 11. travnja. Euharistijsko slavlje u ispunjenoj crkvi Dobrog Pastira u spomenutom slavonskom gradu predslavio je vrhbosanski nadbiskup i metropolit **mons. Tomo Vukšić**, u zajedništvu s đakovačko-osječkim nadbiskupom i metropolitom **mons. Đurom Hranićem**, kotorskim biskupom **mons. Ivanom Štironjom** i 30-ak svećenika. Također je bio prisutan i veći broj redovnica, ali i vjernici iz pokojnikove rodne župe Rostovo, pokraj Novog Travnika.

Uvodeći u sv. misu vrhbosanski nadbiskup izrazio je sućut ožalošćenju obitelji, ali i zahvalnost nadbiskupu Đuri i biskupu Ivanu za kršćansku blizinu. Sve je pozvao na molitvu Bogu kako bi on nagradio sva dobra djela koja po vlč. Josipu učinio, a isto tako da mu Gospodin oprost sve ono što nije bilo dobro.

Prigodnu propovijed nakon naviještene Božje riječi izrekao je kotorski biskup mons. Štironja koji je školski kolega vlč. Vranješa. U uvodu je napomenuo kako sv. misu prikazuje za pokojnikovu dušu, za njegove roditelje, brata i sestru, ali i za drugu dvojicu kolega iz generacije. „Sam izraz ‘misa zadušnica’ upućuje na beskrajnu vrijednost, svetost i bogatstvo koje dolazi od samog Boga Stvoritelja; upućuje na milosni život koji svoju snagu crpi u Bogu koji nas je stvorio na svoju sliku. Sveta misa je najveće čudo i najveći dar, izvor i vrhunac našega kršćanskog života. I duša kao najvažniji dio ljudskoga bića proistječe od Boga koji nas je stvorio na svoju sliku. Mi danas ne molimo za tijelo našega Josipa. Tijelo blagoslivljamo, a za dušu molimo“, kazao je, među ostalim, propovjednik te je podsjetio kako se oproštaj od pokojnog svećenika Vranješa događa u Velikom tjednu. „U središtu pozornosti našeg kršćanskog hoda, osobito korizmenog vremena i Velikog tjedna, nalazi se križ kao znak pobjede i uskrsnuća. To je zasigurno znak koji

se najčešće susreće i najviše spominje. U obliku križa se rađamo, u sjeni križa mi vjernici kršćani živimo, po križu se spašavamo, pod sjenom križa počivamo“, poručio je kotorski biskup te dodao kako je teško i zamisliti koliko je puta taj znak napravio vlč. Vranješ. U nastavku se prisjetio pokojnikova života i svećeničkog djelovanja u Australiji. „Vlč. Josip bio je čovjek, jak i krhak, više blag nego strog, nasmijan i radostan pa i onda kada bi se u srcu svila tuga zbog nerazumijevanja ili osamljenosti. To je taj svećenički križ tuđine koji sam i sam osobno doživio, a tako lijepo opisao jedan moj suradnik nakon pastoralnog sastanka: ‘Oče, mi sada svi odlazimo svojim obiteljima, a vi ostajete sami sa svim vašim i našim brigama’, istaknuo je mons. Štironja te se prisjetio nekih događaja iz prijateljavanja s vlč. Vranješom. „Milosrdni Bože, Oče svih, vječni mir i radost daruj svomu svećeniku Josipu. Budi mu milosrdan i oprost mu manjkavosti i slabosti. Nagradi ga u svojoj ljubavi za svako i najmanje dobro djelo. Dragi prijatelju, danas ti u ime svih prijatelja koje si rado susretao, otvorena srca primao, u ime naše generacije svećenika i kolega, izričem veliko i od srca hvala. Hvala ti za veliko i široko srce, hvala ti za radosno lice s kojim si Boga, nas i sve ljude susretao“, zaključio je na kraju kotorski biskup.

Poslije popričesne molitve životopis vlč. Vranješa pročitao je generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Slađan Čosić**. U njemu je podsjetio kako je svećenik Josip rođen je 29. ožujka 1959. od roditelja **Ilje** i **Anđe rođ. Živko** u mjestu i župi Rostovo kraj Novoga Travnika. Osnovnu školu pohađao je u rodnom kraju, srednju u Dubrovniku, a teologiju u Sarajevu. Za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije zaređen je 27. srpnja 1986. Iste godine, nakon što je nekoliko mjeseci bio kapelan u Komušini, otišao u Australiju i u njoj je djelovao sve do svoje smrti u Sunshineu i Geelongu. „U svojih 63 godine života i 36 godina svećeništva, vlč. Josip je djelovao u tek tri župne zajednice. To je, rekli bismo, svojevrsno odstupanje od nekakvih uobičajenih kanonskih propisa i pastoralnih

kriterija. Međutim, oni koji su ga poznavali i povjeravali mu crkvene službe, svjedoče da je bio jednako dobar graditelj jedne od najljepših crkvi u hrvatskome iseljeništvu – one u Sunshineu – a nadasve graditelj žive zajednice vjernikā. Upravo su članovi tih zajednica, predvođeni vrhbosanskim svećenicima koji trenutno djeluju u nadbiskupiji Melbourne, osjetili potrebu svoju zahvalnost vlč. Josipu iskazati sudjelovanjem na sv. misi zadušnici, prvo u Geelongu, 30. ožujka, a sutradan i u Sunshineu. Istu potrebu očito je imao i nadbiskup Melbournea, **mons. Peter A. Comensoli**, koji je predvodio sv. misu zadušnicu u Geelongu, u zajedništvu sa svojim pomoćnim biskupom i drugim svećenicima“, kazao je mons. Ćosić uz podsjećanje na riječi koje je izrekao nadbiskup Vukšić u svojoj sažalnici te je na kraju izrazio sućut obitelji pokojnog svećenika Vranješa.

Nakon generalnog vikara riječi oproštaja i zahvale izrekao je nacionalni ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. **Tomislav Markić**, a u ime obitelji tekst koji je sastavila pokojnikova sestra, inače redovnica, **s. Andā Vranješ**, pročitao je nećak **Hrvoje**.

Poslije sv. mise uslijedili su ukopni obredi na Gradskom groblju u Đakovu koje je predvodio mons. Vukšić. Vrijedi spomenuti kako su vjernici u Australiji na oproštaju od vlč. Vranješa u njegov lijes stavili malo zemlje i kamenčić iz mozaika iz crkve Sv. Leopolda u Sunshineu, a obitelj je donijela isto tako zemlje iz njegovog rodnog Rostova koju su položili zajedno s njim.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

D. K.

+ mons. Luka Kesedžić

U večernjim satima 22. ožujka u Innsbrucku u 60. godini života preminuo je mons. Luka Kesedžić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije i voditelj Hrvatske katoličke misije u spomenutom austrijskom gradu.

Misa zadušnica i sprovodni obredi bili 27. ožujka u Odžaku, na groblju Novo Selo – Ivanovići, u prisutnosti nekoliko stotina vjernika.

Euharistijsko slavlje predslavio je vrhbosanski nadbiskup metropolita **mons. Tomo Vukšić**. S njim u koncelecijaciji bilo je 80-ak svećenika, među kojima dohorski dekan i župnik domaćin **preč. Ilija Orkić** koji je izrekao riječi pozdrava te izrazio sućut rodbini pokojnog mons. Kesedžića.

U prigodnoj propovijedi mons. Vukšić najprije se osvrnuo na evanđeoski odlomak Lukina evanđelja koji se čitao tu nedjelju te istaknuo kako za njega postoje različiti nazivi: rasipni ili odlutali sin, milosrdni otac... „Kako god ovu Isusovu prisposobu promatrali, naslovljavali u svakom slučaju ona je vrlo prikladna za ovo korizmeno vrijeme. Bilo da je zovemo prisposobom o rasipnom sinu ili kćeri, ako baš hoćete, potrebno je govoriti o napasti udaljavanja od oca nebeskoga. Svaki od nas u sebi nosi opasnost poći putem odlutalog sina. S druge, pak strane, svaki od nas u sebi nosi napast da se možda ponaša na način onoga sina koji je ostao doma, navodno doma s ocem, ali zapravo nikada tu nije bio do kraja jer se ne zna radovati obraćenju brata koji je bivši odlutali, a u jednom času postaje obraćeni“, pojasnio je vrhbosanski nadbiskup.

U nastavku je kazao kako je najispravniji naziv te prisposobe o milosrdnom ocu jer on jednako svoje milosrđe jednako pruža prema oba oblika lutanja. „I jednom i drugome treba obraćanje, ali i prema jednome i prema drugome milosrdni otac pruža svoj blagoslov milosrđa i od oba očekuje obraćenje i raduje se tomu“, kazao je propovjednik uz napomenu kako svaki grijeh učinjen na zemlji je ujedno i grijeh protiv neba. „U ovo korizmeno vrijeme kada s ovoga svijeta ispraćamo zemne ostatke brata svećenika potrebno je da i u njegovo ime i u ime njegova propo-

vijedanja koje je trajalo godinama ponovimo ovu misao o potrebi obraćenja. Vjerujemo da je on koji je bio propovjednik i svjedok u ime Crkve ovih Isusovih poruka sam doživio obraćenje u ovo korizmeno vrijeme kada ga je Gospodin pozvao s ovoga svijeta na bolji“, poručio je mons. Vukšić te je izrazio kršćansku nadu da će se svi jednom s Kristom radovati zauvijek. Tumačeći otajstvo smrti usporio je s tunelom na cesti kojom se putuje kazavši da iako u trenutku ulaska prevladava tama na kraju ipak dolazi svjetlo. „Ne prija nam onaj mrak tunela, onaj trenutak odsutnosti svjetla i prijelaz iz jednoga oblika u drugi kada imamo dojam da se ugasio svjetlo, a zapravo očekujemo s druge strane. Smrt je za nas samo trenutak u kojemu se život ne oduzima nego se mijenja. Pokojni svećenik Luka bio je svjedok upravo toga svjetla“, napomenuo je vrhbosanski nadbiskup te je završno zahvalio pokojnom mons. Kesedžiću za svećeničko služenje kako u Vrhbosanskoj nadbiskupiji tako i u posljednjim godinama u inozemstvu.

Nakon popričesne molitve životopis mons. Kesedžića, kojega je pripremio generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Slađan Ćosić** pročitao je kancelar **preč. Mladen Kalfić**. Među ostalim podsjetio je kako je pokojnik rođen je 24. srpnja 1962. u Novom Selu, u župi Glavosjeka Sv. Ivana Krstitelja u Odžaku, u kojoj je i kršten. Osnovnu školu pohađao je u rodnom gradu, srednju u dječjačkom sjemeništu u Dubrovniku, a filozofsko-teološki studij na Vrhbosanskoj visokoj teološkoj školi u Sarajevu (današnji Katolički bogoslovni fakultet). U katedrali Srca Isusova u Sarajevu primio je sveti red đakonata, 27. studenoga 1988., a u istoj katedrali zaređen je za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije, 29. lipnja 1989. Podsjetio je na službe u kojima je pokojnik djelovao u 33 godina svećeništva: Crkvici-Zenica (1989.-1990.) i u župi Uznesenja BDM u Komušini (1990.-1991.); upravitelja samostalne kapelanije u Tarčinu (1991.-1994.), župnika na Stupu (1994.-2003.) i ekonoma

NAŠI POKOJNI

Vrhbosanske nadbiskupije (2003.-2014.). Od 2014. do 2019. djelovao je u biskupiji Gurk-Klagenfurt na župama Eberndorf (2014.-2015.) i Gallizien, Abtei i Mochling (2015.-2019.), a od 2019. do svoje smrti bio je voditelj Hrvatske katoličke misije u Innsbrucku.

U ime generacije ređenika iz 1989. od svoga kolega prigodnim riječima oprostio se i župnik u Vidovicama **vlč. Marijan Brkić**. Podsjetio je na njihove zajedničke trenutke od bogoslovskih i ratnih godina te je od svih zatražio neka oprostite Luku ono što je učinio u

svojoj slabosti kazujući kako je siguran da pokojnik sa sobom u zemlju nije odnio nikakvu zamjerku nikome.

Stjepan Kesedžić, pokojnikov bratić u svom emotivnom govoru u ime obitelji oprostio se od pokojnog strica. Nakon toga uslijedili su ukopni obredi na mjesnom groblju koje je predvodio nadbiskup Vukšić.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

D. K.

+ vlč. Marinko Grubešić

Nakon kraće i teške bolesti u bolnici u Novoj Biljoj 4. travnja u svojoj 71. godini života i 46. svećeništva preminuo je vrhbosanski svećenik **vlč. Marinko Grubešić**, župnik na Husinu kraj Tuzle. Njegovi zemni ostatci ukopani su na groblju „Javorje“ u Brestovskom 6. travnja.

Sv. misu zadušnicu u brestovskoj župnoj crkvi predslavio je vrhbosanski nadbiskup i metropolita **mons. Tomo Vukšić** u konceleciji je bilo 60-ak svećenika, među kojima generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Slađan Ćosić** te župnik domaćin **fra Ilija Jurić**. Također je sudjelovala pokojnikova rodbina, prijatelji i župljani iz župa na kojima je djelovao tijekom svoga svećeničkog života.

U prigodnoj propovijedi nadbiskup Tomo je najprije istaknuo kako u *Vjeronanju* vjernici ispovijedaju vjeru u uskrsnuće tijela i život vječni što je uporište nade koja i u žalosti, kakva je smrt, dopušta s optimizmom gledati na tu stvarnost. „Vjerujem u uskrsnuće tijela znači da svi životni putovi ne vode samo u groblje, kao što to neki imaju običaj kazati, nego svi životni putovi vode kroz groblje, s onu stranu“, poručio je propovjednik usporedivši ljudski život s rijekom podmornicom koja teče i vidi se do jednoga trenutka kada ponire da bi se pojavila opet nakon određene udaljenosti. Izrazio je nadu da će svećenik Marinko koji je propovijedao vjeru u uskrsnuće ponovo nastaviti svoj tok u obliku života zajedno s Isusom.

U drugom dijelu propovijedi mons. Vukšić napomenuo je kako se Crkva i na ovim područjima susreće s manjkom svećenika. Kazao je kako je nasljednika pokojnih službenika oltara sve manje. „Danas nemamo dovoljan broj nasljednika za naše pokojne svećenike kako bismo s dolaskom novih popunili broj onih koji odlaze s ovoga svijeta (...) Ozbiljno je to pitanje i neka ostane, barem u obliku pitanja, u našim svijestima. Nemamo odgovore na ova pitanja, ali ih moramo postavljati i truditi se zajedno na njih tražiti rješenje. Stoga molimo sve naše pokojne svećenike da jednom lice u lice s našim Gospodinom mole njega jedinoga pravoga i velikoga Svećenika da svojoj Crkvi

na ovim prostorima izmoli i dadne dovoljan broj službenika oltara kako bi njegovo Tijelo – Crkva i njegovi vjernici mogli imati zadovoljne sve svoje duhovne potrebe kako bi se kraljevstvo nebesko na ovoj Zemlji se moglo navješćivati i propovijedati i kako bi Božja milost po sakramentima koje posreduju svećenici stizala do svih ljudskih duša“, zaključio je vrhbosanski nadbiskup.

Poslije popričesne molitve mons. Ćosić pročitao je biografiju pokojnika. Tako je podsjetio da je don Grubešić rođen 19. travnja 1951. u Brestovskom, kraj Kiseljaka, od roditelja **Vinka** i **Anice rođ. Galić**. Nakon osnovne škole, sjemenište i gimnaziju završio je u Zadru, a filozofsko-teološki studij u Sarajevu gdje je i zaređen za svećenika 1976. Tijekom svoga svećeništva bio je župni vikar u Odžaku (1977.) i Kaknju (1977.-1980.), a župnik u: Vukanovićima (1980.-1989.), Globarici (1989.-1997.), Zenici – Sv. Josip (1997.-2008.), Ularicama (2008.-2012.), Bosanskom Brodu (2012.-2013.), Novom Travniku - Uzašašće Gospodinovo (2013.-2018.) i Husinu od 2018. do smrti. „Vlč. Marinko preminuo je kao župnik župe Rođenja Blažene Djevice Marije u mjestu Husino kod Tuzle, a u svojoj svećeničkoj oporuci izrazio je želju da se sv. Misa zadušnica slavi u njegovoj župi krštenja u Brestovskom, koja ima isti naslov Rođenja Blažene Djevice Marije. U crkvi u kojoj se posebno časti Marija, naša nebeska Majka, u molitvenom zajedništvu s članovima njegove obitelji i župljanima svih župa u kojima je svećenik Marinko djelovao, molimo da mu Bog, posredovanjem Marije, Kraljice apostolā, bude milostiv i primi ga u kraljevstvo pripravljeno za nas od postanka svijeta (usp. Mt 25,34)“, kazao je, među ostalim, generalni vikar te dodao: „Za svog ovozemaljskog života, naš dragi pokojnik, kako on sam zapisa u svojoj oporuci, nastojao je graditi bratske i prijateljske odnose sa svakim čovjekom. Sud o tome koliko je u svojim nastojanjima uspio, prepustio je milosrdnom Bogu, a on sam zamolio je oprostjenje od drugih i od srca je svima oprostio. Bio je svjestan i vjerovao je da na kraju ovozemaljskog proputovanja, odlazi

NAŠI POKOJNI

svome Gospodinu kojemu je nastojao služiti. Njegova je želja da ga se sjećamo kao sretnog svećenika, zahvalnog za sve što mu je dragi Bog u životu dao, te kao čovjeka koji je kroz život pokušavao sačuvati mir i radost.“

Zatim je u ime obitelji pročitao njihovu zahvalu svim koji su bili uz njih tijekom razdoblja Marinkove bolesti i žrtve. Osobito su zahvalili liječnicima Hrvatske bolnice *Dr. Fra Mato Nikolić* u Novoj Biljoj, **dr. Velimiru Valjanu** i **dr.**

Bogomiru Barbiću te sestrama koje su ponajviše skrbile o njemu, osobito časnoj sestri **Zori** i medicinskim sestrama.

Po završetku mise zadušnice uslijedili su sprovodni obredi na mjesnom groblju „Javorje“ koje je predvodio nadbiskup Vukšić.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

D. K.

